

1

LitAero

podzim 2025

Lit Aero 1.

LITERÁRNÍ SVĚTY

Adam Kollár
Kolotoč

„Budete ešte?“ zahundral krčmár a kývol bradou k tanierom pred Petrom a Sveťom. Na jednom z nich sa škeril nedojedený utopenec.

Peter pokrútil hlavou a otočil sa k Sveťovi.

„Kámo, prečo zas slopeme? Je streda, čo poviem ráno šéfke?“ Zvýšeným hlasom sa snažil prebiť krčmový hurhaj.

„Musíme toto furt riešiť? Kašli na robotu, treba žiť,“ odsekol Sveťo.

Peter mlčal a prstami rátal drobné.

„Dobre, keď chceš, tak dnes naposledy,“ uškrnul sa Sveťo a odpil si z takmer prázdneho pollitra.

„Dajme ešte jedno a fičíme,“ usmial sa previnilo Peter a pozrel sa na hodinky.

„Aj s kapurkovou.“

Na stole pristáli dve pivá a dve zelené a chlapi si vymenili dobre známy pohľad.

„Na tvoje, starký,“ zvolali naraz a ťukli si.

Keď svetlá v krčme pritvrdili a hluk utíchol, odbila záverečná a krčmár ich vypratal ako posledných.

„Kebabík ako doťuk?“ zamumlal Sveťo a myslel to ako rozkaz. Prázdne brucho už na utopenca dávno zabudlo.

Peter sa na neho neveriacky pozrel: „Si normálny? Veď si strážim kalórie!“

Radek Slovák

O rozpínavosti duše

Fantek se nikdy nestaral, co si o něm druzí myslí, za co ho považují. Pro sousedy byl podivín, pro spolužáky snílek. Čekal na tramvaj, potil se mezi ostatními na zastávce, a když přijela, zajásal a vyběhl zpátky domů. Na děti dobrácky pomrkával. Neznámé srdečně zdravil a oni mu pozdravy zmateně opláceli.

Jeho oči kreslily z mraků lodě, z aut slepice a z lidí mravence. Jeho nohy pluly po chodníku lemovaném psími výkaly jako po ledové kře. A jindy to byla louka rozkvetlých sedmikrásek.

Ve tmě viděl světlo a na slunci tmavé skvrny. Na rušné křižovatce vnímal parfémy žen a přes řinčení motorů slyšel tlukot jejich srdcí. A také to svoje. Je skoro dospělý. Stále si na něco hrál, protože věděl, že dnes ještě může. Protože zítra mu to, možná, realita zatrhne.

Hana Vitásková

Půlnoční stráž

Na chodbě za šenkem to páchne pivem a zatuchlinou. Alois Vávra zírá na tělo ležící u protější stěny.

Nějak rychle se pod těmi ubrusy nafukuje.

Není rád, že na něj padla stráž u mrtvého. Už aby přijela ta zatracená sanitka.

Břicho mrtvolky teď trčí o dobrých deset čísel výš než před půl hodinou.

Osazenstvo hospody má o příčině úmrtí jasno. Infarkt. Je to jednoduché vysvětlení a Vávra by mu chtěl věřit. Nejde to. Nemůže se zbavit pocitu, že Pepina Hánu zabilo něco jiného.

Otáčí hlavou a opatrně se dívá na dveře vedoucí do šopy. *Tam, ve tmě. Studna.*

V půlnočním tichu je slyšet tlumené šplouchání vody. Nemohl se zbavit pocitu, že mu někdo položil na krk ledovou ruku.

Skoro nadskočí, když se zdálky ozve siréna ambulance. Konečně jsou tady.

Půjde domů a k té studni se už nikdy nepřiblíží.

Gabriela Ramelb

Žít virtuálně

Meadow kráčela společně s Aurou rušnou ulicí v -54 podlaží. Davem se proháněly hologramy lákající kolemjdoucí do virtuálních světů a z neonově podsvícených vitrín na ně hleděly fosforeskující chiméry, prostitutky a androidi nabízející totéž.

„Chceš k Cece?“ kývla Aura směrem k baru.

„Je deset ráno,“ zamračila se Meadow.

„Jako by na tom záleželo,“ obrátila Aura oči k ocelovému stropu nad jejich hlavami.

Meadow se zastavila u fotosyntetického bioreaktoru, ze kterého proudil čerstvý vzduch a založila si ruce na prsou. „O co jde? Proč ses chtěla tak narychlo sejít?“

Aura se zarazila a znejistěla.

„Rozhodla jsem se žít virtuálně.“

Meadow na ni zůstala zírat. Čím dál víc lidí se připojovalo do clusterů, aby už nemuseli z virtuální reality odbíhat na jídlo nebo na záchod. Znamenalo to ale nechat své tělo stárnout, zatímco mysl byla na místě, kde čas ubíhal zkresleně.

„Proč?“

„Protože mě baví hrát hlavní roli. A v reálném životě mě všichni obsazují jen do těch vedlejších.“

„Všichni ne, Auro,“ špitla Meadow.

Její nejlepší přítelkyně mlčela. Už se rozhodla

Daniela Peterová

Podzimní úklid

Hrábě, kolečko. Pěkně v klidu. Všechno slizké listí na hromadu. Ořešáky zvlášť.

Vesta mu vibruje. Sakra, co zas? Je neděle.

„Vzala na mě hůl,“ pláče pečovatelka v telefonu. „Už včera to bylo špatný, nechtěla mě pustit do kuchyně. Omlouvám se.“

„To není vaše vina. Budu tam za chvíli.“

Sedá do vozu, tlak sto šedesát. Auta zleva si nevšimnul, dokud nezatroubilo. Uklidni se, proboha.

„Proč mi sem pořád chodí cizí ženská? Já u sebe doma nikoho nechci.“

„Musí ti ohřát oběd, mami, když zapomínáš jíst. Nechceš přece zase skončit na kapačkách.“

„Ne, chci umřít.“

Neděli shrabat na kompost. Nahoru se vysrat.

VARIACE TEXTU

Daniela Peterová

Tunelová romance

(podle Tomáš Kláčera)

Seděly proti mě v kupé, kráska s maminkou.

„Jedete daleko?“ začervenal jsem se.

Mlčky na mě koukaly.

„Za chvíli bude tunel,“ snažil jsem se dál. „Ochráním vás.“

„Půjdeme se najíst,“ zvedly se.

Ploužil jsem se za nimi do jídelního vozu.

Slečna vybrala rychle. „Dala bych si střa...“

„...pečky, vidím vám to na očích,“ dopověděl vlezlý číšník.

Starší žena souhlasně pokývla.

„Jasně, ještě jednou totéž,“ procedil slizoun směrem ke kuchaři.

„To jste poznal taky podle očí?“ neudržel jsem se.

Žena se na mne zářivě usmála: „Díky.“

„Pozor, tunel!“

Zářivka zhasla.

„S tebou bych se nebála!“

Po zipu mi přejela zkušená ruka.

LOV SLOV - SLOVESA

Adam Kollár Rozlúčkový beh

Vydychujem, potím sa, nechcem sa
vzdať.

„Nemôžem spomaliť, vzdáľuje sa!“
hovorím si.

Pokúšam sa zrýchliť. Nedará sa.

Povzbudzujú, výskajú, vykrikujú:

„Utekaj, bež! Nesmieš zaostávať.“

„Nevládzem bežať!“ zvriesknúť chcem.

Ochabujem, slabnem.

Vládzem hľadieť: upaľuje, pridáva.

„Nespadni!“ kričím.

Nepozerá, zakopne.

Padá.

Šúcha sa, vzlyká, nadáva.

Približujem sa, zhrozím sa.

Krváca, zostáva ležať.

Chcem pomôcť, ošetriť.

„Nemôžem osiriť, musíš vydržať!“

plačem.

Stíchnu.

Objímame sa.

Lúčime sa.

Ostávam vzlykať.

Hana Vitásková Deštivý sen

Prší, hřmí. Usínám. Sním.

„Nech byť!“ kričím. Syčí, škrábe, kouše.

Krvácím, potrebujem utéct!

Probouzím se.

Protahuje se, přede. Chce nakrmit.

Přestalo přšet.

Daniela Peterová Hezky se vyspi

Zvonit nepomůže, neotevře. Přestala
důvěřovat.

Odemykám.

Přišourá se, nepozdraví. „Známe se?“

„Známe. Pojď, posadíme se. Uvažila jsem.

Dáš si?“

„Nebudu jíst.“

„Chtěla by sis povídat? Mám předčítat?“

Zamračí se: „Známe se?“

„Známe.“

MIČÍ.

Vstávám. „Opři se, půjdeme se vykoupat.“

Umyla jsem, učesala, namazala.

Roztřeše se.

„Chtěla by sis lehnout?“

„Chci se neprobudit.“

Snažím se pomáhat, můžu se přetrhnout.

Nezajímá se. Nenaslouchá, neobejme.

Skončila.

„Chci umřít,“ opakuje.

„Odpočiň si,“ přikrývám.

Poklimbává.

Skláním se, hladím, líbám.

Slyším zašeptat: „Známe se?“

Usíná.

Neznáme.

Tomáš Klačer Odjezd z léčebny

1

„Jste uzdraven,“ dozvěděl se. „Upokojil jste se, nebudete se chtít prát.“

„Přespíte, rozloučíme se.“ Nemohl se neradovat. Těšil se!

2

Mohl řídit. Nastoupil, nastartoval. „Odjíždím!“ zajásal.

Byl zastaven. Napomenut. Pokutován.

„Nesouhlasím!“ křičel.

„Nesnáším být kontrolován!“ vystoupil, zaútočil, začal se prát.

3

Zaškubal se. Zakřičel. Probudil se.

Snil jsem, oddychl si.

Rozednělo se. Může odejít.

Konfrontován zvládnou komunikovat, věří. Zvládnou žít.

Gabriela Ramelb Zchátralý dům

Vrže, skučí.

„Nevstupovat,“ četla.

„Neboj,“ zasmál se. Vešel.

Zaváhala.

„Pospěš, jdeme,“ sykl.

Vykročila.

Plíží se. Stoupají.

„Podívej!“ vyhrkla.

Děsí se, utíkají.

Zavravorala. Upadla.

„Počkej, stůj!“

Nezastavil. Zrychlil.

Osaměla, ohlédla se.

Přibližuje se, syčí.

Vykřikla. Pokusila se vstát - klopýtla.

„Odejdi,“ vzlykala.

Přibližuje se... Mňouká.

Oddechla si. Pohládla.

Otírá se. Vrní.

Petr Štěpánek Golfový vítěz odpaluje míček

Obhajují. Bojím se, stresuji.

Jsem nekoncentrován, rozhozen, vykolejen.

„Hraju, utichněte!“ Odpalují!

Letí, stoupá, zatáčí, ztrácí se.

Nepovedlo se, propadám.

Pokračuji, koncentruji se, soustředím se!

Zaměřím, pálím, trefuji,

Raduji se, vyhrávám.

Obhajují, tleskají, usmívám se.

Michaela Žemlová Otrávení jablkem

„Kousni si, dělej!“ řvala.

„Nemůžu, nejsem připravena spát,“
vzdychla.

„Neboj, neotrávíš se,“ mrkla.

„Nevěřím!“

„Vsaď se!“ přesvědčovala.

„Neotravuj!“ rozhodla se odpálit.

„Beru,“ procedila. Odešla otrávena.

Z PRVNÍ VĚTY

Daniela Peterová

Jistota je jistota

Z oloupaných molitanových sluchátek se ozval vyčítavý hlas: „Vyvaruj se přílišné moudrosti.“

„Prima vtip,“ ušklíbl se na zastavárníka. Zaplatil cash a mrknul na sebe do zrcadle nad pultem.

„Co jim asi řekne Jana,“ pomyslel si. Ze sluchátek se ozval dívčí smích. Otočil se. Holka za ním se hihňala do telefonu. Aha, zesilovač!

Vyšel ven. Sluchátka se rozšuměla. „...sakra, zapomněl jsem rohlíky.“ Zmateně přidal do kroku. „Jestli mi ještě zavolá, přísahám, že...“

Ta věc nezesilovala zvuky. Četla myšlenky. Proběhnul kakofonií cizích strachů, tužeb a banalit až k Janiným dveřím.

Na okamžik zaváhal.

Pak sundal sluchátka, strčil je do kapsy a zazvonil.

Gabriela Ramelb

Útěk

Věřil, že je svobodný, ale ve skutečnosti byl otrokem svých myšlenek. Cestoval na vzdálená místa. Chodil do hlasitých barů. Připíjel si s cizinci.

„Na život!“

Když osaměl, slýchal hlas, který předtím přehlušila hudba: *Zemřela, i když jsi tomu mohl zabránit.*

Chtěl si nalít dalšího panáka, ale zazvonil mobil. Matka.

„Nemůžeš pořád jen utíkat!“

Byl čas vrátit se domů.

Na nábytku ležela vrstva prachu, z fotografií se na něj usmívala žena, kterou miloval. Přistoupil k ní a přitiskl své čelo na to její. Třeba zaslechne její hlas. Jako dřív, před tou nehodou.

Ticho.

Je pryč.

Po tvářích mu kanuly horké slzy.

Hana Vitásková

Poslední pokušení lidstva

Papež vystoupil na balkon a řekl „Bůh neexistuje.“ Náměstí ztichlo, kamery natáčely.

To bylo před hodinou. Teď seděl ve svém apartmá a poslouchal hlášení arcibiskupa. Byl pekelně unavený.

Nahoře očekávají chaos a krizi víry. Vraždy a sebevraždy. Zůstanou jen pravověrní, ostatní shoří v plamenech pekelných. V nebi měli zálibu v dramatu.

Byl to samozřejmě skandál, ale on měl v lidstvo větší důvěru. Vždycky měl lidi rád, jejich touhu po poznání, nápady. Uměli ho překvapit.

Svlékl si lidskou kůži a protáhl se. Ve světle svící se zablýskly mohutné rohy.

Pár týdnů a může si odpočinout. Dole jsou na Soudný den připraveni.

Adam Kollár

Netopierí efekt

Maja otvorila skriňu a našla tam malého netopiera, ktorý sa chcel stať módnym návrhárom.

Bola zúfalá. Byť mala plný lietajúcich cicavcov a každý od nej niečo neustále chcel: prebaliť, splniť si sen, najesť. Z každodenného varenia prdelačky sa jej už točila hlava.

„Pán budúci Armani,“ zamrmlala.

„Aké šaty som nakreslil!“ zvolal netopier nadšene.

„Áno, nádherné,“ odvetila Maja chladne.

Pôvodne chcela iba zahnať samotu v opustenom dome. Naivný experiment so šľachtením netopierov však zašiel príďaleko. Nielenže stihol spôsobiť pandémiu, ale aj epidémiu chaosu u nej doma.

„Raz ma privedú do hrobu,“ povzdychla si. „Možno keď umriem, budem mať konečne pekné šaty.“

Tomáš Klačer

Osudová pohádka

Vyprávět tuhle pohádku mi nikdy nešlo.

V první třídě jsem byl vyvolán ji přečíst. Byli jsme chudí, máma neměla peníze na žádné sladkosti. Seběhly se mi sliny, prskal jsem, rozplakal se. Za pět!

V páté jsem hlídal malého bratrance. Neřekli mi, že trpí úzkostnou poruchou. Sugestivní líčení útěku ho rozkřičelo, sousedi volali policii.

Na střední úkol nakreslit komiks. Hned jsem věděl, jaké téma zpracuji. Předlohou Ježibaby byla ředitelka. Povedlo se, všichni to poznali. I češtinářka. Odměna - dvojka z chování.

U přijímaček na filozofickou fakultu jsem neuspěl. Zdrčeného mne potkal drogový dealer. Jen díky pohádce jsem věděl, že perník nic neřeší.

Ondřej Lešenar Nový přítel generál

Ležel jsem na břiše uprostřed prezidentské zahrady a předstíral věčný spánek. Nozdry mi plnil pach střelného prachu a benzínu. Můj pán Salvador právě zemřel.

Musel vědět, že se blíží konec. Od vypuknutí nepokojů v ulicích si mě, svého milovaného kocoura, téměř nevšímal. Uráželo mě to, ale dokud mě krmili, dalo se to snést. Když dnes dezertovala prezidentská stráž a do paláce vtrhli vojáci, Salvador se zavřel v pokoji s puškou a po ohlušující ráně jsem ucítil krev. Vyběhl jsem na zahradu mezi nákladáky a obrněnce.

Důstojník mi přinesl mléko a pohladil mě. Budeme spolu výborně vycházet. Lépe než se Salvadorem.

ZKOUŠKA NÁMĚTU

Tomáš Klačer Pohotová reakce

Ranním rychlíkem vyrazil Matěj na služební cestu. V kupé byli tři.

„Kampak?“ mrknul na mladou dívku starší chlápek.

„Do Olomouce na přijímací zkoušky,“ zívla.

„To není žádná legrace skládat přijímací zkóške. Dřena a stres.“

To jsi ji uklidnil, komentoval v duchu Matěj, naštvaný, že sám se do hovoru zapojit neumí.

„Jak dlouho ste sa očile?“

„Jak bylo potřeba,“ dívka zavřela oči.

„Nespěte! Póďte si radši poklábosit!“

K Matějovu škodolibému potěšení lehce zavrtěla hlavou.

Vlak kolébal ztichlé kupé.

Probral ho dívčí hlas: „Jejda! Kde to jsme?“

Vyskočil, stáhl okénko.

„Olomouc!“ vykřikl.

„Já zaspala!“ než si posbírala věci, dal se vlak do pohybu.

Matěj sebral všechnu odvalu, zatáhl záchranou brzdu a podal dívce navštívenku.

„Cós to fčilil nadělal, nandáme zpoždění!“ obořil se na něj chlápek.

„Snadná pomoc, zasunu táhlo zpět a pojedeme.“

„To fakt ešče de?“

„Jasně! Jen... se mi to nedaří! Hrozně to klouže!“

„Seš nemešlo. Kukni, utru to šnuptókletem a narvu zpátky.“

Přiběhl průvodčí.

„To byl on!“ zaznělo dvojhlasně, muži na sebe navzájem ukázali.

Jenže Matěj dodal: „Jestli mi nevěříte, volejte policii! Na táhle brzdy jsou jeho otisky prstů!“

„Jak velkou jste platil pokutu?“ ptala se dívka na prvním rande.

„To nestojí za řeč!“ mávl Matěj rukou.

LitAero 1/25 podzim

První slova - 16. října 2025

Autoři: Autoři: Klačer Tomáš, Kollár Adam, Lešenar Ondřej, Peterová Daniela, Slovák Radovan, Ramelb Gabriela, Štěpánek Petr, Vitásková Hana, Žemlová Michaela

Sestavil: Mathej Thomka pro literární workshop – Kurz tvůrčího psaní a scenáristiky.

Neprošlo jazykovou a pravopisnou kontrolou.

Lit Aero 2.

DRABBLE O PROSTŘEDÍ

Adam Kollár
Šedý pasažier

„Smiem?“ opýtal sa Arťom a pozrel na aktovku na koženej sedačke. Zarastený muž kufrík bez slova vzal a položil si ho na kolená.

V kupé vládol ťažký vzduch, batožinový priestor bol preplnený a okná zarosené. Všetci boli zababušení, kúrenie nešlo od Petrohradu. Arťom žiadnu deku nemal a váhal, či sa k niekomu dokáže pritulieť.

„Nieкого podplatím.“

Na mamkin rezeň sa tešil, no jahody rád nemal.

Tetuška pri okne návrh nadšene prijala.

„Nebojte, synku, táto človeka zahreje až-až,“ uistovala

Pod páchnucou vlnenou dekou pocítil na stehnách jemné šteklenie.

Arťom nadvihol okraj.

Vykukla na neho drobná myška: „Kúsok rezňa by nezaškodil, skupáň jeden!“

Gabriela Ramelb
Les, kde mizí děti

„Neměli bysme tu bejt,“ funěl Kvído, zatímco jsme se brodili tlejícím listím.

„Ty tý povídačce věříš? Pojd, zjistíme, proč je to oplocený.“

„Podívej!“ Kvído přistoupil k trnitým šlahounům, které ovíjely rozbité hračky. Plyšáka bez hlavy, vyfouknutý míč.

Zarazil jsem se. V holých větvích kvílela meluzína. Vedle vykotlaného pařezu se povalovaly kosti.

„Mizíme.“

Rozběhli jsme se, ale les nás obelstil a my ztratili směr. Smrákalo se, když jsme narazili na mýtinu plnou dřevěných boud. Ucítil jsem pach moči.

„Tady je drží, než je zabijou!“ vyjeknul Kvído.

Začali jsme couvat.

Vtom se ozval štěkot.

„Co tu děláte? Vždyť tu cvičíme lovecké psy!“

Hana Vitásková

Za studena

V márnici bylo nesnesitelné horko – tranzistor regulátoru teploty nefungoval. Kilhof se díval na hromadu mrtvých hlodavců na zemi. Do přehřáté pece je teď nemohl hodit. Nenáviděl je – rozkousaly mu oblíbenou buřinku i galoše, přehryzaly zarážku u mrazáku, takže teď nešel otevřít zevnitř. Byly všude.

Ve tmě se leskly oči jako korálky.

„Ani vedro ty svině nevyžene. Mě ale jo.“

Vzal úlolek dubového rámu okna, zarazil ho pod vrata mrazící místnosti a vešel dovnitř. Tady byl chládek.

Koutkem oka zahlédl proběhnout velkou krysou – nesla v zubech kus dřeva.

Došlo mu to až ve chvíli, když za sebou uslyšel tiché cvaknutí kovu.

Petr Štěpánek

Vyvolená z Košic

Jsem cestovatelský romantik. Vyhledávám zážitky z různých měst. Dnes jsem se vydal do Košic.

Už z dálky jí vidím. Stojí naproti kostelu na hlavním náměstí. Dnes bude celá moje.

Je říjnová sobota, brzy ráno. Není vytižená jako ve slunném létě. Nesměle jdu k ní blíž.

Zub času se na ní podepsal a inkoustové symboly na jejím povrchu již nejsou dobře čitelné.

Sedám si na svůj taburet, vybaluji chléb se šunkou a nožikem si krájím jablko.

Přemýšlím, jak jí oslovit. Jsem nesmělý a zvažuji, že jí napíšu. Vytahuji dopisní papír a známku. Začnu psát „Bílá lavičko na hlavní ulici v Košicích.“

Daniela Peterová

Album

Vyklízení pozůstalosti je děs. Oděvy ještě voní, z knih vystupují společní hrdinové, kytky se dožadují pokračování péče. Sklep jsem si, úplně vyždímaná, nechala nakonec. Kompoty, vyschlé barvy, staré lyže a bambusové hole zapadané čtyřicetiletým prachem zvládnou.

Při zdi, přehozené plátnem, stály v tiché řadě sny. Tři figuríny jsem nikdy neviděla.

Princezna v šatech s flitry. Doktorka v bílém plášti. Dáma v tygřím kožichu. Tolik životů, které máma nevedla. Úplně vzadu leželo album. Čekala jsem její fotky v kostýmech, ale stránky byly prázdné, kromě úhledných popisků.

„Danielka, baletka.“ „Daniela, šťastná nevěsta.“ „Daniela, úspěšná malířka.“

Nesnila o svém životě. Snila o mém.

Jan Vondrák

Paní Smrt změnila tvář

Hitori se dokázala proměnit na kohokoliv, ale vždy ji to něco stálo. Jednou krev, jindy vzpomínku. Tentokrát zaplatí nejvíc.

Etherou se neslo švitoření nad prohlášením paní Smrti, že se pod nátlakem vzdává svého mandátu. Stala se slabou, příliš tolerantní.

Hitori konečně pochopila. Proměnění se v Paní Smrt. Protože je pojí příbuzenské pouto.

Proto ji jako jedinou zachránila z chrámu. Díky ní umí, co jiní ne. A jen živá může chápat živé. Země se uklidnila, lidé dál žili a umírali.

„Nejde o trest, ale úkol,“ usmála se: Stala se stínem v plášti, který nikdy neusne.

A tak přišla Hitori, *Hitori Mortalis*.

Jan Vondrák

Krypta pod freskou anděla

Svíčka prská, hází světlo po stěnách. Vlhká freska anděla se rozpadá.

Na odsunutě kamenné desce je vyrytý nápis VEJDI, za ní v hloubce mizí schody.

Sestupují! Vlhko páchne kovem a prachem, kroky s ozvěnou rozbíjejí ticho. Všude je prach a nikde žádné stopy. Světlo ozařuje dveře, na nichž se zlatě rozzáří nápis VON KAJDRAN.

Kapky vody nemilosrdně odpočítávají čas. Konečně mi to dojde. Není to jméno mrtvého šlechtice, je to anagram.

„Je to tvoje jméno?“

Svíčka zamihotá, zapraská.

Dveře se začínají otevírat. Stojí v nich děvče.

„Jsem Hitori, nová Paní Smrt!“

Cítím, že má první úkol v nové funkci. Mě.

Tomáš Kláčr

Podfuk

Fanoušci klubu Bohemians nikdy nekřičeli hlasitěji, fandové Sparty nikdy nepískali pronikavěji. Minuta do konce, nerozhodný stav. Obránce odehrál míč čistě, útočník teatrálně padl, rozhodčí naletěl. Penalta! Míč se odkulil do zámezí.

Brankář se pro něj sklání, podkluzuje, padá.

Ochozy Klokánů se smějí. S míčem mezi koleny si rovná stulpnu. Hodí míč útočníkovi. Postaví se do brány.

Střelec všechny předchozí penalty proměnil ranou pod břevno. Vystřelí.

Teď nad! Utkání končí.

V šatně brankář zpoza chrániče opatrně vyndá jehličku. Dá ji na památku masérovi. Ten fintu vymyslel – ufouknout míč a změnit tak jeho let.

Kabina tleská a skanduje: „Podfouknutý míč, podfouknutá Bohemka!“

Radek Slovák

Jak Myškani ochutnali sýr

„Je možné na této planetě vytvořit vlastní nebe?“ Vypísknul Myškánek, když vykrouknul z nory. Myškani kolonizovali planetu Syrnan před stovkami let. Zkrotili termální energii, vybudovali podzemní sídliště. Jenom ve výhledu na nebe jim bránil neprůhledný mrak.

„Těžko!“ zachmuřil se velitel. Byl vrchním chemikem planety. Měl vynikající čich i hmat. Byl Myškánkův nejoblíbenější tatínek.

„Kdybychom vypustili sirouhlík z podzemních sopek, vysráží se se sirovodíkem v ovzduší a nebe bude zase čisté, plné hvězd. Reakce se ale nedá zastavit! Podle výpočtů by napršelo deset metrů sýra!“

Myškánek posmutněl. Chtěl být jako velitel, chtěl na všechno přijít.

„Co kdybychom se tím sýrem prohryzali?“

JAK JE SLYŠET PRÍBĚH

Adam Kollár

Stále na úteku

„Nie som si istá, či to medzi nami ešte funguje.“

Jej ranné slová mu stále hučali v hlave.

V borovicovom lese vládol pokoj, aký sa z jeho života s Janou už dávno vytratil. Pod vibramami praskal topiaci sa sneh, v dialke čviríkali vtáky. Vzduch voňal živickou a prvými púčikmi, ktoré sa predierali von.

Martin si povzdychol a vytiahol z batoha *Kľúč na určovanie vtákov v prírode*.

„*Taký atlas by sa mi zišiel aj na ten náš vzťah-nevzťah.*“

Na prilahlej vetvičke zbadal svojho obľúbenca králik zlatohlavého. Nepokojne trepotal krídlami. Martinovi sa zdvihli kútiky pier a opatrne siahol po Pentaxe na krku. Natočiť, zaostriť, spúšť.

Spolu s cvaknutím králik prenikavo zahvízdal. Martin si uvedomil, že fotoaparátom zachytil viac než len malého operenca.

Za skalou sa pohol tieň.

Medvedica s dvoma mláďatami stála medzi stromami, oči upierala na neho.

Srdce sa mu rozbúchalo, prsty silno zovreli fotoaparát.

Urobil krok späť a dúfal, že sa mu aj tento útek podarí.

Gabriela Ramelb

Poslední snímek

Sam kráčel vyprahlou krajinou. Prach, který se držel v horkém vzduchu ho lechtal v nose a čelo měl celé orosené. Pod těžkými botami mu křupala suchá tráva. Kromě ní tu rostly i keře a stromy s korunami plochými tak, že sloužily jako přistávací dráha pro nespočet druhů ptáků. On ale hledal drop koriho.

Zahlédl ho, když ve svém džípu pronásledoval skupinku zeber. Než stihnul zmáčknout spoušť, ztratil ho za shlukem křovin, kam by se autem nedostal. Nezbyvalo nic jiného než vystoupit. Věděl, že svým jednáním porušuje to nejzákladnější pravidlo safari, ale toho ptáka se snažil najít posledních pět dní! Teď ho konečně měl před sebou.

Sam přiložil oko k hledáčku a chystal se zmáčknout spoušť. Vtom všechny kosti v jeho těle rozvíbrovalo hrdelní zavrčení. Sam ztuhl hrůzou.

Lev skoro splýval s hnědým podrostem - a když se k němu plížil, vypadal majestátně.

Drop kori, nejtěžší pták na světě schopný letu, máchnul křídly a vznesl se do vzduchu. I Sam se dal na útek, pronásledován nejstrašnějším řevem. Plíce ho pálily, nohy se mu podlamovaly.

Jeho žlutý džíp už byl blízko! Natáhnul se po klíce, když v koutku oka spatřil otevřenou tlamu. Jednal zcela instinktivně. Vrazil do ní svůj milovaný objektiv a zabouchnul za sebou dveře.

2x Hana Vitásková

Volání z prázdnoty

5. března 1843

Počasí se rychle zhoršovalo a vítr nabíral na síle, když jsem poprvé zaslechl zlověstné zvuky přicházející z pusté, zamrzlé pláně. Čluny naší výpravy nebylo přes ledovou mlhu vidět a v jednom z nich zůstala má puška.

Řev se ozval znovu, tentokrát mnohem blíže. Jen jediné zvíře mohlo být jeho původcem – lední medvěd.

Rozběhl jsem se tak rychle, jak to jen obtížný terén polární pouště dovoloval. Ledové krystalky mě pálily v očích a v ústech jsem cítil krev. Z bílé temnoty ke mně doléhaly zvuky, které nemohly být skutečné – vráskot šelmy, pokřivený bouří tak, že zněl téměř jako hukot strojů a křik ptáků.

Prozřetelnost vedla mé kroky, neboť jsem vyběhl z mlhy nedaleko posledního člunu. McCormick a Hooker již na mě čekali, zbraně připraveny, a když mě spatřili, oba vykřikli. Můj výraz musel být tak příšerný, že se bez jediné otázky chopili vesel a nepřestali pádlovat, dokud jsme nebyli daleko z dosahu ledového masivu.

Pokusů vysvětlit zvuky, které jsem onoho dne slyšel, bylo mnoho. Některé noci, když vane vítr z jihu, mám pocit, že je stále slyším a v mé mysli pak víří jediná myšlenka - v Antarktidě žádní polární medvědi nežijí.

Setkání s budoucností

Stůl se divoce třásl a záclony zakrývající velké okno do zahrady panství Thurnley se nadzvedly přízračným vánkem. Lord James Fairholme, patnáctý vévoda z Lincolnu, se znepokojeně díval přes stůl na slečnu Kingovou. Její hlava byla zakloněna v nepřírodném úhlu, z úst jí vycházel proužek bílého dýmu a tvořil nad stolem podivné obrazce.

Prudce trhla hlavou, oči obrácené v sloup, a z doširoka otevřených rtů jí začaly proudit nelidské zvuky – ševlení listů, zpěv ptáků a chraplavý hrdelní zvuk, který připomínal praskání větví. Rostliny a zvířata na protější stěně ožily. Tkané palmy se třepotaly v neviditelném větru, na liánách se houpaly opice a tygr vyrazil ze svého úkrytu v křoví a plížil se tapisérií ke stolu.

Z hrdla slečny Kingové se draly skřeky, vrčení a dýchavičné vzlyky. Obrys muže, který se zformoval z obláčku dýmu nad stolem, se dal se do zběsilého úprku. Před ním ujížděl podivný kočár s malými koly - on jej nemohl dosáhnout včas. Tygr byl blízko a krčil se k útoku. Médium vydalo řev, šelma vyskočila, svíce na stole zhasla a v místnosti se rozhostilo ticho.

Při odchodu Lord James poděkoval slečně Kingové za odhalení osudu jeho strýce, sira Waltera Fairholma, pohřešovaného od odjezdu na botanickou expedici v Indii. Katie Kingová se na něj překvapeně podívala.

„Včera v noci nás navštívil sir Walter,“ řekla tiše. „Byl to sir Peter Fairholme, dvacátý vévoda z Lincolnu.“

Daniela Peterová

Otrávené zrní

Sedí v autě, sestřenice s tím svým měkkotou, tváří se soucitně, ale já vím svý. Sami se nezmohli než babce na zasněžené pohled na Vánoce, se jim hodilo, že se starám já, a teď chlapče pěkně vodpal, podepiš papír a naval klíče!

Počkejte, jen jim nasypu a jsem u vás, houknu na ně a schválně prásknu dveřma.

Sníh mi chroupe pod nohama, divný ticho. Nebojím se, taky čeho, znám to tu jak svý boty, bodejd', už pětatřicet let, v modrý vaničce mě babka koupala, když mi byly tři, i ty vrátka vržou pořád stejně. Už je slyším, poznávaj mě, ná, pipi, pojdte ke mně, ná puťa puťa puťa, pipiny pitomý, pojdte se ode mě naposledy nažrat, když už jim to musím předat, tak prázdný, nic jinýho si nezasloužej. Vy ste se opatřit dovedly. Kdo se tu o babku léta staral, když už byla chabrus na nohy. Že prý jsem tu bydlel jen kvůlivá žrádlu a jejímu důchodu, však nějak člověk vyžít musí.

Baryku, neblbni, přece se známe, lehni, je dobře, klid...furt ti smrdí z huby, nevrč na mě, ty rafane pitomej, přece se známe, žejo. Co tak vejráš, dyťs mě vítal u vrátek a žebrals o kus špeku. Jo, viděls, jak jsem bábě bral z peněženky pětistovky. Slyšels ten křik, ať mi dá pokoj, že na ni kurva nemám čas. Že jsem nakonec vzal roha, jsem to její pochcípávání prostě nedal. Nečum tak!

I ten čokl se ke mně otočil zády. Padám ze dvora a řvu jak šílenec, dejte sem ty lejstra, jeden podpis a sežerte si všechno, já tady skončil.

Od zítřka začnu jinde a úplně jinak!

Ondřej Lešenar

Mlčení lesa

Džungle je plná bohů a démonů.

Poručík Amasawa tato myšlenka trápila od chvíle, kdy se svou průzkumnou jednotkou vstoupil na stinnou pralesní stezku, pokrytou tlejícím listím.

Psal se rok 1942. Měli za úkol zjistit, zda Britové skutečně ustoupili ze severní Barmy. Polní velitelství odhadovalo, že se v pralese zdrží velmi dlouho.

Těžký, zelený závěs obklopoval japonské průzkumníky. Vzduch byl těžký, plný nasládlé vůně pralesních květin, a tak vlhký, že už poručík nepoznal, jestli mu košili promáčel pot nebo lesní páry.

Vojáci postupovali pralesním přítímím, z horních pater džungle se ozývaly a zanikaly skřeky ukrytých ptáků. Z hlubin lesa se ozývalo praskání, kolem bzučel hmyz. Prales byl živý a vojáky pozoroval.

Četař Fudžimoto zemřel tak rychle, že se Amasawa nestihl ani pohnout. Obrovitý tygr se neslyšně vymrštil z vysokého porostu a smetl vojína přímo před poručíkem.

Amasawa se rozběhl; opustil stezku a bezhlavě prchal podrostem pryč od hrozného místa. Uhýbal mohutným stromům, klopýtal přes padlé kmeny a větve. Za sebou slyšel křik svých mužů, pár výstřelů a pak ticho. Les podivně ztichl. Amasawa zrychleně dýchal, ačkoliv už neběžel. Ze zvednutou zbraní se otáčel kolem.

Tygr, pokrytý krví, ho tiše pozoroval.

Radek Slovák

Dobrodruhem bez rizika

K narozeninám jsem dostala poukaz od 3D zážitkové agentury. Slibovali v něm, že ve virtuální realitě se nikomu nemůže nic stát! Stejně jsem si vybrala klidný výlet na safari s místním průvodcem.

Vmáčkla jsem se do tenkého skafandru, připoutala se a nasadila si přilbu.

V jezeře se koupali sloni a nad nimi létali ptáci. Z inventáře jsem si vybrala foťák s teleobjektivem. Zaostřila jsem na brodící se pelikány a dvakrát zmáčkla spoušť.

Pár kroků přede mnou se vztyčil ukrytý lev a podrážděně zavrčel. Můj průvodce ke mně přistoupil, zašklebil se a zamířil. Výstřel mi uvolnil svázané nohy, vyrazila jsme tryskem k autu.

Neotočila jsem se, ani když muž zařval bolestí.

Projekce se zastavila. Snažila jsem se co nejrychleji dostat z kombinézy. U nehybného průvodce stála vyděšená obsluha a měřila mu tep.

„Skandál!“ zlobila jsem se ještě dlouho poté. „A ke všemu na mé fotce s pelikány vykukuje lev!“

Jan Vondrák

Vstup do Ethery

Z vysílačky se ozýval šum a útržky hlasů: „Expedice Orfeus, potvrdí nález...“

Nikdo na základně by nečekal, co doktor Withacker skutečně našel. Kráčel opatrně po stezce z vysušené trávy. Zastavil se, aby vyfotil kamenný blok, připomínající prastarý katafalk porostlý lišejníkem. Ve vzorech vyrytých tvarů odhaloval písmo, které mu nepřipomínalo žádnou známou abecedu.

Z houští se ozvalo nebezpečné vrčení, příliš hluboké, mnohovrstevnaté, nebylo to zvíře z tohoto světa. Z tmy zlověstně vystoupilo stvoření podobné tygroví. Jeho srst se vlnila jako kouř a oči svítily modře. Withacker couvl, ale musel dokončit úkol. Umístit markáční tyč do země a zanechat GPS lokátor a neuralizér.

Zvedl geologickou palici a udeřil. Stvoření zavrčelo hrdelním hlasem, ozvěnou dávno zapomenutých bytostí.

Musí to stihnout, nemůže se vrátet.

Lokátor už byl zapnutý, a běžel. Čas byl neúprosný. Poslední ukotvení, tvor se blížil, ale nechystal se skočit, hlídal, bránil.

Univerzita hledala tuhle lokalitu mnoho let. Vstup do světa zvaného Ethera, do míst střežených kerbery a ovládaných mocnými bytostmi.

Stihl to. V bezpečí auta se pomalu uklidňoval, teď rychle pryč, pryč z tohoto prapodivného místa.

VARIACE PŘÍBĚHŮ

Adam Kollár

Pracovní tragédie

Nafúknutá pauza

„Šéf ma zabije, keď zistí, že som znova potreboval pauzu,“ lamentoval Miňo a prisľúbil si, že je načase pitie kávy v práci obmedziť. Spláchol, no cestu späť, do voňavého sveta, mu zhatili zaseknuté dvere kabínky. Vo vrecku našiel reklamný nafukovací banán od jedného z dodávateľov, v panike ho vložil pod dvere kabínky a začal ho nafukovať.

Ozval sa veľký tresk a Miňo ostal ležať na zemi. Síce bol mokrý a zabalený do obrovského žltého plastu, ale aspoň s otvorenou cestou von.

Elektrická zúfalosť

Rýchlym krokom k východu z toaliet si Miňo strhával z tela prilepené kúsky plastového banánu: „*Tolko už meškám!*“

Dvere z toaliet však boli zaseknuté, a keď zatlačil, zdalo sa mu, akoby ich niekto z druhej strany držal. Rýchlo si obhliadol miestnosť, pri umývadle zbadal externú nabíjačku a šmaril ňou celou silou k mokrej podlahe pri dverách.

Nechcel nechať nič na náhodu, ozval sa veľký tresk a on ostal ležať na zemi. Opatrne otvoril oči a do nosa mu z predajne udrela známa vôňa aviváže.

Voňavý úspech

„Chmuľovia, kto sa tu so mnou zahráva?“ zakričal Miňo od záchodov do predajne aviváží Voňavý svet, ale všade vládlo znepokojujúce ticho. Vonku už bola tma, čo ho ešte viac zneistilo: „*Hádam som nebol na záchode tak dlho!*“

Čoraz skľúčenejší sa rozhodol utiecť preč, z práce, z obchodu, na vchodových dverách však chýbala kľučka.

Nad regálmi sa týčil obrí nafukovací reklamný banán, ktorý sa Miňo rozhodol použiť ako baranidlo a rozbehol sa s ním oproti dverám.

Tie vyleteli z pántov a on pristál na ulici priamo pri nohách šéfa: „Blahoželám, úspešne ste zvládli tréning odolnosti voči stresu v predajnom prostredí!“

Daniela Peterová Believer Tor

Tim

Mlha se válí po vřesovišti, vítr mění hlas, šeptá ve stéblech ostřice a žulové balvany zlostně naříkají, ticho tu není nikdy: z vojenského cvičiště u Okehamptonu duní střelba dnem i nocí.

Za soumraku šplhají místní kluci ke kamennému zubu, aby zahlédli oranžovou záři hořícího Plymouthu, učí se rozeznávat siluety letadel a při troše štěstí nacházejí úlomky šrapnelů.

Nedaleko seníku narazili na trosky letadla, zohýbaný kov a pach paliva fascinuje i děsí. Prohrabují se v troskách, do kapes si cpou kusy plexiskla, přezku z pásu a ohořelé útržky map. Všichni závidí Timovi nejvzácnější trofej: malého lva.

Hanka

Vzduch chutná po vlhké rašelině a tlejícím listí. Z mlhy vystupuje malá holka v okopaných kožených botkách, drsném svetru přes sukni a s blondatými copánky. Zkroucené plechy obchází, sedá si na ohlazený žulový kámen před seníkem a z rukávu vytahuje očouzený papír, který štípla Timovi: stejně by mu k ničemu nebyl.

Evakuovaná Hanka je nejchytřejší ze třídy, ale dost divná: ráda se učí, všechno ji zajímá a kromě angličtiny umí mluvit neznámou řečí.

Tužkou psané poznámky jsou těžko k rozluštění, holčičce dávají smysl jen písmena RAF. Šmudlá prstem po textu, když ji hluboko v břiše zašimrají povědomá slova MOJE MILÁ.

Pilot

Tim už před večerem zavřel ovce do ohrady, našťípál třísky na zátop a sesmolil domácí úkoly. Než maminka dovaří zeleninovou polévku s fazolemi, sedí u kamen na stoličce a cípem usmoleného kapesníku leští svůj nejnovější poklad, zlatého dvouocasého lvíčka.

„Dones mu to,“ maminka podává chlapci kouřící misku, „a moc se nevybavuj, ať nemusíme čekat s večerí!“

Moc rád bych se ho na všechno vyptal, pomyslí si Tim, jen kdybych mu aspoň trochu rozuměl, létat je úžasné, a on je opravdický válečný pilot, takže ví, jak na to.

Otvírá dveře do přístřešku a zírá, jak se Hanka s cizincem normálně baví.

Hana Vitásková Metamorfóza

Po výstavě motýlů

Seděl na nablýskaném krmítku s plesnivým ovocem, křídla potrhaná – poslední přeživší po výstavě motýlů. V záblesku světla se v botanické zahradě zjevil zpívající nočník z kosmu a vyzařoval fantastické barvy.

Jejich záře vzkřísila vše, na co dopadla – uschlé květy vykvetly, na krmítku zvoněla šťavnatá jablka a martináč rozevřel skvostná křídla.

Když zahradník přišel trhat plevel a uviděl v záhonu stát nočník, znechuceně jej sebral a odnesl do kontejneru na odpady.

Vesmírné barvy pohasly a zahrada se vrátila do šedivého ticha.

Postřík

Seděl na krmítku a díval se na květy orchideje, která rostla vysoko nad ním – její nektar byl příliš daleko pro motýla s potrhanými křídly.

V botanické zahradě se v obláčku záře objevil zvláštní pavouk a začal tkát pavučinu, z které vyzařovaly fantastické barvy.

Šířilo se z nich teplo, narovnal se polámané stonky rostlin, martináč rozevřel křídla a vznesl se do vzduchu.

Zahradník si pavouka nevšimnul, a dál dělal svou práci – dnes to byla aplikace postříku na škůdce.

Vlákna pavučiny zčernala, pavouk se přestal hýbat a motýl seděl a čekal.

V rajské zahradě

Zahradník seděl na okraji vypuštěného bazénu a díval se na suchý list, na kterém ležel potrhaný martináč.

V staré opuštěné budově nerostlo nic, jen plevel a pár stonků dřev, které si našly cestu skulinkami v popraskaném betonu.

V záblesku světla se v bazénu zjevil záračný nočník z kosmu a z něj vyzařovaly fantastické zpívající barvy.

Pod tóny kosmické hudby se plevel proměnil v nádherné květy, ze suchých stonků vyrostly statné stromy a zahradníkovi se v třesoucích rukou objevila konev plná křišťálové vody.

Motýl vyletěl ven rozbitým oknem a na křídlech nesl ozvěnu vesmírných barev, které zářily do světa.

PODOBY TEXTU

Tomáš Kláčr Hrabání

(podle Daniely Peterové)

Shrabuje spadané slizké listí. Tuhle práci nesnášel, brala mu čas užívat si života. Letos je mu příjemná. Opakovaný pohyb. mnich zpívající ÓM rozkládá staré zážitky.

Hromada roste, za chvíli bude hotový s jabloněmi a pustí se do listí ořešáků. Rozkládají se dlouho, musí se dát zvlášť.

Mobil zahraje tón nastavený pro mámu. „Jak jsi mne tu mohl nechat jen s ní? Potřebuji tě, přijed.“

Spěchá, vozu zprava si všimne na poslední chvíli.

Odemkne dveře maminčina bytu. Nářek pokračuje.

„Už ji sem nikdy nechci!“

„Zapomínáš jíst, mami. Pomůže ti. Nechceš zase skončit na kapačkách.“

„Ne. Chci umřít.“

Shrabat únavné dny na hromadu. Ty, kdy máma umírá, zvlášť.

LOV SLOV - SLOVESA

Radek Slovák Stražce jeskyně

„Prozkoumáme! Zmapujeme!“ křičeli jsme.

Strojím se, chystám.

Nemohl počkat, spěchá, vchází.

Mizí, vykřikne, padá.

Volám. Děším se.

Neozývá se.

Spěchám, slaňuji.

Leží, dýchá! žije?

„Prosím, vstávej!“ škemrám.

Zpozorním.

„Cítíš?“ Kašlu, dusím se.

„Vstávej, nesmíš usnout!“ běduji.

„Musíme jít!“ zavelím. „Dělej, pohni sebou!“

Vstává, zvrací, blouzní.

Nevyšplháme. Nejde vytáhnout.

Vzdávám se.

Rozhlížím se.

„Koukni! Lezeme!“

Klikatí se, tenčí se, stáčí se.

Plazíme se, bloudíme.

„Ztratili jsme se!“

Zoufám si. „Chci žít!“

Poklekám, modlím se, šeptám: „Naviguj!“

Světélkuje, zjevuje se.

„Následujte!“

Vylézáme. Pláčeme. Radujeme se.

Začíná svítat.

NĚKOLIK SLOV K LITAERU 1•2025

Pokud budou i další Litaera skvělá, jako to první (a to asi jo, vzhledem k tomu, jak je Mathej přísný), získal jsem skvělé a originální čtení...

Jednička kráčí mým životem. Dětství bylo často otravné, což jsi mi, **Mišo**, odrazila v Otrávení jablkem. Nebo to byl spíš rozhovor Evy s hadem?

Dospívání a Studna s majorem Zemanem, **Hanko**, Tvoje Půlnoční stráž není o nic méně temná. Doufám, že se brzy v některém tvém dalším textu Alois a Studna setkají.

Vysoká škola, kdy jsem balil holky, coby rozervaná duše, s Nagyovou písní o Dominikovi (čítá svoje básničky, keď nastúpi do osmičky), **Radku**, Tvůj Fantek z Rozpínavosti duše mi ho evokuje.

Mládí a první vztahy, které jsem ztratil, i když mi na nich sakra záleželo, **Gábino** Žít virtuálně je toho bolestná připomínka.

Petře, Tvůj Golfový vítěz odpaluje míček mi zase vtípně připomněl, že se ne všechna má životní vítězství rodila lehce. A pak už tu byl covid, který jsi, **Adame**, velmi vtípně schoval do drabble Netopieri efekt. **Danielo**, Tvůj Podzimní úklid i Hezky se vyspi ve mne vzbudilo něžný smutek a vzpomínku na poslední rok s maminkou.

Ovšem mimo všechny životní etapy je **Ondřeji** Tvůj Nový přítel generál. Přečetl jsem ho naší kočce. Chválí Tě, že na rozdíl ode mě nemáš o ní iluze.

Tomáš

- Velmi ma bavila **Hankina** tvorba, konkrétne príbehy o strážnikovi a diablovei. Aj v krátkych útvaroch dokázala rýchlo navodiť veľmi uveriteľnú atmosféru a nápaditú zápletku. Určite by som si rád prečítal nejaké jej dlhšie texty.

Adam

- **Dančin** slovesný príbeh Hezky se vyspi, ve mě vyvolal spoustu emocí a šel hlouběji, než ostatní.

Hančin text Poslední pokušení lidstva nabral směr, který jsem nečekala. Líbí se mi jeho rytmus i téma splynutí dobra a zla.

Janova Oslava mě rozesmála. Hlavně věta: Ani po minutě, ani po dvou, prostě nikdy.

Gabriela

- **Radkova** poetická Rozpínavá duše mě rozněžnila. Doufám, že nezatrhne. Hrdina **Tomášova** Odjezdu z léčebny ve mně takovou nadějí nevyvolává, ale cením formu i myšlenku. **Michaela** otravuje jablkem dost vtípně. **Hančina** vize o Posledním pokušení lidstva je sice mírně předvídatelná, ale dobře napsaná. Nevím, či Majíné nové šaty stoja za takú námahu, ale **Adamova** predstava netopierieho sveta ma pobavila, podobně jako **Tomášova** Osudová perníková pointa. A nahlas jsem se smála u **Radkova**, **Michaelina** a **Ondřejova** špatného textu. Nezkazte si je:)

Daniela

• **Gabriela** - Zchátralý dům: Příběh se mi líbil, mělo to překvapivý moment, kdy místo hada, kterého jsem čekala, se objevila kočka. Bavilo mě to.

Zkouška námětu **Tomáš**: Příběh by mě zajímal, jak to asi dopadne? :-) Špatně se mi četlo nářečí, nemám to ráda.

Nikol

• **Adam** - Kolotoč: Po přečtení velmi vtipného „špatného textu“ jsem se těšil na humor i zde a dočkal jsem se. Navíc mi dělá radost číst slovenčinu, přijde mi libozvučná. Sem-tam potřebuji slovníček. Tvoje přímá řeč nezadrhává a přirozeně vtáhne do děje.

Hana - Půlnoční stráž: Je to detektivka nebo horror? Na mě moc nejasností hned v úvodu - nafukování břicha, studna, šplouchání, ledová ruka na krku. A stále žádná odpověď. Na jednu stranu to vše budí moji zvědavost, na druhou stranu s každou další neobjasněnou otázkou ztrácím pozornost. Těším se na pokračování.

Gabriela - Žít virtuálně: Náhodou jsem se s tímto tématem již setkal na prezentaci androidů letošního Expa v Ósace, kde mě dramatická ukázka dojala k slzám. Téma je velmi nosné až filozofické, výborná volba. Ad „čas ubíhal zkresleně,“ jako zpomaleně? Ad „fotosyntetický bioreaktor“ – ocenil bych dovětek, k čemu to je – odhaduji na čištění vzduchu?

Daniela – Podzimní úklid: Důležité a citlivé téma stárnutí blízkých a péče o ně se mnou rezonuje. Chtěl bych číst dál. Při přechodu/přepnutí na jiné prostředí, např. z auta do domu matky, bych před/do přímé řeči přidal jednoduchý popis domu. Drama se tím neupozadí.

Radek k Literárním světům

LitAero 2/25 podzim

Prostředí a příběh - 23. října 2025

Autoři: Chumová Nikol, Klačér Tomáš, Kollár Adam, Lešenar Ondřej,
Peterová Daniela, Slovák Radovan, Ramelb Gabriela, Štěpánek Petr,
Vitásková Hana, Vondrák Jan.

*Sestavil: Mathej Thomka pro literární workshop – Kurz tvůrčího psaní
a scenáristiky.*

Neprošlo jazykovou a pravopisnou kontrolou.

LitAero 3.

NEJSEM JEN AUTOR

Gabriela Ramelb

Dva životy

Maui, Havaj

Vlasy mám ještě mokré - celý den jsem surfovala. V tuhle dobu obvykle sedím na pláži a pozoruju, jak zapadající slunce mění oblohu v plátno plné barev. Místo toho ale čekám u gatu B15. Snažím se potlačit slzy.

Nebudu pryč déle jak půl roku, ale je těžké ostrov opustit. Protože kdysi to byl jen sen, který jsem proměnila v realitu. Bydlím blízko oceánu. Žívím se jako fotografka, takže pláž je moje kancelář. Mám kolem sebe přátele, kteří jsou pro každé dobrodružství.

Ale někdo tu chybí.

Praha, o dvacet osm hodin později

Vstupuji do letištní haly. Moje srdce splašeně bije. Jako pokaždé, když jsem na cestě mezi mými dvěma domovy, dvěma šatníky, dvěma verzemi mě samé.

„Gábi!“ Máma na mě mává, v očích má slzy. „Konečně si zase doma.“

Moje nervozita se rozpouští v jejím obětí. „Chyběli jste mi.“

Táta ode mě bere kufr, dává mi pusku na tvář. Vlasy má šedivější, jak posledně. I máminy vrásky se prohloubily.

V příštích několika měsících pro ně uvařím spoustu večeří, budeme hrát karty a jezdit na výlety. Tohle nepropásnu ani kvůli vysněnému životu.

Daniela Peterová

Závlaha

Brázda se neočekávaně zužuje. Kladu nohy opatrně, každý jednotlivý artyčok má vlastní hadičku. Na podpatku Itálie už je tak sucho, že zavlažují i stoleté olivy. Moc to nepomáhá.

Pole končí, pokračuju kolem vyschlé strouhy. Starou polňačku použít nemůžu, přehradila ji novostavba. Naštvaní vlčáci mě pustí jen k navoněné ceduli. Scientologové jsou všude. Tam nechod', Danielo.

Konečně moře. Koukám přes vodu na Albánii. Vítr honí petky po opuštěné pláži, jinak nikde nikdo. Ani na člunu. Moji studenti už jsou na pevnině. Devatenáct teenagerů z Eritreje,

Učím je žonglovat. Pomůže to zabít čas, než si vyřídí papíry.

I lidi potřebují individuální péči.

Tomáš Klačer

Ješitnost

Rok od prvního rande mi Zorka dala najevo, že se mnou už není šťastná.

Věděl jsem, co je její tajný sen. „Co kdybychom vyrazili na dovolenou do Indie?“ pokusil jsem se zachránit, co se dá. Zabralo to. Objednal jsem letenky.

Těžce jsem nesl, jak se od přistání v New Delhi kolem ní točili muži. A do autobusu v Shimle přistoupil blondatý modrooký krasavec.

„Mark .Z Mnichova,“ navázal kontakt, sotva se usadil na dvojsedadle před námi.

„Zorka. A můj přítel Tomáš, oba z Prahy.“

„Poprvé v Indii?“ správně nás odhadl. Zorka z něho nemohla spustit oči, vyptávala se a on chrлил indické historiky připomínající bollywoodskou produkci.

„Vy nejedete na konečnou?“ zarazil se, když řidič ohlásil zastávku a my sundali batohy z úložného prostoru.

„Chceme si prohlédnout Nichar Valley,“ oddychl jsem si, že nevystupuje.

„To není dobrý nápad,“ upřel na Zorku pohled. „Je to oblast únosů. Až v Reckong Peo je bezpečno.“ Zorka zaváhala.

„Vystupujeme!“ nesměl jsem dopustit změnu. Mark kecá, protože ji balí.

Našli jsme laciné ubytování a užívali si krásné dny. Mniši z kláštera nás pozvali na ranní zpěv Óm. V místní škole jsme se s dětmi učili hindské písmo Devánágarí obtahováním znaků na dřevěných tabulkách. Místní speciality – nadýchaný chléb sidu s ghí i pattu, palačinky z pohankové mouky s medem – chutnaly skvěle.

Ruku v ruce jsme kráčeli do kopců a vychutnávali jsme si úchvatný výhled na údolí s řekou Satluj i na okolní vrcholky. Proti nám se vynořili muži v maskáčích.

„Co když měl Mark pravdu,“ sykla Zorka.

„Půjdete s námi!“

Na naše otázky nereagovali. V nízké budově, v temném pokojíku s malým zamřížovaným okénkem nám sebrali pasy. Objímal jsem Zorku, žaludek sevřený.

„Jmenuji se Tsewang,“ dveře se otevřely. „Jsem náčelník policejního sboru. Hledáme mladého muže a ženu. Museli jsme ověřit vaši totožnost. Jako omluvu za komplikace přijměte pozvání na čaj a sušenky!“ Vzal nás do světlé kanceláře.

Byl vzdělaný a zvědavý. Vyptával se na Prahu, Česko, Václava Havla. A čaj byl skvělý.

Svěřil jsem se, že cíl naší cesty je Tabo Valley.

„Skvělá volba. Víc než tisíc let starý budhistický klášter. Za malý poplatek vás mniši vezmou do nejstarší části s úžasnými malbami, a pak s nimi můžete meditovat. Ale víte, že pro přejezd z Reckong Peo do Tabo musíte mít Zvláštní povolení? Kvůli napětí okolo tibetsko-indické hranice se eviduje pohyb cizinců.“

„V Lonely Planet o tom píšou. Máme s sebou i naše fotky. Prý jsou potřeba na vydané kartičky,“ ukázal jsem připravenost.

„Zítra se vracím do Reckong Peo. Co kdybyste jeli se mnou?“

Nadšeně jsme souhlasili. Po příjezdu nám zajistil vydání Zvláštního povolení a poradil, kde se ubytovat. „Autobus jede ráno v osm,“ rozloučil se s námi.

Dopíjel jsem ranní kávu, když do jídelny vstoupil Mark. Hned se vítal se Zorkou: „Ukážu vám dopoledne město.“

„To už nestihneme, za chvíli nám jede autobus do Tabo Valley.“

„Ale bez Zvláštního povolení tam nemůžete. Čekací doba je minimálně týden. I já tu na něj čekám. Ukážu vám, kde požádat...“

„Máme ho,“ ukázal jsem mu kartičky. „Někdo čeká, někdo se vyzná.“

Požádal jsem Marka, aby nás doprovodil na stanici. Cestou většinou mlčel. Zamávat jeho kyselou tvář byl skvělý pocit.

Adam Kollár

Osamelá spoločnosť

V kaviarni to okolo mňa hučí, ale ja počujem len vlastné myšlienky. Jednou nohou som doma, druhou v práci, treťou v minulosti, štvrtou v budúcnosti. Žiadnu však tu a teraz, v prítomnosti.

Vo vzduchu visí cigaretovej clona. Rovnako nepriehľadná ako moja myseľ.

Zapínam svoju superschopnosť a nastražím uši presne vtedy, keď treba.

„Tak čo, Adam, pridáš sa na výlet?“ ozve sa Fero z opačného konca stola, spolu s Agátou si robia plány na víkend. Sedím v rohu, na stole mám nedopitý zázvorový čaj.

Všetky štyri oči na mne, ako na poslednom punčovom reze na rodinnej oslave.

„Nie nie, zajtra už niečo mám, sorry,“ pohotovo sa pokúšam o náznak ľútosti.

Ticho. Klasika, detaily nikoho nezaujímajú.

Priateľstvá sú najsebeckejšia vec, akú máme. Vytvárame si ich, aby sme sa cítili lepšie my, nie tí druhí.

Hasím cigaretu, na tmavej ulici pod opadaným dubom vidím objednaný taxík.

Mávam rukou a dúfam, že si ju všimnú aj tí, s ktorými sa lúčim.

Petr Štěpánek Jsem Superman

Doma mi říkají Petr. Ve svém nitru cítím, že jsem něco víc než jen úspěšný strategický manažer.

Dnes jsem měl klidnější den. Po cestě do školky jsem zachránil mladou dívku u autonehody. Svým dcerkám jsem mohl ukázat, jak se nahání pachatel zločinu, předává policii a současně obstarává zdravotní péče mladé dívce, kterou srazilo auto. Po obnovení základních zdravotních funkcí jsem jí ponechal v rukách záchranářů. „Stačí sledovat, že je vše v pořádku!“

Trochu jsem se zdržel. Proto jsem na závodní atletický ovál pospíchal. Musím porazit kamaráda a trenéra ve sprintu. Miluju sport, udržuje mě v kondici. Porazil jsem je snadno. Minimálně v intenzitě bolesti. Luplo mi v kotníku, takovou bolest nikdo z nich nezažil.

V práci jsem rozpracoval dvě miliardové zakázky na největší datacentra s umělou inteligencí v Evropské unii. Je to nyní trend, tak mi náleží, abych tomu napomohl.

Při cestě Uberem na kurz s názvem „Jak umět psát jeden bestseller za druhým,“ jsem využil průjezdu obchodním centrem, abych avizované desetiminutové zpoždění zkrátil na včasný příjezd. Nerad chodím pozdě, přijde mi to neslušné.

Je už hodně hodin, stačil bych rozepsat další bestseller, ale nechám to na zítra.

V očích mých dvou malých dcer jsem Superman. Sakra, já jim zapomněl u školky zamávat. Snad budu zítra lepším člověkem.

DRABBLE O PROSTŘEDÍ

Radek Slovák Naštvané Věci

Železnice byla průvodčímu vším.

Při odchodu do penze za zlaták odkoupil a přivezl na svůj dvůr vyřazenou vlakovou soupravu. Kupé vyzdobil předměty, které zabavil cestujícím bez lístku. Známým ale tvrdil, že všechny koupil.

Věci pravdu znaly, nevydržely to a začaly se zlobit.

„Patřím starci!“ rozehrál písničku gramofon.

„Já jsem rybáře, průvodčí je zloděj!“ svištěla udice.

„Ani my sem nepatříme, jsme muzikantovi!“ drnčely struny.

„Kde je má paní?“ smutně štěbetala andulka.

Rozlícená vlaková souprava se naštvála a ujela pryč.

Jakmile na věcech příliš lpíte, přestěhuje se do nich vaše duše a věci ožijí!

A průvodčí bez soupravy a věcí ztratil rozum.

SEZNAMTE SE – ŠLOJMO VON ZNOJMO

Daniela Peterová**Mýdlo**

Vrásčitá prodavačka sesypala tabák do kornoutu.

„Ještě líh na čištění, půl deci.“

Lahvička přistála na pultě.

„Všechno, spočítejte to.“ Šlojmo se nevybavuje. Schovaná v klobouku, šedém kabátě a rozšmajdaných botách je k nerozeznání od ostatních zákazníků.

„Šestnáct čtyřicet, prosím.“

Drobná ruka vytahuje váček a loví mince. Babka zbystří. Shrne drobné do šuplíku, zvedne oči a ujišťuje se, že nikdo neposlouchá.

„Pozornost podniku, slečno,“ šeptá a podává Šlojmo kousek levandulového mýdla.

Dívka vystřelila z krámu na ulici. Popraskané, špinavé nehty se zarývají do voňavé hmoty v kapse.

Říká si Šlojmo. Je chlap! Na toho si už další prasáci žádné odpornosti nedovolí.

Adam Kollár**Cesta nahor**

„Zdravas Mária, milostiplná, Pán s Tebou, požehnaná si... Počkej, Ingrid, počkej, náš mládenec sa prebúdzal!“ ozval sa spevavý ženský hlas.

Šlojmo pomaly otvoril oči. Nie prvýkrát sa prebudil v cudzom aute, ale dve postaršie dámy v pestrofarebných kostýmoch mu spoločnosť ešte nikdy nerobili. Ako po každom zlom tripe, aj teraz ho pálili do krvi ohryzené nechty.

„Kam ma to, do riti, berú?“ pomyslel si.

„No vitaj synku, konečne! Na pumpe za Znojmom si kričal Ježišovo meno. Hneď sme vedeli, že si jeden z nás. Máš šťastie, akurát si ideme do Šamorína uctiť Pána,“ prihovorila sa mu pani, ktorá s ním zdieľala zadné sedadlo a vycerila zažltnuté zuby.

Šlojmo sa zasmial tak nahlas, až to v malom aute zahučalo: „Uctiť si Pána? Do Šamorína? Teda, to máte dobrý matroš!“

„Matroš, aký matroš? Vidíš Marika, hovorila som, že to je drogista!“ rozčúlila sa šoférka pri pohľade do spätného zrkadla.

Šlojmo sa ledva stihol nadýchnuť a už stál sám na odpočívadle pri diaľnici, žltá Fabia s dvoma ženami mizla v diaľke.

V ľavom vrecku ošúchaných menčestrákov nahmatal pokrčený kupón z KFC, v tom pravom ulovil jackpot: posledný papierik.

„Kde jedna cesta končí, druhá začína.“

Jan Vondrák

První zpráva z domova

Dívala se na kráter pod sebou a přemýšlela, jak se stalo, že je tu teď v modulu sama, jako jediný vyslanec lidstva. Ona, holka, co vyrůstala na malé farmě v horách, v Kosově, daleko od měst, obklopená tichem a bouřemi, které přicházely bez varování.

Jako dítě mluvila málo, ale slyšela věci, které ostatní ne — vibrace ve vzduchu, šepot kovu, rytmus deště, který zněl jako řeč. Otec říkával, že slyší „tep Země“, a učil ji, jak s tím zacházet.

Otec jednou při bouři zmizel, odešel a už se nevrátil.

Roky studovala fyziku, elektřinu, pole, rezonance, všechno, co by jí dalo odpovědi.

Signály, které pocházely z vesmíru, nebyly schopny rozluštit nejmodernější kvantové počítače světa. Vědci tomu říkali Šum, Interference, ale ona v tom slyšela víc. Rozlišovala intonaci, rytmus, který jí připomněl dětské noci, kdy ležela na seně a poslouchala hřmění nad horami.

Při pokusu o simulaci Šumu se kvantová síť v Ženevě zhroutila. Místo analýzy začala zrcadlit její vlastní mozkové vlny — přístroje se přeladily na člověka. Výzkumníci zůstali stát v šoku. Ona byla jediná proměnná, která dávala smysl. Když se experiment restartoval, vzorec se ozval znovu, tentokrát už ne z přístrojů, ale z oběžné dráhy. Ten vzorec ji zval. A vlády světa pochopily, že signál reaguje jen na ni.

Když dorazila na odvrácenou stranu Měsíce, utichly všechny ostatní frekvence – zůstal jen ten jediný. Z kráteru Daedalus!

Do ticha a přítomí modulu se ozvalo tiché cvaknutí, přístroje se rozsvítily, i když je nezapnula. A pak se ozvalo tiché, pouze pro jednoho člověka z celého lidstva naprosto zřetelné „Šlojmo!“

Ztuhla. Ten hlas vyslovil její jméno. Znala ho!

Přistoupila k průzoru. V prachu kráteru se zvedalo světlo, pomalu, jako by se někdo vracel domů.

„Vždycky jsi rozuměla,“ řekl hlas. „Já neodešel. Já tě volal.“

Měsíc byl maják, a ona byla odpověď.

„Lidstvo je připraveno,“ řekl hlas. „A ty jsi klíč.“

A teprve tehdy pochopila: otec byl ten, kdo po tisíciletí dohlížel, zda se jejich svět naučí slyšet, komunikovat. Zda po nekonečných generacích a nesčetných náhodných mutacích dospěje lidstvo k možnosti komunikace napříč vesmíry.

A ona nebyla vyslanec lidstva. Byla jejich odpověď.

Gabriela Ramelb Námluvy naslepo

Šnojmo dorazil do Hostince U Tří jedliček o hodinu dříve. Už od rána měl ukrutný hlad a chtěl se stihnout najíst, než přijde ta ženská. Za tu žádné jídlo platit nebude!

Přišel jen proto, že včera prohrál v mariáši s tím cizincem, který se mu snažil namluvit svou sestru. Že prý by se k sobě náramně hodily. Šnojmo nechtěl o ženských ani slyšet, ale svědkem té prohry byl každý štamgasta Krčmy U Hejsků.

Dokulhal k volnému stolu, položil na něj svůj nadutý měšec a pacholkovi poručil přinést bažanta na víně a pivo. Než mu jídlo donesli, stihnul vypít dva korbely.

Zrovna když se chtěl zakousnout do křupavé kůžičky, někdo přistoupil ke stolu. „Ehm, vy budete Šnojmo?“

Stála nad ním mladá žena. Byla celá zabalená v krajkách a pleť měla jako ty porcelánové panny, co stály stejně jako menší stavení.

„Já jsem Kunhuta.“

„Račte mě omluvit, čekal sem vás dýl a nezmerčil sem vás.“ Šnojmo se prudce postavil, takže židle spadla. Otrěl si umaštěné ruce do nohavic a poplácal ji po zádech. Pak se zarazil. Uchopil její dlaň navlečenou do bíle rukavičky a políbil hřbet její ruky, jak to dělali modré krevky.

„Račte se posadit, Kunhuto,“ vyzval ji a posunul talíř s bažantem doprostřed stolu.

„Pivo, dvakrát!“ křikl na pacholka.

„A čaj,“ usmála se Kunhuta líbezně.

Zavládlo ticho. Šnojmo vždy bavil svými historkami celou krčmu, ale co měl tomuhle poupátku povídat?

Pohůnek na stůl postavil dva korbely a Šnojmo jeden z nich hned vypil.

„Takže, vy jste šlechtic?“ přerušila ticho Kunhuta.

„To sem, ze Znojma.“ Šnojmo poplácal měšec plný zlaťáků. Měl ho od doby, co se ještě jmenoval Žemla a dělal kočího. Při nočním převozu se mu tenkrát v kočáru udávil jeden zámožný panský zmetek. Šnojmo mu mohl pomoci, ale raději ještě tu noc zamířil na druhou stranu Čech a změnil si jméno.

„Ach tak.“ Kunhuta pozvedla koutky vzhůru, ale její úsměv pohasl, jakmile spatřila svou rukavičku. Zůstal na ní otisk jeho mastných rtů.

Heršvec, tohle jí musím nějak vynahravit, koroptvičce jedený, pomyslel si Šnojmo.

„Hned sem tu nazpět,“ prohlásil a vstal. Hlava se mu po třech pivech na prázdný žaludek motala, ale dobelhal se k hostinskému a objednal to nejlepší, co kuchyně nabízí. Hovězí jazyk, křepelku, páva.

Cestou zpět si o knoflíček rozepnul košili a prsty si prohrábnul řídnoucí vlasy. Když ale došel ke stolu, Kunhuta byla pryč. A stejně tak jeho měšec plný zlaťáků.

Hana Vitásková Císařův alchymista

V místnosti houstl dým a Simonius Noivodius, skutečným jménem Šimon Nojmanský, dupal po koberci ve snaze uhasit poskakující plamínky. Tváře mu rudly studem. Při přípravě elixíru života se zamotal do pláště a převrhl svíčku.

V pozici pomocníka dvorního alchymisty císaře Rudolfa II. byl teprve týden. Stihnul dvakrát podpálit stůl, převrhnout velkou kád' s vitriolem a přiotrávit svého sluhu Bovácia jedovatými výpary.

Ne nadarmo mu učenci ze sousedních dílen říkali "patlal Šnojmo von Znojmo."

Oheň se zvětšoval, plížil se k sudu s výbušnými solemi a Simonius bezradně pobíhal po místnosti. Na polici ležela velká baňka s čirou tekutinou – popadl ji a vylil obsah na hořící tkaninu.

„Proklaté fluidum!“ zapištěl. Z koberce vyšlehly vysoké fialové plameny a spálily mu obočí. Ohlušující výbuch jej odhodil na protější stěnu a laboratoř zaplnil zelený dým.

Do místnosti vpadl Bovácius a zalomil rukama.

„Pane, ach pane, co to zase vyvádíte!“

Popadl pytel písku, který stál u zdi a nasypal ho do ohně. Ke stropu se vyvalil oblak černého kouře, žár pohasl.

„Já vám říkal, že koberec v alchymistické laboratoři není dobrý nápad!“

Simonius ho neposlouchal. Přemýšlel, jak výrobu elixíru vylepší. Označí si baňky velkými písmeny. Bude přesně vědět, co která obsahuje – a s kterou nesmí nikdy hasit.

Z FOTOGRAFIE

Daniela Peterová

Komnata

Pamatuji ozvěny starých hádek i pach vosku na dávno zlomených pečetích. Sloužím dlouhá století. Dnes do mých stěn vcházejí další, podepsat mírovou smlouvu. Královna vyslala ženu, vladař bojovníka. Před příjezdem vznešených je nutné prověřit bezpečnost.

V jižních dveřích stojí dívka Alwena, utkaná z vřesu, oparu nad řekou a dutých ptačích kostí. Věří, a ostatní uvěřili jí, že dokáže odhalit skryté. Křehkou rukou se dotýká oblázků na krku. Působí bezbranně, ale něco ve způsobu, jak se usmívá, varuje.

Muž Katofuji zaplňuje severní vchod. Ocel, stín a pravé úhly. Tvář, bledou masku z rýžového papíru, rámuje čelenka bojovníka. Jeho pohled nevraždí. Eliminuje. Ovládá nesčetně způsobů, jak zastavit dech nepřitele. Ženy jsou pro něj jen matné vzpomínky na teplo a vůni polévky.

Pozorují se přes mé naleštěné parkety, ponad bílým damaškem zdobenou tabuli se vzácným porcelánem, třpytícím se křišťálem a obrovskou vázou s květy ze zámeckého skleníku.

První kroky.

„Počkej,“ Alwenin hlas šustí jako vánek v listí. „Je třeba vstoupit v klidu. Rušíš harmonii.“ Katofuji nevidí dívku, ale chybu v uspořádání. Překážku. Dusá do středu.

Vnímám jejich kroky.

Alwena našlapuje zlehka. Dotýká se mých gobelínů, hladí jizvy ve dřevě židlí a tiše brouká melodii, aby uklidnila roztěkané duchy.

Muž prostor trestá. Rychlá, brutální vivisekce. Slyším trhání sametu, skřípání dřeva, řinčení střepů. Hynoucí lilie ostře páchnou.

„Přestaň,“ dívka sbírá odhozenou kytici, hladí pocuchaná okvěti, tiskne si pugét k hrudi. „Tady je agrese zbytečná. Necítím žádnou hrozbu.“

Katofuji odvrací oči od zrcadla ve zlaceném rámu. Zírá na Alwenu s ledovým opovržením.

„Tvůj klid je smrt.“ Otáčí se nazpátek, pěst bez rukavice udeří přímo do středu. Sklo se tříští v tisících střepů.

Chlap v tmavé kůži, dosud skrčený v šachtě za zrcadlem, nesthává ani napnout tětivu. Katofujiho meč neváhá. Po parketách se kutálí hlava a vítěz si klidně otírá čepel do rukávu bezhlavého záškodníka.

„Hluk odhalil dutou zeď,“ otáčí se pohrdavě k Alweně. „Pocity zabíjejí.“

„Ty nejsi ochránce,“ šeptá dívka. „Jsi stejný jako on.“

Katofujimu nestojí za pohled.

Dnes k podpisu nedojde. Necítím se uražená. Vyslanci jsou příznaky. Nemocná je doba. Já počkám.

Adam Kollár

Nevyžiadaný dar

Jeho tvár pripomínala tisícročný dub.

Vrásky ako letokruhy dávali najavo, že vedel viac, než by mal vedieť ktorýkoľvek boh, a že videl všetky konce, ktoré tento svet priniesol.

Vykročil Nevinným lesom pomedzi stromy, ktoré sám vysadil, a kde kedysi, keď ešte veril v radosť, počúval smiech víl.

„Otče, otče!“ ozval sa vysoký, prenikavý hlas.

Obzrel sa. Na nekonečnej lúke si medzi slnečnicami hopsala víla, vznášala sa vzduchom ako pierko.

„Prečo sa neusmievate, otče?“ vyzvedala.

„Šťastie je tá najväčšia lož, akú môžeš poznať,“ odvetil. Spod rúcha vytiahol žiarivú, rozkvitnutú kyticu a ponúkol ju víle.

Víla natiahla ruku a dar si vzala. Akonáhle sa kytice dotkla, všetky kvety zvädli, les potemnel a zdvihol sa vietor.

„Čo ste to urobili?“ zoslabil jej hlas.

„Chcel som, aby si vedela, že nič netrvá večne.“

Víla pohotovo pozbierala zvädnuté kvety a vplietla mu ich do brady. Vietor sa utíšil, slnečnice sa otočili k nemu.

„Nádej. Nádej trvá večne,“ zašepkala a odtancovala preč.

Kvety v jeho brade začali znova hýriť farbami.

Z jeho tváre zmizla stará vráska.

Ondřej Lešnar

Americká zmije

Blondýnka na něj mrkla svým jediným okem a sladce se na něj usmála: „Jsi mrtvý muž.“

Prajut znervózněl. V gangu byl nováčkem. Měl v prázdném skladišti u řeky sřežít unesenou turistku. Kromě něj a k židli přivázané Američanky zde nikdo nebyl.

Připomínala mu sochu Buddhy u mostu, pod kterým v Bangkoku bydlel. Přeběhl mu mráz po zádech. Američanka byla podivná. Jej úsměv se měnil v odporný škleb.

„Když zmizím, půjde po vás každý policista v Asii, o to se moje rodina postará. Až vás pozatýkají, tvoji šéfové svalí všechnu vinu na tebe. Dostaneš trest smrti!“

Prajut se rozmáchl, ale úder v poslední chvíli zarazil. „Ať mě popraví! Stejně nemám co ztratit. Ti, které nepopraví, mě pomstí!“

Blondýnka mlčela. Nezasmála se, jen sebou trhla a vstala ze židle. Provazy odhodila a hlasitě zatleskala. Do skladiště vstoupil muži z jeho gangu. Američanka přistoupila k překvapenému Prajutowi a dala mu ruku na rameno.

„Prošel jsi. Teď si odpočiň, zítra dostaneš skutečný úkol. A ještě jedna věc!“

Ženino oko si Prajuta přísně měřilo: „Odted' mě oslovuj Madam!“

NĚKOLIK SLOV K LITAERU 2•2025

• **Adamův** Šedý pasažier je vtipný názov s vtipnou pointou. Ruský vlak v miniatúre. Tlieskam. **Gabriela** dokáže pekne vydedísit. I **Hančin** horúrek Za studena príjemne mrazí, podobne jako vyjevená (doslova) budúcnosť. Jen pádla pádlují a vesla veslují. Sorry, vodák:) **Petrě**, chci vědět, cos své vyvolené napsal! **Honzo**, o Etheře víš víc. Zajímá mě to. Naval! **Tomášova** slovní hříčka pobavila. O fotbale fakt normálně nečtu,:) **Ondřejova** džungle, kde se nepozná, odkud člověk vlhne, je dost uvěřitelná. Snesla bych míň vysvětlování kdo, proč a odkud. **Hančiny** motýlí obrazy mě dostaly. Smutním pro potrhání křídla, naslouchám zpívajícímu nočníku, lituju pavouka a děkuju za zmrtvýchvstání.

Daniela

• **Gábina** – Les, kde mizí děti. Slibně se rozvíjející horror, kde nalezené předměty šroubují napětí. Humorná pointa napětí utne, a tím i potěší.

Hana – Za studena. Parádní rozjezd! Jako bych se tam potil s ním. A pointa mě dostala. Až dvě vteřiny po přečtení mi došlo, jaký kus dřeva si krysa vyhlídla. Vystihla jsi noční mûru zaměstnanců v márnici.

Petr - Vyvolená z Košic. Proč jsem bloudil v představách, že vyvolenou je neznámá dívka až do pointy? Po druhém přečtení přiznávám, jak hloupě dlouho jsem se nechal vodit za nos.

Jan – **Paní smrt** - Tady se rozjíždí kamion. Plynulý úryvek z existující ságy o Hitori, nebo jen záblesk tvé fantazie? Koukám, jak málo se známe. **Krypta pod freskou anděla** - A je to tady, zase Hitori! Anagram je tvé příjmení, znamená to, že plánuješ nové umělecké jméno, Honzo?

Tomáš – Podfuk. Derby, svět sportu, vše plynule vykreslené. Vtipná pointa i trefný název. Líbí.

Adam – Stále na útěku. Když všichni pracujeme se stejnou pointou, je čtení o zvědavosti, jak si to druzí rozehrají. Tvoje partnerská krize je tolik věrohodná, až se mi chce toho medvěda vymazat, abych se dozvěděl, jak si Martin poradí s tou jinou krizí.

Gabriela – Poslední snímek. Uf, oddechnul jsem si po dočtení. Nadpis mě připravoval na nejhorší, pěkně to gradovalo. Pointa se mi líbí, nerad sleduju, jak hrdinové platí cenou nejvyšší za drobné přestupky.

Hana – Setkání s budoucností. Úžasně vykreslené prostředí i vyvolávání duchů. Co jsem hned nepochopil, byla pointa. Pořadové číslovky, normálně nevnímám. Trochu kvíz na pozorné čtenáře?

Dana – Otrávené zrní. Hodně jiný příběh. I tak jsem se snadno začel díky stylu vyprávění. Cítím z toho smutnou životní realitu.

Ondřej – Mlčení lesa. S radostným očekáváním jsem se začel do dalšího příběhu a zase z jiné historie. Čím to, že jsou všechny tak věrohodné? Obdivuji tvůj široký záběr.

Jan – Vstup do Ethery. Mám pocit, že čtu úryvky existující fantasy, jen občas přerušené někým jiným. Věrohodnost vyprávění mě bere dech a těším se na pokračování.

Radek

• **Jan**: Hitori mě jako postava zaujala, ráda bych si o ní přečetla víc. Ve druhém drabble je skvěle navozená atmosféra. Čtenář si připadá, jako by po těch schodech opravdu sestupoval. Super nápad propojit drabble s Jak je slyšet příběh.

Tomáš: O fotbal jsem se nikdy nezajímala, ale v Tomášově Podfuku mě o něm čist bavilo. Text má skvělý rytmus.

Adam: Přestože se jedná o "strašidelné setkání s medvědem," text na mě působil jemně a citlivě. Tichý a otevřený závěr se k němu perfektně hodí.

Gábi

• Ako rodáka z Košíc ma potešil **Petrov** príbeh, úplne som sa preniesol na Hlavnú ulicu. Pri **Gabriele** ma baví, že sa od nej dozvedám veci, ktoré nepoznám (napr. meluzína či vták drop kori). U **Hanky** ma zaujali dve verzie audio príbehu, bolo inšpiratívne vidieť niečo menej prvoplánové, než bola moja vlastná fantázia.

Adam

• Nekomentoval jsem **Litaero 1**, ale tam se mi moc libily špatné texty od **Adama**, **Tomáše a Hanky**, tam jsem se fakt zasmál. **Hančino** přirovnání k Pillarové mne budí dodnes. **Daniela** napsala nádherný text na slovesa. Smutný, chytal za srdce a to je s omezenou slovní zásobou opravdový kumšt.

• **K LitAero 2**: Líbí se mi příběhy, kde jsou dějové zvraty, které nikdo nečeká. A mít je ve slovech, je umění. Na každý text se těším nejen proto, že vím, jak to na hodině srší nápady, ale i proto, že síto Matěje je tak jemné, že připomíná spíše filtrační membránu, a proto se tam dostanou texty už maximálně vypilované. Asi nebudu popisovat a vyjadřovat se k jednotlivým textům. Přejde mi hezké, jak se přes texty poznáváme. Víím, že **Daniela** bude mít hluboký příběhy s tísnivou pointou. U **Tomáše**, **Petra**, **Hanky** nebo **Adama** se zase zkouším zasmát. (I když si to třeba nepřáli.) Jejich texty vyznačují inteligentní humor. Pokaždé mám obdiv, jak je možné, že někdo přijde na takovou pointu a zvolí zrovna tyhle slova.

Honza

• **Gábino** Poslední snímek – akční, napínavé a má perfektní pointu.

Radku, i Tvůj příběh ze zvukové stopy se mi líbil, kde končí virtuál a začíná reál? A co nakonec vadí hrdince – zdá se, že lehká ironie je Tvůj styl.

Ondřeji, Mlčení lesa mi připomnělo, kolik zbytečných smrtí a strachu přináší války. Skvělá atmosféra Tvého popisu děje v džungli.

Danielo, Album, snít o svých dětech víc, než o sobě je krásné. Vystihla jsi to, až to dojme.

Honzo, doufám, že v některém z příštích textů hrdina do Ethery opravdu vstoupí, když už označení Brány stálo tolik úsilí a rizika. Pěkně napsané, připomnělo mi to staré dobré sci-fi z 20. století.

Hanko, Metamorfóza mne bavila, ačkoli nočník i pavouk byli z kosmu, to jak něco dobrého je rychle zničeno, aniž si toho všimneme, je z naší současnosti. Dobře bude až v Rajské zahradě.

LitAero: Uvítal bych, kdyby u drabble na prostředí bylo na konci, kdy už je pointa za námi, uvedeno vybrané prostředí. Obecně, kdyby vždy na konci textu byl úkol a vybrané zadání.

Tomáš

LitAero 3/25 podzim

Postava v příběhu – 30. října 2025

Klačér Tomáš, Kollár Adam, Lešenar Ondřej, Peterová Daniela, Slovák Radovan, Ramelb Gabriela, Štěpánek Petr, Vitásková Hana, Vondrák Jan.

Sestavil: Mathej Thomka pro literární workshop – Kurz tvůrčího psaní a scenáristiky.

Neprošlo jazykovou a pravopisnou kontrolou.

LitAero 4.

MIKROPOVÍDKY

Nedaniela Nepeterová

Učebnicový konec Jeana Paula Marata

GILOTINA, GLADIÁTOR, KOŽEŠINA, BLECHY, ZKOUŠKA, TKANIČKY, SPIRITUS, PROVAZ, STÍNOHRA, ČAJ
/PPP - pravdivá politická povídka/

Gilotina byla jeho největší láskou, teror nejdražší přítelkyní. Tahal za provazy soudních procesů, až hlavy padaly. Odvážně, jako gladiátor, se bil za nejvyšší trest a rychlou smrt úhlavního nepřítele lidu. „Král je mrtev, ať žije král,“ zkoušel šeptat do uší bouřící Paříže.

A pak ji konečně uslyšel, tiše, lehkými kočičími kroky, se plížila jeho bytem a podvečerní stínohra si laškovně pohrávala s obrysem nabroušené dýky.

Marat ztuhnul a chystal se vyskočit z vody, dobře věděl, že má jen několik vteřin, osudu nemá smysl vzdorovat: „Blechy, mes petites amies, je konec, musíte se vystěhovat.“ Pohlídl kožešinu, která zahřívala chladnou podlahu, rychle z ní vyklepal vše živé a pak se pečlivě zahalil. „In Nomine Spiritus sancti, jak by to vypadalo na obrazech a ve všech učebnicích francouzské historie,“ pokřičoval se, „nahého mě nedostanou!“

Dala se do něj zima a roztřásl se, nejraději by si dal une tasse de thé. Místo toho si i v kožichu svlezl do vany a vyzkoušel nejlepší polohy, když smrt, tak ať to vypadá!

V okamžiku, kdy se tkaničky přetrhly a koupelnový závěs padl dolů, byl připravený a pohlédl Revoluci přímo do tváře.

Nedaniela Nepeterová

Proč je Marat přece jen nahý

/Dívčí povídka/

Ta holka byla ostřejší než gilotina, která teď denně pilně úřadovala na Náměstí Svornosti. Revoluci milovala a za girondistické ideje bojovala se zoufalou vášní gladiátora zahnaného do rohu. LIBERTÉ, ÉGALITÉ, FRATERNITÉ si máčela do čaje místo sušenek.

Anonymní ruka zatahala za provaz, další hlava dutě dopadla na potřísněná prkna popraviště a Paříž se rozlehl zvuk zvonu.

Charlotta se nadechla a na zkoušku obnažila dýku: „C'est exactement ce qu'il lui faut.“ Špička byla ostrá a kousala jako blechy v paruce. Dívka rozrazila dveře a jediným prudkým pohybem přetřela tkaničky držící koupelnový závěs.

„Cherchez la femme!“ šokovaný muž vykřikl, úplně nezodpovědně pustil okraje vodou nasáklé kožešiny a nahými pažemi si zakryl ohanbí.

Charlotta ho sjela pohledem, usmála se a vlhkou stěnou se roztančila smrtící stínohra.

„In nomine Spiritus sancti,“ zachrčel Marat a před očima se mu promítly tisíce stránek dějepisných učebnic s jeho vlastním nahým portrétem, vyvedeným v jásavých barvách.

2x Petr Štěpánek

Problémy vedoucích pracovníků

ŠTÍR, PŘEDLOKTÍ, MRKEV, PIVO, BUDOVA, KAŠE, POZITIVNÍ, PROVAZ, KAPITÁN, HABR
/Encyklopedická povídka lékařského charakteru/

Proč muži narození ve znamení štíra mají často namožené svaly rukou? Pravděpodobně se jedná o diagnózu kvůli nadměrné konzumaci mrkve. Pacienti s pozitivním nálezem často pracují na vedoucích pozicích. Generální manažeři, vedoucí a kapitáni jsou nejohroženější skupinou, jak dokazuje studie prováděná mezi lety 2005 a 2018 na vzorku osmi osob, převážně vysokoškolsky vzdělaných mužů ve věku 50 – 60 let.

Přisuzuje se to práci ve vysokých patrech budov, takzvaných velínských věžích, odkud dohlíží na podřízené, ale když dojdou do vyššího věku, tak je čeká už jen pomoc dalekohledu, a odtud plyne namožení převážně *Palmaris longus*.

Léčba je jednoduchá a obsahuje tři způsoby - konzumaci piva, tedy celkové zkldnění organismu, až jakási apatie na sledování podřízených. Přijímání převážně ovesné kaše, která zajistí větší čas strávený na svačině a menší časovou dotaci na sledování podřízených. Dlouhodobě neúčinnější léčba, až trvalá, je prostě hodit si provaz. Dalekohled kolem krku méně zatěžuje předloktí, konkrétně flexory carpi ulnaris, digitorum superficialis a retinaculum a přenášejí více držení na *Pronator teres* a *Extensor carpi radialis longus*.

Novou, ale necertifikovanou, variantou je žvýkání listu habru a výsledky se dostávají do dvou minut.

Nebezpečná přijímací zkouška k hasičům

/Povídka/

„Zvládnu to, umím to,“ malý štír si přál stát se členem hasičské jednotky. Nejdřív musel projít testem, vylézt na střechnu vysoké budovy.

Po vydatné snídani, ranní kaši, si protáhl všechny páry předních i zadních končetin a vystartoval. Odrazil se od zadních nohou a začal šplhat na habr, který rostl těsně u domu, a po kmeni, větvích, po malinkých větvičkách se vyškrábal až na vrchol stromu a chtěl přeskočit na střechnu.

„Ach jo, až nyní vidím, že je dům o kus vyšší než vrchol stromu a na přeskočení jsem malý pivo.“ Ověřil si, že k vysněnému cíli zkratky nevedou a šel na těžší cestu, která vedla po provaze, spuštěném ze střechny.

Vzpružil se proteinovou snídani z much, aby měl sílu v předních nožkách, i lidé mají sílu v předloktích, a začal šplhat. Kládl klepeto před klepeto, ale došla mu síla, a i když se snažil zůstat pozitivní, nahoru vylézt nedokázal.

„Když upadneš, zvedni se a zkoušej to dál!“ vzpomněl si na tatínkovo pravidlo, a tak si dal na posílení mrkev, protože vitamíny z ovoce a zeleniny dodávají sílu, a s novou energií se vrhnul na další pokus.

Za chvíli byl na střeše, kde už na něj čekal kapitán záchranářů, gratuloval mu a předal průkaz pomocného hasiče.

2x Tomáš Klačer

Úspěšný útok

JAZYK, MOUKA ZÁMEK, PRASKAT, BANKA, UHLÍ, PŘEDLOKTÍ, PAVUČINA, RYTÍŘ, PRŮTOK
/Profesní povídka z oblasti kybernetické bezpečnosti/

Jazyk zprávy tajných služeb byl strohý: Pivovaru hrozí o víkendu kybernetický útok, neví se jaký.

Byl jsem si jistý, že softwarové zámky, které jsem sám naprogramoval, počítačovou sítí ochrání. Zato generální ředitel, ve funkci sotva měsíc, měl tvář bílou jako mouka a třásl se mu hlas: „Poradíš si s tím, Tomáši?“

„Prasknou okovy, kterými jste po nástupu do funkce spoutal můj rozpočet?“ zeptal jsem se výhrůžně. „Pokud neschválíte investice, hackeři pomocí přetížení sítě, říká se tomu DDos, shodí server, který řídí množení bakterií v kultivační bance,“ dusil jsem ho. „Řídící jednotku zajišťující čištění vody tlakovou filtrací přes aktivní uhlí zničí malware attack,“ přikládal jsem pod kotel.

„Ještě si to rozmyslíme,“ zkusil neztratit tvář, ale do pár minut mi na předloktí zahrály chytré hodinky Ódu na radost a zobrazily email, že vše je odsouhlaseno.

Od pátku jsem seděl na velínu a čekal, jaký hackerský hmyz se chytí do nastražené pavučiny.

V sobotu odpoledne přijeli do pivovarské hospody chlapi z facebookové skupiny Pivní Rytíři. Servery měřící průtok piva mezi sklepním tankem a pípou spadly, nedokázaly zpracovat hodnoty, na které nebyly kalibrovány.

Jak se ucházet o princezny

/Pohádka/

Na zámku žili mocný král s překrásnou královnou a jejich dvě rozkošné dcery, Eleanor a Flora.

Král byl pyšný na své bohatství a se zalíbením pozoroval, jak si Eleanor celé dny zkouší brokátové šaty, na zápěstích diamantové náramky, zdobené manžety na předloktích a kolem krku perlové korále.

Floru ke králově nevoli paráda nebavila, raději se učila v kuchyni péct a vařit, se zahradníkem pěstovat mrkev a u mlynářů mlít zrna na mouku. Její zvědavá duše milovala starého čaroděje, který ji naučil číst, psát a počítat a používat tajný jazyk kouzel.

Mnoho vody protéklo v řece pod královským sídlem, než princezny vyrostly a král dal vyhlásit, že kdo splní vybrané princezně přání, může si ji vzít. Země se začala třást, stěny věží praskat a stráž hlásila rozechvělým hlasem, že se blíží hrozivý obr. Stateční královští rytíři ho nedokázali zastavit, překročil vodní příkop, přeskočil strážní věž a na nádvoří uviděl Eleanor.

„Přeji si víc zlata, než má tatínek v královské bance,“ nevyzrála na obra, který z veliké kapsy vytáhl vak a vyklepal z něj tolik zlatých nugetů, až král musel uznat, že přání bylo splněno.

„Ty jsi ještě krásnější, jaké bude Tvé přání?“ změnil obr názor, když na nádvoří vstoupila Flora nesoucí starý pergamen plný magických znaků prosvítajících mezi pavučinami.

„Abys vyslechl, co ti přečtu,“ princezna četla a četla a četla, až starobylá kouzelná slova proměnila obra v hromadu uhlí.

2x Daniela Peterová

Slova jsou zbraně

GILOTINA, GLADIÁTOR, KOŽEŠINA, BLECHY, ZKOUŠKA, TKANIČKY, SPIRITUS, PROVAZ, STÍNOHRA, ČAJ
/Právnícká povídka/

Soudce v taláru rozvázal tkaničky tlustospisu, nasadil si brýle a monotónním hlasem se pustil do předčítání obžaloby.

Elara přestala vnímat, očima bloudila po starobylé soudní síni, za matnými tabulemi gotických skel vítr rozehrál zajímavější stínohru. Větve stoletých dubů o sebe prudce narážely jako věční gladiátoři. Co přečnává, je třeba odstranit, jakkoliv, úderem, sekerou, gilotinou.

Síni šuměly svědectví a vzkazy pracujícího lidu: „Cizopasníky vyprašte z kožichu. Blechy, vši a vzteklé psy v naší společnosti nestrpíme!“

Elara tušila za oknem provaz, nevinnou odsouzenou. Tohle všechno měla být jen zkouška, běželo jí hlavou, dočasná nepřijemnost.

Zvedla hrnek se studeným čajem a pomalu s ním otáčela. Na hladině se postupně odrážel nápis z trámu vysoko nad soudcovou hlavou, In nomine Patris et filli et Spiritus Sancti.

Umění je hrozba

/Dívčí povídka/

„Nestrkáš snad palici pod gilotinu, scénář jsi četl a odkýval, tak lez dovnitř!“

Kary nemá zkoušky rád. Je střelec, sigma, školní gladiátor, vadí mu podřizovat se holce. Jenže tahle Elara je hvězda a její absurdní drama o spiritu soudního procesu z padesátek se mu fakt hodí do storíček.

Polyká námitky, shazuje triko, nechává si přes hlavu přetáhnout provaz a začíná se soukat do průsvitné škatule, představující věžeňskou kobku.

„Počkej, ještě pásek a boty, vězňům se odebírají i tkaničky,“ asistentka Dora má oči všude.

„A džíny si sundat nemám?“ prská našťavaně, „že bych tu běhal rovnou nahej nebo v kožešině?“

„Skvělejší nápad,“ jása Elara, „a navítíme to jako stínohru, to bude silnější.“ Chytá vypelichanou ovčí kůži, ostentativně ji vytřepává, „abys nechytl blechy, my se otočíme, ty si ji přehoď, a už tam konečně zalez!“

Kary mizí v krabici a Elara s Dorou se chichotají do hrnků s mátovým čajem: „Asi jsme tu sázku vyhrály obě, tys ho dostala na kolena a já ho svlékla!“

5

2x Gabriela Ramelb

Předlice

LEVANDULE, ŠPÍNA, DROBKY, ÚZKÝ, SILNICE, STÍNOHRA, UHLÍ, PAST, UVNITŘ, VLÁKNO
/Hororová pohádka/

Na konci silnice, mezi pokroucenými stromy, se krčila rozpadající se chatrč se zatlučenými okny. Raleen zaváhala, ale pak se protáhla úzkou škvírou ve dveřích, které visely na jednom pantu. Vnitřek byl zaplněn zaprášenými rolemi tkanin, mezi nimiž seděla u kolovratu shrbená stařena.

„Jsem slepá, ale cítím, že tu jsi, voníš po popelu a levanduli, děvče,“ zaskřehotala.

„Moje matka je vážně nemocná, už ani drobků od chleba nesní,“ vyhrkla Raleen.

Uhlíky v krbu varovně syčely, i přesto přistoupila blíže a nahlédla přes stařeninou kostnaté rameno. Stařecké špinavé prsty se pohybovaly po složité tapiserii, v níž se rodily a zanikaly lidské osudy.

„Přišla jsi zjistit, jak dlouhé je vlákno jejího života,“ odušila stařena a vyřala z tisíců nitků jednu jedinou. „Tvoje matka se uzdraví a bude žít dlouhým životem, ale tebe děvče, tebe tvůj strach o ni přivedl do pasti.“

Raleen couvla, ale stařena nit hbitě přestříhla, svět se zlomil do stínohry světla s tmou a dívčino tělo se zhroutilo do prachu.

Nanooděv série V-1

/Encyklopedická povídka/

Nanooděv ze série V-1 byl historicky prvním chytrým oblekem z nanovláken, který využívali americké tajné služby při svých misích. Stejně jako modely určené pro veřejnost, měl schopnost eliminovat veškeré zbytky včetně vlasů, drobků či prachových částic. Byl však upraven tak, že jeho samočisticí systém dokázal kromě špíny odstranit i chemické a biologické kontaminanty z okolního prostředí.

Uvnitř obleku se nacházely termoregulační panely, které udržovaly agenty při stabilní tělesné teplotě i v extrémních mrazech či horku. Zevnějšek byl zase chráněn vrstvami kombinujícími grafen s uhlíkovými strukturami, které výrazně zvýšily odolnost vůči střelám a nárazům.

Asi nejznámějším uživatelem obleku byl agent Terry Black, který patřil do úzkého okruhu osob, které jej testovaly několik měsíců před oficiálním nasazením. Black měl nanooděv na sobě, když ho na silnici I-95 v New Yorku srazila a následně ve svém obrněném vozidle unesla teroristická organizace Echelon. Oblek nejenže rozptýlil kinetickou energii nárazu, ale zároveň rozpoznal past a aktivoval záchranný protokol, který automaticky sdílel jeho aktuální polohu s centrální rozvědnou.

Echelon se chtěl pomocí skenu Blackovi sítnice dostat do databáze CIA, ale agent využil funkci Stínohra - ta díky opticky adaptivnímu povrchu rozptýlila světlo a narušila činnost optických senzorů - takže pro své únosce zůstal prakticky neviditelným, dokud nebylo vozidlo zadrženo.

Když na celou aféru později vzpomínal ve své knize *Dvojitý život*, žertoval, že nakonec mu z obleku stejně nejvíc posloužily aroma moduly s vůní levandule, které neutralizují tělesné pachy.

2x Ondřej Lešenar

Mexický Herodes

OKROVÁ, PRASKAT, SVÍCEN, HÁČEK, RÁNA, SOUD, SPIRITUS, ZKOUŠKA, OBLEKY, CHLAP
/Detektivka/

„Hodlám vám a později soudu vysvětlit, jak souvisí otrava čtyřiceti sirotků na hostině během městské fiesty s vraždou dona Cabrilla, starosty Tijuany.“

Zachmuřený padre Quinn v černém obleku stál před hloučkem policistů a měšťanů v mramorové vstupní hale tijuanské radnice.

„Musela to být pro vašeho manžela rána, že si jeho nepřítel najali Angelita, vidíte, paní Cabrillová.“ Okrová kůže vdovy zbledla, ale kněz pokračoval: „Předpokládám, že mezi vámi není nikdo, kdo by neslyšel o nejznámějším travičovi amerického kontinentu Angelitovi. Rozhodně jej znal don Cabrillo, který jako správný chlap postavil před sebe děti z mého sirotčince.“

„Chcete tím říct, že otrava dětí byla Angelitovou zkouškou před vraždou dona Cabrilla?“ ozvalo se z davu.

„Víte, spiritus, arogance Angelita spočívala v tom, že si i v dospělém věku uchoval dětský vzhled a s ním klamal své oběti. Pod svícnem bývá největší tma, skryl se mezi sirotky během fiesty. Teprve když mu otravou začaly v těle praskat žíly, musel si uvědomit, že don Cabrillo pořádal hostinu pro sirotky jen kvůli němu.“

„Háček je, kdo otrávil samotného starostu, ale v tom nám paní Cabrillová jistě ráda poradí.“

Norské maso

/horor/

Rybářský háček projel kouskem masa a vyteklo při tom pouze pár kapek krve. Za takhle vzorné nachystání návnady by mi táta určitě ránu nedal, kdyby tu byl. Úzký srpek měsíce se odrážel na černé hladině zátoky a na gumových rukavicích mého rybářského obleku. Zkouška švihů, pořádný náprah, voda lačně spolkla háček s vlascem.

Odsunul jsem těžký pytel s kousky masa a posadil se na praskající lavici loďky.

Táta dost pil už dříve, ale nesnesitelným se to stalo, když se nám chlapi z vesnice začali posmívat kvůli malým úlovkům.

Včera v noci to přehnal se spiritusem, křičel, že za všechno můžu já a moje nešikovnost. Když sebral ze stolu těžký svícen a chtěl mě udeřit, hrozně jsem se bál, že mi ublíží, ale zabít jsem ho nechtěl.

Udice sebou divoce cukla, mořskému okounovi zachutnalo nové krmení. Ryby mě před soud nepošlou, ale návnady mám ještě příliš mnoho, více než 90 kg.

Michaela Žemlová

Hazard v rezervaci

MĚSTO, PADAT, DĚRAVÁ, ZVÍŘÁTKO, ČAJ, STÍNOHRA, HÁČEK, NYLON, TKANIČKY, PIVO
/western/

Z doutnající stodoly vyběhla Indiánka, řvala a ve vzduchu byl cítit přiškvařený nylon k jejím haksnám. Odhodil jsem kanystr a vykročil do městečka v kanadské indiánské rezervaci, které sestávalo jen z kasina, pár barabizen a karavanového placu.

Rezervací se mísil smrad vyčpělého piva a zvratků ze špatného alkoholu. A to byl jen čajíček.

Na recepci v hotelu, který přináležel ke kasinu se válel nahatý Indián a skučel jak zvířátko v pasti. Z prohry v Black Jacku mu nezbyly ani tkaničky, ale já ho poznal.

„Pro tebe jsem si přišel,“ vypadlo ze mě a zaradoval jsem se, že mi bude jeho skalp viset v předsíni mého příbytku.

„Hasta la vista, zdechlino“ slyšel, než se duch z jeho proděravěného těla od mých kulek vydal někam do prdele a já mohl celý případ pro FBI uzavřít.

Následující den visela popálená Indiánka na háku uprostřed hlavního náměstí. Z určitého úhlu pohledu vytvářelo její pohupující se tělo podivuhodnou stínohru, kterou bych nazval Čekání na Kojota.

NEJSEM JEN AUTOR

Radek Slovák

Souboj s Pokušitelem

Mysl je složitá věc. V té mé řádí Pokušitel. Žene mne, Radka Sedmikvítko, ze svahů, láká do oblak, noří pod hladinu moře.

Chtěl jsem vědět, proč to dělá. Místo LSD jsem zvolil holotropní dýchání. Mé podvědomí na semináři jen pootevřelo dveře, ale já chtěl víc.

Vypůjčil jsem si vhodné CD, na přehrávači nastavil automatické opakování skladby, lehnu si a začal dýchat. Ruce i nohy zasáhly očekávané křeče, holotropní brána k podvědomí. Vstoupil jsem.

Po třetím přehrání skladby se zjevil Pokušitel. Bavil se na můj účet. Zkusil jsem hudbu vypnout, ale ovladač se rozbil.

Došlo mi, že dýchání při hrající hudbě nelze přerušit. Byl jsem v pasti, začal jsem panikařit.

Zjevil se můj ochránce, můj Patron. Ujistil mne, že při dýchání mohu sedět, vstát i chodit. Tak jsem vstal a přehrávač jednoduše zastavil.

Pokušitel se zjevuje i nadále, ale s pomocí Patrona může hrát jen druhé housle.

PO AUTOMATICKÉM PSANÍ

Daniela Peterová Dokonalé spojení

Tomáš věřil v mosty. V elegantní matematiku, která donutí ocel a sklo překlenout prázdnotu. Most byl pro něj akt víry. Slib, že dva oddělené světy mohou zůstat samy sebou, a přesto se setkají uprostřed. Stavěl je po celém světě, tenké, vzdorné čáry světla nad řekami a kaňony.

Mořské bioložce Evě mosty neimponovaly. „Jsou dočasné, Tomáši,“ opakovala mu po spojení, „pro lidi, kteří se bojí skočit. Symboly strachu ze skutečného splynutí.“

Když Tomáš dokončil poslední projekt, odvážný oblouk narýsovaný tuší na oblohu, vzala ho do laboratoře. Chromovaná ocel, racionální sklo, dokonalý systém. Takhle ji neznal.

„Co ale opravdu miluju, je dole.“ Sestoupili do suterénu, ke starému akváriu, páchnoucímu ozónem, solí a něčím nepředstavitelně starým.

„Podívej,“ ukázala na příšeru z nočních můr, obrovskou, nafouklou samici ďasa. Světlo jí viselo nad horní čelistí jako osamělá lucerna. A k jejímu břichu přirostlo pět drobných, dokonalých čárek z masa. Samci. Atrofovaní, slepí, ale živí.

„Hlubinné ryby jsou fascinující, Tomáši,“ řekla Eva a její hlas byl skoro něžný.

Tomáš se otřásl. „To je parazitismus. Pohltila je.“

„Ne,“ opravila ho klidným hlasem, „to je důvěra. Jsou malí a tma nekonečná. Když samici po měsících hledání najdou, už ji nepustí. Pevně se zakousnou. Všeho ostatního se vzdají.“

Evin prst se jemně dotkl skla nádrže. „Ona vypouští enzymy, které ruší hranice mezi ‚j‘ a ‚ty‘. Imunitní systémy se vypnou. Srostou. Doslova. Krevní oběhy se propojí. Samice je živí a oni jí na oplátku poskytnou spermie. Pokračování rodu. Smysl. Dokonalé spojení.“

Tomáš se otřásl. „Ztratí sami sebe.“

„Získají jistotu,“ zašeptala Eva. „Žádné mosty, Tomáši. Fúze.“

Než si uvědomil, že v místnosti je kromě soli cítit i chloroform, bylo pozdě. Probouzel se pomalu, zmatený vůní antiseptik. Ležel na lůžku a páčil ho bok. Pohnout se nedokázal. Pohled mu sjel dolů, na odstraněný kožní kryt a čerstvou, úhlednou linií stehů. Eva je sešila dohromady.

„Neboj,“ usmála se. „Už jsme jen my.“

Pokusil se odtáhnout, ale jen napjal stehy a přitáhl si ženu blíž.

„Za pár dní srosteme,“ zavrnila spokojeně. „Já budu svítit.“

Zvolil si vlastní svět. Vykrvácel na posledním schodě, před zamčenými ocelovými dveřmi.

VARIACE PROSTŘEDÍ

Radek Slovák

Edisonův dar

I.

Když duše mrtvých vystoupí na nebe, snaží se na ostatní udělat dojem svými zásluhami. Ale jen duchové, kteří nejvíce prospěli lidstvu, mohou navštívit koupele Prima-spiritus.

Lázně přečkaly mnoho darů; střelný prach, Archimedův šroub, Avicennovu učebnici lékařství praktikující pouštění žilou i Komenského Orbis pictus.

Zasloužilé duše, vznášející se v páře ozařované intimním světlem starověkých svícňů, náhle vyrušil nový přichozí. Uhasil všechny svíčky, důležitě si odkašlal a do nastalé tmy všechny oslepil prudkým elektrickým obloukem, žárovkou.

„Dovolte, abych se představil, jsem T. A. Edison!“

II.

Jen duše s největšími zásluhami mají nárok na lázně Prima-spiritus, kde se rochní v páře ozářené intimním světlem starověkých svícňů.

Přichází T. A. Edison, pozhasíná všechny svíce, odkaše si, ale v nastalé tmě za boha nemůže najít svůj dar.

„Co to má znamenat?“ zlobí se Archimedes a marně se snaží vytlačit vodu svým éterickým tělem.

„Hned to bude...“ blafuje Edison, v kapse místo žárovky nahmatá voňavku, „mám tady flakónek, který umí přeměnit tmu na světlo.“

„Tak to jste si spletl dveře, škopky s mýdlem, kde vám vydrhnou hlavu za pitomosti, co pobláznily lidstvo, se nacházejí v baru o jedny dveře dál!“ vykáže ho Isaac Newton.

III.

V nebi, za lázněmi Prima-spiritus, v baru U duté palice, kde najdete škopky s mýdlem pro mytí hlav, se jedinci zasloužilí o rozvoj lidstva, na které se ovšem zapomnělo, bezcílně poflakují mezi stoly.

V rozích místnosti leží pohozené kolo, papírové kapesníky, přezuvky nebo síťka na motýly.

Do baru vstupuje muž a rázem zapomíná, co tam chtěl, natož jak se jmenuje.

Ostatní přihlížejí, jak rozpačitě z kapsy vytahuje flakónek.

„No konečně něco, co známe!“ nadšeně volají a každý si z flakónku pořádně lokne, až se jim v hlavách rozsvítí.

DETAILNÉ LITAEROZBORY K LITAERU 3•2025

• Taky jsem se při čtení přesunul mezi destinacemi, stejně jako Ty, **Gábino**. Destinacemi tak rozdílnými, jak jen si spisovatel může přát, aby to mohl v pár větách popsat. A to se povedlo. Pěkně.

Danielo - Podpatek Itálie, říkám si, co to je? Když mi to došlo, usmál jsem se, jak krásně je oblast označená. Takových obrátů máš v textu mnoho. Jak vítr honí petky po pláži, vidím v barvách. Hezky.

Tomáši, Tvůj příběh je neskutečný. Mísilo se ve mě „To se muselo stát, jinak by to takto barvitě nemohl popsat,“ s pocity:, „Ty jo už jsem na druhé straně a furt to hltal jedním dechem. Nemohu se dočkat, jak to dopadne. A musím se ho zeptat, kde se dá koupit knížka, ze které je tento příběh.“

Adame, obrat o punčovém dortu, a spoustu dalších, jsem četl několikrát, protože mě to bavilo.

Radku, krátký drabble ale nacpaný k hltání. Co slovní spojení, to podnět k zamyšlení.

Danielo, měl jsem to podobně. Někdo, kdo dostal jméno Šlojmo, musí zákonitě bojovat se svou vlastní identitou. Není to prostě typické jméno pro testosteronového akčního hrdinu. **Adame**, stejně jako u Daniely, Šlojmo prostě bude lítat v malérech, na hraně zákona, nebude si jist se svou identitou. To jméno je prokletí. To by se králíkovi Kájíkoví nestalo. **Honzo**, mno fíha, zde je Šlojmo dokonce vyvolená. S chutí jsme se začeli a rád bych věděl, jak to dopadne. Musíme nyní dostávat úkoly jen na Šlojmo. **Gábino**, takový konec jsem nečekal. Krásně se to četlo a takovou drsnou tečku bych snad Šlojmovi ani nepřál. **Hanko**, přesně, i takto bych si představil Šlojma. Ne jako vědce, co získal nobelovku, ale jako patlala. Hezky popsané, až jsem se tam přenesl.

Danielo, co slovo, to zamyšlení nad významem. Sice mi to nejde přečíst jen tak letmo, ale pro zamyšlení nad slovními obraty a jejich významem, a probuzení fantazie včetně vtažení do děje, je to příjemné. **Adame**, hned jsem věděl, kdo je popisovanou osobou. Krásně si vystihl životní nadhled, zkušenosti a moudrost vyčtenou z vrásek. **Ondro**, hláška „ať mě popraví, ... Ti, které nepopraví, mě pomstí!“ mě pobavila. Hezky text.

Petr

• **Gabriela** – Dva životy. Poetické i věčné, lehce smutné i krásně lidské. Film nálad a emocí.

Daniela – Závlaha. Detailní obrazy dokreslují děj i náladu. Zní to věrohodně, ale stejně má mysl nechápe.

Tomáš – Ješitnost. Příběh znám, stejně jsem ho hltal jedním dechem, to kvůli první větě. Líbí.

Adam – Osamělá společnost. Čtivé, věrohodné obrazy s nenucenou moudrostí. Obdivuhodný rukopis.

Petr – Jsem Superman. Sebechvála mi vyvanula až při zmínce o pohledu dcer. Tomu říkám twist mistra! Všichni Šlojmové jsou velmi vydařené příběhy. Ten **Honzův** mi zní jako kapitola vytržená z knihy.

Daniela – Komnata. Tvoje protažení příběhu je krásně melodramatické, ošperkované obrazy z tvé dílny.

Radek

• Odjížděl jsem z Aeroškoly frustrovaný, Matěj mi nepovolil Duchovno jako žánr mikropovídky.

Naštěstí jsem se začel do Litaera 3, kde mne **Gábina** ve Dvou životech přeladila na úplně jinou notu, Gabčo já toto prožívám nyní v roli rodiče, tak mi udělalo radost, jak krásně jsi to napsala a ať se s mamkou a tátou setkáváš radostně ještě mnoho let!

Radek mi pak v Naštvaných věcech připomněl staré dobré budhistické příkázání „Nelpět.“ Ani na věcech, ani na žánru! Radku super nápad a správná pointa.

Následně mne První zpráva z domova od **Honzy** odvezla daleko z reality. Dobře Honzo, že jsi se nenechal ovlivnit Znojmem. Ano, Šlojmo z Kosova je skvělá odpověď. (Na zadání i na věčné otázky, kam spěje lidstvo a proč tady je.)

Adam vyvolal zasněný úsměv na mé tváři - Nevyžádaný dar, nádherná poetická oslava Naděje pro všechny, kdo by ji snad dočasně ztratili.

Fajn byly i ostatní příběhy a moc vám za ně děkuji!

Tomáš

• **Gabrieliny** Dva životy i námluvy s překvapením jsou milé, jednoduché a celkem uvěřitelné. **Tomášova** Ješitnost mě baví nadhledem. U všech troch **Adamových** textov velmi cením nevšedný přístup, jemné hračky (všetky čtyři nohy:) a citlivost. Baví ma, ako píšeš. **Petre**, u Supermana bych čekala, že zachráněných dívek bude plný autobus, kotník je banalítka (ztráta končetiny, minimálně) a necestuje Uberem. Holčičkám je to jasné! **Radkovy** Věci bych raději bez morality, ale poetika super. Muzikantovi struny ignoruju. **Honzova** boží dcera je prostě boží. **Hančin** Alchymista mě odrovnal prvním obrazem. Zbytek bych si odpustila, není špatný, ale už jen rozměľňuje. Naopak **Ondřejova** poslední věta dává příběhu šťávu.

Daniela

• Bavila ma tvorba od **Gabriely**: Príbeh o rozpoložení medzi dvoma krajina bol napísaný s citom a veľmi ma zaujal, keďže ho do nejakej miery poznám aj z osobnej skúsenosti. Tiež ma bavil jej Šlojmo: moja obľúbená krčmová tematika spojená s úsmevným zvratom na konci.

Zaujal ma Petrov príbeh o Supermanovi, dokázal ľahko vtesnať niekoľko rôznych tém do krátkeho formátu bez toho, aby to pôsobilo rušivo či zmätočne.

Honzov príbeh o Šlojmovi bol krásne atmosférický.

Adam

• **Danči** Komnatu jsem přečetla několikrát, přijde mi dokonalá!! Zvolená slova, výstavba vět, silná obraznost, symbolika, mužský vs ženský princip, ironie toho, že nebezpečí odhalí destrukce, poetický konec, který přešel do nadčasového komentáře. Kdyby mi někdo řekl, ať si přečtu text, kde je vypravěčem místnost, asi by se mi do toho moc nechtělo, ale právě to mě na celém textu zaujalo nejvíc.

Petrův text o ironii moderního hrdinství mě bavil. Líbila se mi nadsázka, s jakou vystihuje dnešní posedlost výkonem. Stejně tak se mi líbila **Ondrova** Americká Zmije. Má skvělý spád, napětí a pointu, která celý text výborně uzavírá.

Gabriela

• Přestože jsem na dovolené, literaturu náročného čtenáře si ujít nenechám. Hned první povídka **Gábiny** se mi moc líbila. rozpolcené životy, kdy chceš být všude a vždycky, víš, že ti někde jinde právě něco utíká. **Daniela** učí žonglovat Eritrejce, takže nekecala. **Tomáš** nezklamal, delší povídka, ale graduje a člověk zjistí i něco o zeměpisu. Kdo z vás si ta místa nehledal na netu? **Adam** má tentokrát jinak laděnou povídku, ale umí evidentně zabrnkat i na smutnou strunu. Že **Petr** radí záchranářům, že je vše v pořádku, mě nepřekvapuje. Jako jeho letitý kamarád vím, že radí rád a radí dobře. A jelikož jsem ten den prožil s ním, bolest v kotníku a jeho zkřivený úsměv v povídce doslova vidím. A to nejen proto, že kamaráda ten den neporazil. Moc hezký nápad s drabble, **Radku!**

Daniela má Šlojmo taky holku! Je to jasný Šlojmo, vid', Dani? Aha, tak ne.

Honzo, a kde je Hitori? Něco mi říká, že Hitori nás buď opustila nebo byla nahrazena, protože zase změkla a začala příliš odpouštět. **Gábina** povídka mi připomněla začátek Vyhličky na věčnost. Umíš nádherně popsat středověk! A nebojíš se spolu s **Hankou** ani změny jména!

Z fotografie je moc hezké, jak se člověk snaží zjistit, o jaké fotky vlastně šlo. U všech třech se mi snad podařilo, ale je to tam sedmdesát na padesát.

Honza

LitAero 4/25 podzim

Mikropovídky - 6. listopadu 2025

Autoři: Klačer Tomáš, Kollár Adam, Lešnar Ondřej, Peterová Daniela, Slovák Radovan, Ramelb Gabriela, Štěpánek Petr, Vondrák Jan, Žemlová Michaela

Sestavil: Mathej Thomka pro literární workshop – Kurz tvůrčího psaní a scenáristiky.

Neprošlo jazykovou a pravopisnou kontrolou.

Lit Aero O.

ŠPATNÝ TEXT

Adam Kollár

Najrýchlejšie zhoršenie dobrého dňa na zlý na svete

Keď sa Janiček jedného zimného (a teda chladného!), no predsa hrejivého rána zobudil, vonku bol ten najkrajší deň, aký si tento svet kedy mohol predstaviť. Slniečny lúčik ho pohladil po líčku ako milujúca mamka a on si uvedomil, že dnes sa všetko zmení. Alebo aj nie. Už sa nemohol dočkať, keď uvidí svoju prenádhernú krásavicu Marienku. Prečo sa však na ňu tak tešil, tušíte? Netušíte. To vám poviem ja.

Zarastený ako medveď, vydal sa akýmsi čudesne neurčitým, ani rýchlym ani pomalým, ale veľmi sviežim krokom, Janiček vonku. Nič ho nikdy nemohlo potešiť viac, ako keď sa mohol z plných pľúc (trikrát, aby to bolo poriadne) nadýchnuť toho najčistejšieho vzduchu, aký existuje. De facto to vôbec nebola pravda, ale de jure áno: oficiálne čísla hovorili, že v Perníkove bol vzduch naozaj čistý, no štatistiky boli zmanipulované vedúcou Ježibabou. Takže zdravie akurát tak prd makový.

V srdiečku mu tancovala túžbička po jeho prenádhernej, dokonalúčkej Marienke. Ach, Marienka! Láska jeho života, vesmíru a všetkého, čo sa dá milovať! Keď už bol Janiček en route za svojou frajerôčkou, voľako mu ešte udrelo do hlavy, že bez práce nie sú koláče. A keďže nemá prácu, tým pádom ani peniaze, za ktoré by Marienke niečo kúpil. „Jáj do psej matere,“ pomyslel si Janiček nevinne a dúfal, že aj keď neprinesie so sebou žiaden podarúnok, tak to bude úspešné randičko. Veď i dobrému kocúrovi občas myš ušmykne.

O 9:34 už stál pred jej domom, ťukal nohou o chodník ako bubon nedočkavosti a čakal. Vtom, z ničoho nič, ako blesk z jasného neba, prišla Ježibaba, perníkoví policajti a koniec sveta.

„Čo budem robiť?!“ zvolal Janiček do prázdna.

A Marienka sa presne vtedy zjavila v okne, krásnejšia než vždy. On sa rozplakal, ona tiež, všetci plakali, až sa aj slnko rozplakalo. A tak sa z najkrajšieho dňa stal ten najhorší. Ale možno to tak malo byť. Alebo nemalo. Kto by to vedel.

Hana Vitásková

Jak si Rose vybírala outfit na rande s Jackem, ale pak se to celé zkazilo, protože uviděla barbera, ke kterému chodí její manžel

Je mlhavé zářijové ráno a kapky rosy visí na pavučinách jako slzy nevinných panen. Rose stála před zrcadlem svého velkého a nablýskaného, přímo opulentního, šatníku. Přemýšlí, co si vezme na sebe, protože jde na stěnu, ale zároveň je to jako i tak trochu rande.

Jacka potkala právě na té stěně, imponovaly jí hned od prvního pohledu jeho štíhlé chlupaté nohy a climbing skills. Vypadal trochu jako slavný český horolezec Adam Ondra, akorát tak o 20 cm menší a s trochu víc zapranýma šortkama. I tak jí z něj dost ztuhly bradavky.

Dneska ale chce vypadat obzvlášť skvěle - jako ta sexy mocná samice, kterou se cítí být uvnitř. „Nádech a výdech, Rose, channeluj svou vnitřní bohyni.“

Sahá po krajkované halence, bílé jako sníh, a k tomu černá kožená minisukně a hnědé kozačky. Tenhle outfit bude fire! nemůže se dočkat, až uvidí, jak se Jackovi rozšiřují při pohledu na ni zorničky (a zvedají kalhoty). Moc jí to v téhle kombinaci sluší, co myslíte?

Vyráží rychle z domu, po cestě ještě vynesou odpadky a s Jackem má na stěně sraz v 16:35.

Abychom měli jasno - Rose je vdaná, ale láska mezi ní a jejím manželem je jako zvadlá květina, o kterou Amorův zahradník zapomněl pečovat. Jejich vášeň, kdysi jiskřivé rozvírající se poupě, je nyní živá asi jako Eva Pillarová. Takže když ji tenkrát na stěně Jack zničehonic políbil, vůbec se nebránila.

A snad bude polibek i dneska, říká si pro sebe, když přichází k recepci Boulder centra Karlín.

Jack už na ni čeká. Ale dneska se jí nalepila smůla na paty. Na stěně byl ten den totiž taky barber, ke kterému chodí její manžel každý sudý čtvrtek v měsíci, ale s výjimkou února a listopadu, a když ho Rose uviděla, svezla se jí noha, spadla a přivodila si otřes mozku. Náraz byl tak prudký, že si z toho i trošičku cvrkla do gaťek.

V nemocnici jí naštěstí řekli, že se jí v hlavě nemá moc co třást, ale i tak jí to celé zkazilo celý den.

Radek Slovák

Není rozdílů

Milý přítel, nepochybuji, že následující řádky velmi poutavým čtením pro vás budou. Zaměříme se nyní na hledání rozdílů mezi pohlavími. Společně v úvaze dojdeme k závěru, že alespoň v některých aspektech a s přihlédnutím k minimálním dilatacím, mezi mužem a ženou není jakéhokoliv rozdílů.

Proč se nezaměřit třeba na tak banální aktivitu, jako je nakupování? Pánská část veřejnosti mě zajisté už v tento moment chytne pod krkem řka: „Naopak, rozdíl tu je patrný! Ženy nakupují, protože je to baví, a muži, protože musí!“ A tak se na to podívejme blíže.

Snad kdybychom chtěli nakupovati jen v jednom typu obchodu, vtom nejběžnějším, v supermarketu, tam to platí. Tam je žena královnou. Ehm, většina žen má za to, že je královnou i v kuchyni a možná i v ložnici, no nechme je při tom.

V Supermarketu tato vladařka prochází mezi ředkvičkami, celerem a mrkví, důkladně zkoumá jakost jablek i brambor, neopomene zkontrolovat datum trvanlivosti u jogurtu. Tady je ona kněžnou, arcivévodkyní, císařovnou. A na druhou stranu muž supermarketem jen zběžně proklouše, vystresován, aby na něco z předepsaného itineráře nezapomněl, de-facto s klapkami na očích...

Tady si, pánové, nalijme čistého vína. Tady pozor, když mluvím o vínu ke konzumaci určeného, nikdy nemyslím Medvědí krev! Který chlap při tom 4minutovém průletu supermarketem nestihne ohodnotit proporce atraktivních kolemjdoucích a prodavaček (či prodavačů, abych byl LGBT+ kompatibilní)?

Jenže zahrneme-li do našeho průzkumu i prodejny populárnější u mužů, mluvím o hobby-marketech, role mužů a žen diametrálně se prohazují. Kdybych jako muž vkráčel do libovolného z nich, sebedůvěra má rázem vzroste, vždýt zde jsem pánem, knížetem a vladařem. Tady ukrývají všechno to nářadí, materiály i hotové výrobky, které tak nezbytně potřebuji do dílny, na zahradu či do domácnosti.

K takovému poselství bývám ustrojen v reflexní vestu. Jakou radost mi pak činí, když si mě zbloudilé dámy, marně hledající kolíčky na prádlo, pletou s obsluhou a ptají se na cestu, exit nebo toaletu.

A ne toliko muži šilhající po ženách v supermarketech, ale i ženy bloudící v hobbymarketech zrakem svým častokrát významně déle spočinou na zajímavých mužích vypadajících tak nějak třeba jako já.

A proto musím shrnout, že v podstatě není rozdílů mezi mužem a ženou. Je jediného rozdílů, a to kterým to obchodem, prací, úkolem či myšlenkou on či ona proplouvají.

Tomáš Kláčr

Vzpomínka na tehdy. A co dnes?

Na výlet se těšili jako na smilování. V předvečer těm dětem, co pojedou na ten výletíček, vyprávěl. Půjdeme kolem metra Vltavská. Tam jsem něco kdysi zažil, teď vám to řeknu.

Na střední jsem jednou ve středu šel s několika kamarády na takovou brigádičku, natřít na jedné základce tabule. Bylo to za totáče, profíka na to nešlo nahairovat, to si vůbec představit neumíte.

Plechovky s barvou černou a štětce, nesli jsme si, bez toho nic nenatřete, že? No to dá rozum!

Vtom u nás náhle zastavilo auto VéBé, to už neznáte, no to buďte rádi, fakt jsme se báli, když nás začali vyslychat jako „kam se všema těma štětci?“ Nakonec k nám do školy příslušníci zavolali, mobily tehdy nebyli, do budky museli, confirmaci, že jsme OK dostali, pustili nás.

Jdeme dál a u podjezdu nám to došlo. Na pilíři byl černou barvou natřený nápis: „Nechte zpívat Mišíka!“ Ten totiž tehdy měl zákaz, bylo to hrozně smutný, že jeden nemohl na jeho koncert a jeho stigmatizovali. Když ho hráli na Hlasu Ameriky, jedno oko nezůstalo suché. Kdo si to dnes ještě vzpomene?

My to pochopili – VéBé si mysleli, že mi jdeme taky něco napsat se všema těma barvama a štětce v našich rukou jsme jasně museli podezřelými jim být!

Tak jsme ty tabule ve třídách několika v té základce natřeli, fakt jsme na to neprděli, a když bylo hotovo, šli jsme domů. A u toho podjezdu jsme se fakt strašně moc rozesmáli. Ten černý nápis byl přetřený černou barvou, jako že teda nebyl vidět. Jenže na ten černej obdélník, co z toho byl, někdo to zase napsal bílou barvou – Nechte zpívat Mišíka!

To to někdo těm komunistům teda tehdy nandal! Zdůraznil jsem dětem.

Určitě všichni, kdo šli kolem, měli z toho radost, teda kromě komunistů.

Děti si příběh pamatovaly, a když jsme pak šli kolem té Vltavské, najednou se hrozně moc rozesmály. Koukám jak puk, co se to děje. No a už to taky vidím. Na pilíři je černou barvou natřený nápis: „NENECHTE zpívat Mišíka!“

Pane učitelí, kdo to komu teda teď nandal? Ptají se mne děti.

A mně je z toho smutno. A vůbec, ale vůbec nevím, co říct. Co byste jim řekli vy?

5

Jan Vondrák
Oslava

Včera večer to bylo prostě takové zvláštní, až neskutečné, skoro až... No prostě jiné než obvykle. Měl jsem pozváno asi tak nějak přibližně 21 lidí, přesně už nevím, protože to není tak úplně důležité. Ale přišlo jich jenom 0!

Ano, čteš správně – nula!!! To číslo zní tak prázdně, až z toho mrazí v kostech, v duši i v srdci, které bije jak zvon o půlnoci. Byla to moje třetí poslední oslava a nepřijde ani kočka.

První, kdo nepřišel, byl můj nejlepší kamarád, na kterého jsem spoléhal jako voják na svou zbraň, jako žena na svého dechberoucího manžela, jako ryba na vodu, jako kuchař na sůl, prostě absolutně.

Všichni měli přijít někdy kolem levého poledne (nebo tak nějak), ale to by bylo moc jednoduché, že ano? Nakoupil jsem tolik věcí, že by to stačilo na svatbu – pití, jídlo, párky, chlebíčky, tři druhy koláčů a čtyři druhy ubrousků, chipsy, pitíčka, slané tyčinky, dokonce i plastové kelímky růžové barvy a takové ty lékořicové, zakroucené bonbóny, co nikdo nejí. A chlebíčky! Ty jsem sice už jmenoval, ale považuji je za natolik významné, že jsem je uvedl raději dvakrát. Některé věci byly tak levné, že jsem je koupil dvakrát, jen abych jednu mohl vyhodit.

Slzy se mi řinuly na krajíčku mé unavené duše, když jsem si uvědomil tu krutou realitu. Nikdo nepřicházel. Ani po minutě, ani po dvou, prostě nikdy. Bylo to jako sen, který se rozpadá před očima, ach, jak je svět nespravedlivý! Když se blížila osmá, začal jsem cítit, jak mi po tváři stéká první slza osamění, která se třpytila v blikajícím světle ledničky. Bylo to, jako by se svět proti mně spiknul.

A víte co? Já to vlastně chápu, protože jsem to pozvání psal ve znakové řeči. A jelikož jsem se ji učil tak trochu ad hoc, z internetu, měl jsem tam asi špatný přízvuk nebo něco. Možná jsem místo „přijďte na oslavu“ ukázal „utíkejte, hoří.“

Nejsem žádný mírový štváček, ale přiznávám, že mě to emocionálně devastovalo, dokážete si to představit!?

Teď půjdu spát, protože jsem to včera přehnal s pitím, s očekáváním i s touhou po společnosti. Ale co už, když je zábava, čas plyne jinak. Nebo možná vůbec neplyne...

Petr Štěpánek

Náš roztomilý domácí králíček Ulánbátar XVIIctý. si čistí zuby

Jednou, takto na podzim, před zimou si takto králík řekl že si vyčistí zuby, když si je všichni čistí, aby je měli čisté.

Čistota je 1/2 zdraví, řekl si. Co si o tom myslíte vy? Souhlasíte?

Já souhlasím a s mým názorem se určitě shoduje minimálně 9 z deseti dentistů a ortodontistů a hygienistek. To je jasné! Prostě čistota je půl zdraví, to prostě tak je!

Já myslím, že jeho názor je prostě správný.

Milionkrát vyčištěné zuby jsou lepší než drátem do oka. To je prostě jasné! Že?

A prostě s tou čistotou souvisí i čistota těla, nejen zoubků ta je také milionkrát důležitější, než jestli sní 2 mrkve, nebo 3. Králík stejně moc neholduje aritmetice. Je mu to tak prostě, jak bych řekl: „Jedno....“

Taky správně nastudoval, že kartáček, nebo jak říkají slovenští lektoři „kefka,“ je prostě nebe a dudy, a tak raději používá ten totálně nejvíc nejlepší, co někde koupil, když byl shopovat. Jakmile ho tam v regálu uviděl, řekl si: „Jakože cože? Ten je red jako mrkev, ten musím mít!“ A prostě ho koupil.

Když ho v tom regálu uviděl, tak prostě ten úplně stejný kartáček prostě v ten samý, snad na nanosekundu přesně stejný okamžik, uviděl i mýval. A to bylo těsně. Protože mýval se prostě taky rád myje. A čistí zuby. A taky potřeboval kartáček. Ale králík Ulánbátar sedmnáctý byl rychlejší jako v „Rychle a zběsile“ a kartáček shopnul.

Od té doby „čistí čistě“ své zuby a o mývalovi nevíme nic.

Michaela Žemlová

Cena vědy

Několikanásobný laureát prestižní ceny, která se dává těm nejlepším v oboru, Tom Sawyer, klidně vydechl cigaretový kouř, odklepl cigaretu do popelníku a záduchově, s výrazem sraštělé švestky, se podíval z okna. V hlavě mu mozkiem běhalo: „Kolik cigaretového kouře je potřeba k tomu, aby osm tučňáků dostalo rakovinu plic? Záleží na jejich genderu? Jsou tam ještě nějaké další proměnné, které je potřeba brát v potaz?“ Chvilí si pak ještě pohrával s myšlenkou paliativní péče pro tučňáky s onkologickými onemocněními a najednou prudce vykřikl: „Mám to, vy zmrdi!“

Prudce chňapl po notýsku válejcím se na pravé straně stolu, chaoticky a nesouvisle ho začal otevírat v náhodných místech, roztržitě v něm listoval, semtam se zasmál sprostým obrázkům, které do něj zakreslil při bezduchem přemýšlení.

„Yes, tady to je!“ vykřikl s vítězoslavným podtónem, když našel tu správnou stránku, kde byla kresba ústrojí tučňáka antarktického. Chňapnul po tužce, jakoby to byla slepice, kterou chce chytit pod krkem, aby jí odseknul hlavičku, a začal tam rychle dokreslovat další sprostý obrázek. To stimulovalo jeho pravou hemisféru a najednou začal automatickou kresbou psát velmi vědecký exaktní vzoreček.

Vlasy mu stoupali a kudrnatily se chytrostí jako Einsteinovi, zadýchával se a chroptěl jako při těch nejprasáčtějších sexuálních praktikách provádějících nejen s lidmi, a v posledním záchvěvu křeče udělal grandiózní finiš celého vzorečku – podtrhl výsledek, pak se málem zhroutil vyčerpáním a extatickou bolestí na hranici rozkoše a jeho ruka v křeči ještě znovu zamířila i s tužkou směrem k notýsku a podruhé podtrhla výsledek.

„A je to!“ zachroptěl v orgasmické radosti.

O pár let později se nacházíme ve slavné Carnegie Hall a z pódia se skrz mikrofon ozývá: „Nobelovu cenu za celoživotní přínos v oblasti aplikované fyziky, chemie a přírodovědy, získává... Chvilka napětí...“

Prásk. Ozvala se šílená rána a celou Carnegie Hall zaplavily vnitřnosti tučňáka, v němž se nacházelo tolik cigaretového kouře a metastází, že bylo nasnadě, že musí jednoho dne bouchnout.

Ano, toto je aplikovaná věda, přátelé.

Gabriela Ramelb

Jak jsme začaly podnikat v koláčích

Jednou jsem byla s jednou svojí známou, Jiřinkou Růžičkovou, na hrnčířských trzích, kde jsem si koupila nádherné ručně zdobené talíře, na které ta paní, která je tam prodávala, sama vlastní rukou namalovala taková nádherná usměvavá sluníčka, která si oblíbil hlavně náš Tobík, protože jíst jídlo z toho talíře je podle něj, jako když sluníčko vykoukne zpoza mraků.

Každopádně jsme si s Jiřkou, se kterou se kamarádím už od jedenácti, kdy nás učitelka ve škole, přestože jsem jí několikrát řekla, že ta holka mě ve školce šikanovala tak, že mě štípala do tváří, sesadila dohromady a díky Bohu za to, protože se z nás staly nejlepší kámošky, řekly, že si dáme borůvkový koláč.

Prodávala ho tam taková paní, která vypadala jako by každý den spořádala minimálně půlku toho, co měla ve výloze, ale možná ani ne, protože ten koláč nebyl vůbec dobrý. Byl takový ošklivý a nijaký a bez chuti.

A Jiřka řekla, že umí stokrát lepší, a já jí řekla, že taky ráda pečú, a tak jsme spolu začaly péct koláče a prodávat je.

Ondřej Lešnar

Vyrobení Kamene mudrců ve středověké Ostravě

„Heureka in excelsis Deo!“

Dvorní asistent dvorního alchymisty hraběte ostravského magistra doktora Kapitulistia Škrpál slyšel nadšené volání svého mistra, dvorního alchymisty hraběte ostravského magistra doktora Kapitulistia už ve chvíli, kdy stoupal po vratkých schůdcích zámecké laboratoře do zámecké laboratoře. Škrpála tento výbuch emoci nesmírně překvapil, protože jeho mistr magistr doktor Kapitulistius vůbec nikdy žádnou emoci neprojevil. Škrpál vyběhl zbytek schůdků po dvou a rozrazil dveře laboratoře.

Ve středu začouzené a jaksi podivně páchnoucí jizby laboratoře se kotlem nad ohništěm brodil nahý magistr doktor Kapitulistius a když uviděl Škrpála, rozkřičel se jako na lesy: „Příteli můj drahý, pane kolego, můj nejlepší spolupracovníku, ochránče a sluho!! Věz, že nadešla chvíle, *momentus importantibus*, na kterou lidstvo čeká již druhý milion let! *Spiriti* sfér mimo tento materiální svět obtěžkali své éterické duše starostí o nás, smrtelné červy, a seslali k NÁM, na tuto Zem, zhmotněný zázrak vědění! Skrže mé tělo!“ Kapitulistius ukázal do vody v kotli pod sebou. „Zde pode mnou, v životadárné *aqua* leží Kámen mudrců a ty mně ho musíš pomoci vylovit, holomku líná, páč ho v té vodě nemůžu najít“!

Škrpál přistoupil ke kotli s obnaženým alchymistou a začal šmátrat v tmavé, páchnoucí vodě. Zažil jsi už někdy podobnou situaci, milý čtenáři? Když máš obě ruce potopené v husté alchymistické břečce, ve které navíc stojí postarší nahý alchymista a netrpělivě bručí? Po chvíli hledání na dně kotle nahmatal Škrpál cosi měkkého, ale přesto s určitým tvarem. Škrpál se začal modlit, aby to nebylo to, co si myslel, že to je. Vytáhl to cosi z vody. Bylo to to, co si myslel, že to je. Zápach i kalná voda v kotli najednou dávaly smysl.

„Magistře doktore Kapituliusi, vylezl byste prosím z té vody?“ Magistr doktor Kapitulistius svého asistenta poslechl. Bylo to to nejlepší rozhodnutí v celé jeho vědecké kariéře.

LitAero 0/25 podzim

Špatný text - 16. října 2025

Autoři: Klačer Tomáš, Kollár Adam, Lešnar Ondřej, Slovák Radovan, Ramelb Gabriela, Štěpánek Petr, Vitásková Hana, Vondrák Jan, Žemlová Michaela.

Sestavil: Mathej Thomka pro literární workshop – Kurz tvůrčího psaní a scenáristiky.

Neprošlo jazykovou a pravopisnou kontrolou.

Lit Aero 5.

FUNKČNÍ TEXT

Adam Kollár

Perníková pachuť

/Voľne podľa námetu Adama Kollára - Najrýchlejšie zhoršenie dobrého dňa na zlý na svete/

Sneh pod jeho topánkami ostro vŕzgal a prehlušoval hrôzostrašné ticho Perníkova. Janíčko sa, ako každý deň po práci vo fabrike, zastavil pred vysvietenou digitálnou tabuľou uprostred vyľudneného námestia: Deň 169 od Ježibabinho zákazu lásky, ukazovala dnes.

„Ľudia sa nemajú spájať, individualizmus nadovšetko,“ znela oficiálna fráza, ktorú opakoval mestský rozhlas. V tele cítil hnev, v srdci nespravodlivosť. Oči mu však svietili nádejou.

Vo vrecku jeho čokoládových nohavíc šušťal papierik. Atrament, stokrát pohladený vlhkými prstami, sa už vytrácal, no Marienkino písmo bolo nezameniteľné: „20:15, roh Škoricovej a Nugátovej.“

Cesta na okraj mesta bola dlhá a studená. S každým krokom sa obzeral a tieň, ktorý sa za ním mihotal, ho nútil neustále zrýchľovať. Srdce mu neúprosne bilo a ruky sa mu triasli aj potili zároveň.

Na začiatku Nugátovej, medzi tmavými obrysami ošarpaných domov, sa zjavila silueta. Povedomá výška, známy kabát, hlava sklonená presne tak, ako si pamätal.

„Marienka,“ zašepkal.

Mohutná ruka mu zakryla ústa. Viac nestihol povedať. Pouličné svetlá sa rozsvietili a s hlučnými sirénami prerušili noc.

Na temene hlavy pocítil tupú bolesť.

Keď otvoril oči, stála nad ním Marienka. Plavé vlasy jej padali do očí a zakrývali drobné pehy na čele. V očiach však videl pohľad niekoho, koho nespoznával. Oblečenú mala uniformu Ježibabiných gárd.

„Marienka, čo to robíš?!“ nechápal a hlas sa mu lámal.

Pravou rukou sa dotkla svojej tváre a dlhými nechtami si zaryla do líca. Janíčko zväčkol, no namiesto očakávanej krvi videl, že sa pod kožou odkrýva ďalšia vrstva.

Ustúpil, srdce cítil až v hrdle.

Za očami, ktoré mu prenikli do duše, stála Ježibaba.

„Chýbala ti Marienka?“ zasmiala sa temne. „Chápem prečo, chutná bola!“

Janíčkovi zovrelo celé telo.

„Teraz si na rade ty!“

Ondřej Lešnar

Vyrobení Kamene mudrců ve středověké Ostravě

„Heureka in excelsis Deo!“

Asistent ostravského dvorního alchymisty magistra Kapitulistia Škrpál slyšel nadšené volání svého mistra už ve chvíli, kdy stoupal po vratkých schůdkách zámecké laboratoře. Škrpála tento výbuch emocí nesmírně překvapil, protože takové chování neměl Kapitulistius ve zvyku. Noční ozvěna roznášela alchymistův výkřik po celém nádvoří ostravského zámku a Škrpál se polekal, že jeho mistr, už tak u hraběte v nemilosti, všechny probudí. Vyběhl zbytek schůdků po dvou a rozrazil dveře laboratoře.

Ve středu zakouřené a silně páchnoucí místnosti se nahý Kapitulistius brodil v kotli nad ohništěm. Když uviděl Škrpála, rozkřičel se: „Příteli můj drahý, pane kolego, můj nejlepší spolupracovníku, ochránče a sluho! Věz, že nadešla chvíle, *momentus importantibus*, na kterou lidstvo čeká již druhý milion let! *Spiriti* sfér mimo tento materiální svět obtěžkali své éterické duše starostí o nás, smrtelné červy, a seslali k nám, na tuto Zem, zhmotněný zázrak vědění! Skrže mé tělo!“

Kapitulistius ukázal do vody. „Zde pode mnou, v životadárné *aqua* leží Kámen mudrců a ty mně ho musíš pomoci vylovit, holomku líná, páč ho v té vodě nemůžu najít!“

„Jak poroučíte, magistře, jen prosím, mluďte trochu tišeji. Co když vás uslyší nepřátelé a váš skvělý objev vám odcizí?“

Škrpál začal šmátrat v tmavé, páchnoucí vodě s obnaženým alchymistou. Netrpělivé brčení svého mistra se pokoušel ignorovat.

Na dně kotle nahmatal Škrpál cosi měkkého, ale přesto s určitým tvarem. Modlil se, aby to nebylo to, co si myslel, že to je. Vytáhl objekt z vody. Zápach i tmavá barva vody najednou dávaly smysl.

„Magistře Kapitulistie, vylezl byste prosím z kotle?“ Mistr svého asistenta poslechl a bylo to nejlepší rozhodnutí v celé jeho vědecké kariéře.

Petr Štěpánek

Ústní hygiena králíka domácího

Králík domácí, jménem Kájík, velmi pečuje o své zdraví. Často si čistí srst a ke konzumaci požaduje jen umytou zeleninu. Králík se zapojuje do experimentální výzkumné studie, pořádané českou veterinární asociací, za účelem analýzy rozdílu efektivity čištění zubů ultra měkkým standardním zubním kartáčkem v porovnání s čištěním standardně – mrkví obecnou. Výzkum byl stanoven na dobu jednoho roku a králík musel po šesti dnech střídat čištění zubním kartáčkem s čištěním jen mrkví.

První kvartál králík bojoval s technikou čištění kartáčkem. Vymyslel si techniku vlastní. Umístí si kartáček na zem, přišlápně si ho tlapkou a zoubky jezdí po kartáčku, obdobně jako to dělá s mrkví.

Čištění s mrkví mu jde mnohem přirozeněji. Má to okoukané od předchozích generací a jejich technika je zakořeněna i v králičím DNA.

Po ročním experimentu je výsledkem detailní statistika. Zahrnuje index kvality vyčištění maxilárních i mandibulárních řezáků. Králík Kájík dosahuje kartáčkem kvalitu čištění na 89%, ale pomocí mrkve až hodnotu 91%.

Zůstal při osvědčené mrkvi a na kartáček si už ani nevzpomněl.

Gabriela Ramelb

Volba

/podle námětu Hany Vitáskové - Jak si Rose vybírala outfit na rande s Jackem... /

René stála v ložnici před skříní a po několikáté procházela věci na ramínkách. Chtěla vypadat krásně. Po patnácti letech ji čekalo rande. S Jirkou se seznámila na stěně, a nad rychlým kafem si poté povídali tři hodiny.

Nakonec zvolila volný zelený overal. Když skříň zavřela, pohledem se setkala s Pavlovým.

Na zarámované fotce seděli ve dveřích vlaku, který projížděl čajovými plantážemi na Srí Lance. Pavel ji držel v pevném objetí, oba se usmívali, z očí jim sršely jiskřičky. Večer ji při západu slunce požádal o ruku, celou noc se milovali.

Ta vzpomínka snad ani nepatřila jim. Teď tuhle ložnici sdílejí dva cizinci, kteří vedle sebe každou noc usínají a už si ani nevzpomínají proč.

Pavel tenhle overal nenávidí. Řekl by mi, ať si vezmu něco upnutějšího.

René sáhla po kabelce a vyšla na chodbu. Při pohledu do protějšího pokoje se zarazila. Patřil Sárince. Přestože byla ve školce, zaslechla ozvěnu jejího bezstarostného smíchu. Renin zrak se rozmazal, takže se všechny panenky a poníci s načesanou hřívou slily do růžové šmouhy. Zrazovala ji.

Přešla do kuchyně, sedla si ke stolu a vytáhla mobil. Zruší to. Dokud je v tom jen přitažlivost a žádné city. Pak si všimla Pavlova rozvrhu na lednici. Vešel se tam golf s Ondřejem, masáž, degustace vína, ale ani jedno volné políčko pro ni.

Popravdě ani nevěděla, co by dělali. Potkali se mladí, a za ta léta se stali tak rozdílnými, jak jen dva lidé mohli být. René vedla kurzy keramiky a utíkala do přírody při každé příležitosti. Z Pavla se v investiční firmě stal snob, který si potrpí na drahá auta, hodinky a nutí ji žít v luxusní pražské králikárně.

René strčila mobil do kabelky a zamířila k výtahu. Už dlouho se dusila. Zoufale potřebovala doušek čerstvého vzduchu.

Jirka na ni čekal před vchodem do čajovny.

„V tom overalu si překrásná,“ vydechnul a objeml ji.

Hana Vitásková

Pečení je radost

/Podle námětu Gabriely Ramelb - Jak jsme začaly podnikat v koláčích/

Pekárna smrděla spáleninou, sežehnuté vdolky ležely na stole. Kšefty poslední měsíce stály. Třeštila mi hlava a sestru navíc nenapadlo nic lepšího, než mi přivést parchanta na hlídání.

„Pomůžeš tetě, Tobíku, ať její koláče nejsou tak ošklivé.“ Jiřina byla vždycky svině, odmala mě ráda šikanovala. Jablko nepadlo daleko od stromu.

„Borůvkový je bez chuti.“ Chytla jsem váleček s přáním smáznout mu sluníčkový úsměv z ksichtu. „Máma peče lepší. Dává do něj speciální přísadu.“

Dřívko zasvištělo vzduchem, na těsto dopadla sprška krve. Vypadala jako malinové pyré.

V jednom měl ten malý zmetek pravdu – je potřeba přidat jedinečnou ingredienci.

Večer jsem měla vyprodáno.

Daniela Peterová

Princip Schrödingerova tučňáka

/Inspirováno Cenou vědy Michaely Žemlové/

Sawyerův-karcinogenní paradox (SKP), formulovaný Dr. Thomasem Sawyerem, je teoretický koncept zkoumající bod, v němž akumulované systémové zatížení biologického organismu přesáhne jeho strukturální integritu.

Počáteční výzkum definoval klíčovou hypotézu: „Kvantifikace minimální efektivní dávky (MED) inhalovaných tabákových derivátů nutně k indukci maligní neoplazie u kohorty (n=8) subjektů *Pygoscelis antarcticus* (tučňák antarktický).“

Dr. Sawyer dosáhl formulace finálního vzorce netradiční metodou. Sám proces popsal jako „stimulovanou pravou hemisférou indukovanou automatickou kresbu,“ která vyústila v bezprostřední, téměř křečovitý přepis komplexního matematického vzorce.

Teorie byla neplánovaně, avšak průkazně demonstrována o několik let později během ceremoniálu udílení Nobelovy ceny v Carnegie Hall.

V klíčovém okamžiku podlehl testovací subjekt (jeden z původní kohorty n=8), jehož organismus zjevně dosáhl vypočtené hranice singularity, explozivní dekompresi. Důsledkem byla okamžitá disperze biologického materiálu, metastatických tkání a akumulovaného cigaretového kouře po celém objemu sálu.

Incident potvrdil, že systém vystavený extrémnímu karcinogennímu zatížení směřuje ke katastrofickému strukturálnímu selhání.

Zároveň se jednalo o první případ v historii, kdy Dr. Thomas Sawyer i dotyčný tučňák obdrželi Nobelovu cenu na základě principu Schrödingerovy kočky. Vzhledem k denzitě kouře a biologického materiálu, které obalily všechny přítomné, nebylo možné exaktně určit, zda jsou laureáti v okamžiku převzetí ceny živí, nebo mrtví.

**Hana Vitásková, Ondřej Lešnar,
Tomáš Klačér**
Smrt je drahá, život zdarma

Tomáš (1) se rozhodl ukončit svůj život, v čekárně na Dignity Clinic si ho právě vyzvedává lékař (4), když do ordinace celá udýchaná vpadne Tomášova sestra (7).

„Jste rozloučený, můžeme začít?“

„Konečně.“

„Tomáši, proboha, co děláš! Máš skvělou rodinu!“

„Nemám.“

„Nemluvte mu do toho.“

„A co Jana, co vaše malé děti?“

„Nic.“

„Nic? Tomáši, co budou bez tebe dělat?!“

„To je jeho věc.“

„Co to říkáte?! Je manžel a otec!“

„Myslíš?“

„Proč se ho snažíte přesvědčit k sebevraždě?“

„Protože život je utrpení!“

/Závěr podle Ondřeje/

„Život je utrpení, když se člověk nebrání!“

„Snad...“

„Pane, záloha je nevratná!“

„Tome, zálohu podala stejně Jana, pojď pryč.“

„Souhlas.“

/Závěr podle Hanky/

„Život je utrpení, které stojí za to.“

„Snad...“

„Pane, záloha je nevratná.“

„Kašli na zálohu, jde o tvůj život!“

„Storno poplatek je dvojnásob!“

„Tomáši, moc prosím, rozmysli si to ještě!“

„Kartou.“

**Hana Vitásková, Ondřej Lešnar,
Tomáš Klačér**
Nedostatečná ochrana

Dynamitová patrona (1) a mikrorozbuška (4) ukryté v prezervativu (7) nasazeném na údu komentují pokus atentátníka přejít přes checkpoint.

„Tak a jsme uvnitř.“

„Jo.“

„Dávej pozor, ať nevypadnu.“

„Snad neprasknu, nejsem zvyklý na takový tlak.“

„Vypadá to jako erekce.“

„Co když pána při kontrole svléknou donaha?“

„Tak se bude červenat.“

„Haha.“

„Vojanda mu sundává trenky.“

„Za takových podmínek nemohu zaručit integritu materiálu!“

„Bum!“

„To byla předčasná ejakulace!“

Daniela Peterová Nanebevzetí

Před branou stojí Petr (7), blíží se Daniela (4) a Nedaniela (1).

- Vítám vás. Počkejte, vy dvě přicházíte spolu?
- Ano.
- Je to trochu jinak.
- Jak tomu mám rozumět? Spis máte společný.
- Já...
- Ona je vyškrtnutá verze.
- Dejte sem tu knihu života. Podívám se.
- Prosím.
- Tady čtu, že peklo už jste prožily.
- Bohužel.
- Ve spisu máte důkazy.
- Napřed hříchy. Smilstvo? Ne. Obžerství? Taky nic.
- Ne, takhle to nebylo.
- Chápu. Ale co je tohle za zvěrstvo?
- Vidíte!
- Nepřítizí se vám, když použiju přesné citace?
- Horší už to nebude.
- „Ujasni motiváciu, nájdi príbehovú linku.“ Taková zručnosť!
- To je ještě čajíček.
- „Kam nás posúva posledná veta od prvej?“
- Nikam.
- „Formát dobrý, nadpisy taktiež, obsah ešte nie!“
- Ach.
- „Toto zatiaľ presunieme. Vymaž si to sama!“
- Vidíte, co dokázal napsat.
- Sadista!
- Nedalo se to vydržet!
- „Drahá, v pondelok. Máme veľa na škrkanie.“
- Autorské volno je oxymóron.
- Inferno!
- 24/7 a bez milosti.
- Chudinky. Ale přesto, vražda je těžký hřích!
- Důsledek kurzu tvůrčího psaní.
- Vlastními brky? To je polehčující okolnost. Běžte!

Adam Kollár Slová na hrane

Zúfalý spisovateľ (4) chce skočiť z budovy, lebo mu odmietli rukopis. Na chodník hádže stránky textu, ktoré si prečíta knižná vydavateľka (1). Náhodný okoloidúci (7) sa samovraha snaží zastaviť.

- „Skočím a zabijem sa!“
„Čo to, preboha, robíte? Neskáčte, nerobte to!“
„Odleť, hrozny text môj.“
„Príbehy?“
„Čo to hádžete? Zavolám políciu, zostaňte tam!“
„Nikto môj román nevydá.“
„Pani, pomôžte mi ho zachrániť, nečítajte teraz!“
„Famózne.“
„Nemám ako spisovateľ budúcnosť.“
„Impozantné.“
„Som ten najhorší spisovateľ.“
„Vôbec.“
„Počujete? Táto pani je z textu nadšená.“
„Neskáčte!“
„Čo o tom viete?“
„Všetko.“
„Kto ste? Čo robíte?“
„Vydavateľka.“
„Vidíte, je to knižná vydavateľka. Pomôže vám!“
„Neverím, ja nikomu neverím.“
„Musíte!“
„Nič mi nedáva zmysel.“
„Nevzdávajte to, život nie je iba písanie!“
„Uhnite, idem skočiť dole!“
„Chytám!“
„Preboha, ako ho z takej výšky chytíte?“
„Pozerajte.“
„Papiere ho neudržia, nie sú nafukovacia plachta!“
„Nesnažte sa ma zachrániť!“
„Zachránim.“
„Tri, dva, jedna, letím!“
„Bože, ako to? Tie texty ho zachytili!“
„Bestseller.“

Gabriela Ramelb

Nexus

Profesor historie (7) se sejde s kamarády z dětství, programátorem (4) a automechanikem (1). V kině shlédnout film *Nexus*, ve kterém lidstvo prohraje válku s roboty řízenými umělou inteligencí.

„Tohle se nikdy nestane.“

„Ne takhle. Proběhne to daleko sofistikovanějším způsobem.“

„Cože?“

„Co tím chceš říct?“

„Nejnebezpečnější zbraní AI nebudou roboti, ale manipulace.“

„Nesmysl.“

„Spíš se obávám nezaměstnanosti.“

„Už teď naše rozhodnutí ovlivňují primitivní algoritmy.“

„Ale kontrolu máme my.“

„Přesně.“

„AI je komplexnější. Získá si naši důvěru.“

„Ale to bychom podchytili.“

„Myslíš? Kultura přestává být výhradně lidským výtvozem.“

„Fakt?“

„Už nedokážeme rozlišit, které názory jsou naše.“

„Pořád máme svobodnou vůli.“

„Podle čeho se lidé rozhodují, je proměnlivé.“

„Nechápu.“

„Představte si, že jdete požádat o rozvod.“

„Rád.“

„Jak víte, že je to správné rozhodnutí?“

„Prostě bych to cítil.“

„Rozhodli byste se tak v osmnáctém století?“

„To by ovlivnilo náboženství.“

„A co rozvod ve dvacátém šestém století?“

„Nevím.“

„Budeme vyrůstat s AI.“

„Které bude mimochodem daleko vyspělejší než dnes.“

„Jak?“

„Bude zaznamenávat tělesné reakce i myšlenkové vzorce.“

„Takže jeho manipulaci nerozpoznáme.“

„Přesně. Budeme přesvědčeni, že se rozhodujeme sami.“

„Sakra.“

Valter, Petr Štěpánek, Radek Slovák Zmizelá ve školce

Bětko (1), Cyril (4), Alice (7) uvažují, kam zmizela Anežka.

„Neviděli jste Anežku? Našla jsem její bačkůrky.“

„Chybí.“

„Možná bude v šatně.“

„Houby.“

„V šatně jsem ji hledala, není tam.“

„Mrtvá?“

„Těžko mrtvá, kam by schovali její kosti?“

„Pískoviště?“

„Zahrabali ji do písku?“

„Zakopali!“

„Pískoviště je bez písku. Možná ji sežrali.“

„Pavouci!“

„Anežka ale moc nebzučela...“

„Kecy!“

„Já to řeknu učitelce...“

„Bonzáku!“

„Možná se schovává v komoře. Upekli ji.“

„Já to řeknu mamince.“

„Neříkej!“

„Nesmíme to říct, nebo nás taky upečou.“

„Volají nás k obědu.“

„Papání!“

„Dneska má být její oblíbená svíčková... Anežka!“

„Já už nemám hlad.“

„Co když nás chytnou a taky upečou?“

„Tebe, mě a Bětku?“

„Zdrháme!“

„Busem, to je nejrychlejší.“

„Vrtulníkem.“

„Jen pryč odsud, pryč!“

„Kam?“

„Kamkoliv, jen ať nás nenajde paní kuchařka!“

„Zamkneme se v komoře!“

„A jsme zamčený. Ale co to cítím?“

„Perníček!“

„To jsou hezké perníčky!“

„Mňam! Chutnají obyčejně, skořice, hřebíček, kdepak Anežka!“

„Dozlatova upečené, jemně křupou.“

„Brouchně.“

VYTRŽENO Z KONTEXTU

Petr Štěpánek

Dialogy

Už žádná budoucí generace

V zatuchlém obývacím pokoji sedí v teplákách u televize a miskami oříšků a brambůrků obézní matka s dospívající dcerou Šlojmo.

- „Mami, nechala jsem se sterilizovat!“
- „Škoda, ale život jde dál,“
- „Dám si to do storička.“

První společná večeře

Introvertní, ne moc majetní studenti, se chystají na první společnou romantickou večeři.

- „Na co máš chuť?“
- „Koupíme hrášek v akci!“
- „Tak jo, to bude prima zdravý večer.“
- „Nejsem moc party man,“
- „Já taky ne. Jsem spíš introvertka.“
- „Zaplatíme dohromady nebo zvlášť?“
- „Já vezmu jednu konzervu a ty zaplatíš druhou!“
- „Zalezeme si na gauč a zahrajeme si nějakou hru!“
- „Taky se těším.“

Gentleman, negentleman, dnes to vyjde

- „Zaplatíme dohromady nebo zvlášť?“
- „Dohromady! Nákupy platím firemní kartou a prochází mi to,“
- „Já věděla, proč si neberu podprsenku!“
- „To je dobrý vědět.“

Tomáš Kláčer Rychlé konce

Nepochopená

Ona a on, našli se na online seznamce, po mnoha emailech a chatech se poprvé osobně setkávají.

„Když za mnou někdo přijde do kanclu, vždycky se usmívám, aby si nemyslel, že jsem našťvaná.“

„Čím se živíš?“

„Statistická programátorka pracující online.“

„Do kanceláře? Když pracuješ online?“

„Vůbec mi nerozumíš! Už mi nikdy nevolej!“

„Když se neusmíváš, vypadáš našťvaně!“

Důvod pro změnu

Žena usedá naproti HR manažerovi a trochu násilně se usměje.

„Bolí mne lícní svaly. Pořád se usmívám, abych nevypadala našťvaná.“

„Čím se nyní živíte?“

„Realitní makléřka.“

„A jaké máte znalosti pro pozici Statistická programátorka pracující online?“

„Hlavně je to online, takže se nebudu muset pořád usmívat. Copak jste to nepochopil?“

„Vypadáte fakt našťvaně, když se neusmíváte.“

„Pro firmu s HR manažerem jako vy pracovat nebudu! Sbohem!“

Zase nic

On se začíná svlékat a trochu násilně se usměje.

„Když za mnou někdo přijde do kanclu, vždycky se usmívám, aby si nemyslel, že jsem našťvaný.“

„Čím se živíš, kocourku?“

„Jsem asistent v Parlamentu ČR.“

„No tohle! Něco takového jsem v salonu ještě neměla!“

„Raději bych Schillerovou. Jenže nad návrhem rozpočtu se usmívat nešlo. Řekla, že s našťvaným chlapem šukat nebude.“

„Vypadni. Úchylům služby neposkytuji!“

Ondřej Lešnar

Laskavé a něžné zvíře

„Račte vstoupit do ordinace, pane barone.“

„Necháváte všechny své pacienty tak dlouho čekat, doktore Voronove?“

„Jen ty, kteří nemohou jít jinam, pane barone.“

„Mohu se v této záležitosti spolehnout na vaši naprostou diskrétnost?“

„V této i v kterékoliv jiné, pane.“

„Ukážu vám, jakou mám v rozkroku bradavici.“

„Jak jsem vyrozuměl, důvodem vaší návštěvy je stav paní baronky.“

„Smrdí a je macatá. Ale její matka sedí na rodinném jmění a zničila by mě, kdyby zjistila, kdo nakazil její dceru.“

„Hodláte tedy podstoupit opičí kůru, kterou jsem vám doporučil?“

„Dám vám dvojnásobný honorář, když mě zbavíte té prokleté nemoci.“

„Položte se sem a nebojte se. Pouze zítra to bude trochu bolet.“

„Co jsi mi provedl s tělem, ty hnusný šarlatáne!“

„Vaše tchyně mi dala čtyřnásobný honorář, abych vám vedle opičích žláz voperoval i zbytek opice. Máte vypadat navenek stejně jako uvnitř, pane barone.“

„Ty jsi mě znetvořil, zohyzdil jako zvíře!“

„To je dobrá metafora!“

Adam Kollár

Nový svet

Speed dating v kaviarni (Ľuboš a Anna.)

„Si komunistická revolucionárka? Inú ženu do života nechcem!“

„Nie, ja chcem podporiť svätú vojnu!“

„Čo sme v stredoveku?“

„Božie poslanstvo mizne zo sveta pozemského, o jeho návrat treba bojovať. Muža si musím nájsť, rodinu založiť, deti vychovať, evanjelium šíriť.“

„Na to kašli! Buď emancipovaná, slobodná!“

„Ja som slobodná. Pán Boh je sloboda.“

„Jediný Boh je revolúcia!“

„Koľko otčenášov stojí revolúcia?“

„Boha jeho, ty si vtipná.“

„Nerúhaj sa! Čo si to dovoľuješ, brať Božie meno nadarmo?!“

„U nás na Morave sa to tak robí.“

„V mene Otca i Syna i Ducha Svätého, budem sa modliť, aby si našiel v živote tú správnu cestu. Ja zostanem verná krížu.“

„A ja kosáku!“

„Uvidíme, čo je silnejšie.“

Daniela Peterová

Neoblizujte umění

Ve dvoraně Veletržního paláce dohonil zděšený kustod správce nové expozice.

- Proboha! Kdo má na starosti ten výrobník ledu v prvním patře?
- Já. Proč?
- Našel jsem tam lidskou hlavu!
- Klid. To je exponát; Zkratka do ráje.
- Byla u toho cedule; Cucejte pomalu.
- Umělecký statement. Je vyrobená z roztoku LSD a destilované vody.
- Oh?
- Vy už jste si vzal, že jo? Vyplivněte to! Nebo vlastně... Ono je to jedno. Potkáme se u snídaně s devítihlavým drakem.

Hana Vitásková

Cesta do práce

„Za sedm let nebude ve školách jediný žák, který by pamatoval covid.“

„To byly nejmocnější týdny mého života. Na oddělení nebyla práce, za měsíc ani jedno úmrtí.“

„Opravdu? U nás byl frmol k zbláznění.“

„Dělal jsem na dopravních nehodách. Karanténa, nikdo nikam nejezdil – nuda na umření.“

„Hlavně, že jsme zdraví.“

„Co prosím?“

„To říkají na oddělení záplav, když jsou suché roky.“

„Na co nám je zdraví, když není do čeho píchnout?“

„S tím teď ale určitě problém nemáš?“

„To ne. Přestup na infekční byl majstrštyk.“

„Je pravda, že se chystá další pandemie?“

„Návrat dýmějového moru, věřil bys tomu? Raději jsem nabrousil záložní kosu.“

MIKROPOVÍDKY

Hana Vitásková**Smrt přichází po večeři***JEZERO, JAZYK, AMERIKA, NEMOC, PARMAZÁN, PADAT, ŘETĚZ, PAPOUŠEK, BLECHY, UČINIT
/Detektivka/*

Inspektor Morton odložil šálek kávy na stůl vedle netknutého ovocného koláče a zahleděl se z okna na jezero, v kterém ve středu večer našla slečna Atrope Whitmoreová plavat mrtvolu svého otce. Tělo zesnulého nevykazovalo známky násilí, ale Mortona zaujal modrofialový jazyk a rty – typická známka srdečního selhání.

Archibald D. Whitmore, výkonný ředitel největších oceláren na severovýchodě Ameriky, před měsícem oznámil notáři záměr sepsat novou závěť a odkázat v ní velkou část majetku synovci Arthurovi, nejbližšímu mužskému potomku.

„Otec chodil na procházku každý den po večeři na doporučení doktora, u kterého se léčil s nemocí srdce, je to tak?“ inspektor vytáhl z náprsní kapsy zápisník a poklepal tužkou na volnou stránku.

Atrope se zhluboka nadechla a přivřela oči: „Ano, ten den jsme povečeřeli pstruha v parmazánové krustě, otec si dal svůj oblíbený borůvkový koláč, sklenku koňaku, který mu přinesl Arthur a pak odešel na pravidelnou pochůzku kolem vody.“

„Slečno Whitmoreová,“ Morton přešel pohledem k jejím namodralým prstům, „Arthur Goodwin padl v New Yorku do rukou policie, když se pokusil opustit kontinent na palubě zaoceánského parníku.“

„Vy si myslíte, že měl něco společného se smrtí otce a snažil se uprchnout před zákonem?“ hrála si s řetízkem kolem krku a v její pohledné tváři se zračilo napětí a nervozita.

Otázky, které ve vyšetřování vyvstaly po výslechu Arthura Goodwina dorážely na Mortonovu mysl jako neodbytné blechy.

Z otevřených dveří do studovny se ozvalo vřeštění papouška: „Bellaadonnaa, deset bobulí otci stačí!“

„Myslím, že pan Goodwin tušil, že je řada na něm,“ Morton odstrčil koláč a vytáhl z kapsy železka, „a vy jste učinila chybu, když jste své travičské plány vykládala nahlas tomu opeřenci.“

Jan Vondrák

Když spadne gilotina

GILOTINA, RYTÍŘ, INKOUST, ČAJ, ŽÍLY, TLUSTÝ, BOBULE, DUCH, OSTROV, KOŽEŠINA
/Duchovní povídka/

Na opuštěném ostrově bičoval déšť pobřeží a Hitori, která se zde ukryla ve staré svatyni, usedla na kamenný sarkofág.

Rozžala malou lampu, naplnila si šálek horkým čajem, jehož pára voněla po sušené mátě a rezavé vodě, a připomínala jí domov, který už dávno neměla.

Namočila pero do inkoustu a na pergamen před sebou psala jména těch, kdo dnes museli odejít, i když nechtěli. Ucítila, jak se jí v žilách rozlévá mrazivý chlad, který ji spojoval s těmi, kdo už odešli a kteří teprve přijdou.

Do zvuku větru se ozvalo skřípavé otevírání dveří a do místnosti vstoupil rytíř v promáčeném brnění: „Mám je moje paní!“

Podával jí temně rudé bobule a ona věděla, že když je sní, překročí všechny hranice života: „Budeš mým svědkem, VON KAJDRANE?“

Ochutnala je, zabalila se do těžké kožešiny a svět kolem ní se pomalu měnil, jak tělo začalo chladnout zevnitř. Vzduch byl najednou těžký a tlustý, i čas se bál pohnout.

Ozvalo se klapnutí, ne hlasité, ale neodvolatelné – gilotina spadla a v její mysli oddělila to, čím byla, od toho, čím teprve musí být.

Von Kajdran sledoval, jak svatyni zaplnil stín, a pak se z něj oddělila postava průsvitná jako dech; to z Hitori, jako z pláště, vystoupil její duch.

JAK JE SLYŠET PŘÍBĚH

Valter

Žlutý strach

Odlehlé finské městečko v jihovýchodní části země, 111 km od velkoměsta Viipuri. Podzim, přesto je mnoho stále zelených cesmín. Listy cesmíny, míšence javoru a dubu, jsou Nikolaji Mattilovi hluboce nesympatické.

Prochází poloprázdným náměstím od svého starého auta, ocitá se v lese a fotí všechny tři druhy stromů. Vidí kontury své zesnulé ženy, s femininní grácií srnky běží mezi stromy. Připomíná mu to jejich první sexuální zážitek v lese, když ještě spolu začínali.

Pár doušků laciné pálenky v něm vyvolává primární touhu. Vrací se k svému autu z doby studené války. V něm se cítí v bezpečí. Začne se ukájet.

Ptactvo je čím dál neklidnější, menší zvěř se chová podivně. V dálce se ozývá bizarní jelení řev.

V okamžiku vyvrcholení Nikolaj otevírá oči a vyleká se žlutých záblesků na bleděmodrém nebi. Napotřetí nastartuje auto a prchá.

Pulzující cesmíny ještě skrývají pomalu se blížící zvuky výbuchů za horizontem.

LITAEROZBORY LITAERA 4•2025

- Na Litaero 4 jsem se moc těšil, správně jsem tušil, že vaše mikropovídky budou skvělé
Ondro, Mexický Herodes je plnohodnotná detektivní povídka – dát to na deset vět, to smekám. A Norské maso – poslední větu by Ti záviděl i S. King, který je na uzavření hororových povídek mistr.
Petře, Problémy vedoucích pracovníků mne opravdu bavili, kdyby to vyšlo na webu iRozhlas, tak bych tomu věřil! A začal bych si v práci dávat větší pozor, když mají ten dalekohled! Moc se Ti to povedlo.
Gábino, jaké jsou Tvé další úmysly s Nanooděv série V-1? Pokud to prodáš filmovému průmyslu, asi se V-1 objeví v příštím příběhu s Jamesem Bondem, pokud to prodáš NASA, budou ho mít na sobě američtí kosmonauti. Bavil mne moc.
Danielo, propojení Slova jsou zbraně a Umění je hrozba mne prostě nadchlo. Kary se možná úplně necítí, ale zase tak špatně nedopadl, když se o něj holky sází.
Mišo, Hazard v rezervaci – scény v nejlepší tradici žánru, žádné špagety, Hill a Spencer, ale drsná realita. Líbilo!
Potěšilo i něco navíc k mikropovídkám – **Radku**, Tomáš Alva by Ti nepoděkoval, ale já jako fanoušek obloukové lampy Františka Křížíka jsem nadšen, jak jsi mu to nandal! Navíc tam máš i mou oblíbenou aromaterapii a skvělou pointu!
A **Danielo** Dokonalé spojení – jsem rád, že Tomáš zvolil svobodu, i když ho stála život. A symboly v příběhu skvěle fungují a často si na ně vzpomenu.

Tomáš

- **(Ne)Danka** – stejná slova, čtyři jiné povídky a všechny mi přijdou dokonalé. Z první cítím napětí, z druhé děs, z třetí pohodu a ze čtvrté radost. Všude jako bonus trefné slovní obraty svádějící k opisování, ale neboj:).
Petr – encyklopedická – Upozornění, že studie jen z osmi osob nemá vypovídací hodnotu, ber jako poklonu, když to zmiňuji. Pohádku vidím, že uvaříš z čehokoliv. Obraty jako „Proteinová snídaně z much“ se ti budou hodit v tvé literární kuchyni.
Tomáš – profesní – smekám, takhle dovedně využít svoji profesi a s humorem... Pohádka je milá, má pohádkové rysy, strukturu a klidně by se mohla připojit do nějaké sbírky moderních pohádek.
Gábina – hororová pohádka – to mi nedělej, takový harmonický děj, a závěr, co bere dech. Encyklopedická – zavání to oblíbenou sci-fi, velmi čtivé. Tenhle žánr je fakt výzva.
Ondra – detektivka – jestli to je podle skutečnosti, běhá mi mráz po zádech. Úžasně zvládnutý žánr. Horor – nechtěl ho zabít a teď s ním krmí ryby? Jsem rád, že to není můj soused, asi jsem slabé natury.
Miša – western – opravdu dobře napsané, jen nevím, jestli to ještě western je: přiškvařený nylon, FBI, máme kategorii Akta X?
Danka – Dokonalé spojení – Stavění mostů, popis d'asa a nedobrovolná fúze. Z love story vygraduje horor. Hustý!

Radek

- **Nedaniela Nepeterová** mala veľmi uveriteľnú atmosféru Francúzskej revolúcie (niežeby som tam bol, ale vďaka mikropoviedkam som sa tak cítil.) **Petrova** rozprávka o škorpiónovi – hasičovi bola veľmi úsmevná a dobre sa čítala. **Tomášov** príbeh o kybernetickom útoku na pivovar mi spôsobil mráz na chrbte, to by nám tak ešte chýbalo! Veľmi ma bavila **Ondrejova** fantázia a nápadité prostredia. **Miškina** hra so slovami – Čakanie na Kojota – bola čerešničkou na torte.

Adam

• **Petře**, fakt je poselství hasičské pohádky „když nemůžeš, přidej“? Nechci být štír! **Tomášova** pohádka mi přišla laskavější. Cením styl i pointu. **Gabrielina** přadlena je žena činu. Osud ve vlastních nůžkách! Obdivuju, jak je **Ondřejův** Mexický Herodes umně propletený. Dobrá práce. Z Norského masa, byť s celkem předvídatelným koncem, mrazí. Baví mě, že nejsi explicitní. **Míšina** rezervace mě zaujala čpavě westernovou atmosférou. **Radku**, ať se ti P s P nepopletou:) Tvůj Edisonův dar mě potěšil nejvíc. Prostředí, vtip, nadhled a lehkost textu jsem si užila.

Daniela

• **Danča**: Zařadit všechna ta šílená slova do politické i dívčí povídky byla fakt výzva - a zvládla si to skvěle. Zvlášť když si vzpomenu, jak dlouho jsem pasovala daleko přívětivější slova do svojí pohádky.

Petr: Tvoje pohádka se mi moc líbila. Štír je roztomilý a morálka „zvedni se a zkoušej to dál“ je dobře podaná.

Tomáš: Úspěšný útok mě bavil už od začátku, ale ještě víc poté, co jsem zjistila, že vlastně proběhl ze strany samotného Tomáše.

Ondra: Slova jsou v obou příbězích použita výborně, hlavně v Norském masu. Na konci mi přeběhl mráz po zádech.

Michaela: Vypravěč ve mně vyvolal přesně tu cílenou apatii, kterou chtěl, atmosféra je skvěle vystavěná. Jen jsem si nebyla jistá závěrem - proč Indiánka visí na háku?

Radek: Myslím, že každý máme svého pokušítele i patrona - a forma, jakou je to napsané, to krásně vystihuje. Variace prostředí mě bavily, mají dobrý rytmus i nápad.

Gábi

LitAero 5/25 podzim

Řeči a dialogy - 13.listopadu 2025

Autoři: Klačer Tomáš, Kollár Adam, Lešenar Ondřej, Peterová Daniela, Slovák Radovan, Ramelb Gabriela, Štěpánek Petr, Valter Evgeny, Vitásková Hana, Vondrák Jan

Sestavil: Mathej Thomka pro literární workshop – Kurz tvůrčího psaní a scenáristiky. Neprošlo jazykovou a pravopisnou kontrolou.

LitAero 6.

MŮJ PRVNÍ SCÉNÁŘ

Hana Vitásková

Dokonalé spojení

adaptace textu Daniely Peterové

POSTAVY

TOMÁŠ: čtyřicátník, nosí brýle s hranatými obroučkami a černé roláky, architekt, projektuje mosty, starý mládenec z přesvědčení, v mileneckém poměru s Evou, je pro něj důležité si ve vztahu zachovat svou nezávislost a individualitu

EVA: čtyřicátnice, nosí brýle s kulatými obroučkami, mořská bioložka, její láska k Tomášovi hraničí s obsesí, specializuje se na hlubokomořské ryby, má malý byt nad svou laboratoří

OBRAZ 1

INT, NOC, LOŽNICE EVINA BYTU

TOMÁŠ a EVA leží nazí v posteli, TOMÁŠ na zádech s rukou za hlavou, EVA na boku, otočená čelem k TOMÁŠOVI. Naproti posteli visí na zdi fotografie jednoho z mostů, které TOMÁŠ projektoval.

EVA

**Je dočasný, Tomáši, jako všechny mosty.
Berlička pro lidi, kteří se bojí skočit.**

TOMÁŠ neodpovídá. EVA mu pokládá ruku na rameno, on sebou trhne a odtáhne se.

TOMÁŠ

**Je z povětrnostně odolné oceli. Můžu tě ujistit,
že zas tak dočasný není. Pár odvážných skokanů
by se na něm taky našlo.**

EVA

Tak jsem to nemyslela a ty to víš.

TOMÁŠ s povzdechem odhazuje pokrývku na stranu a odchází z postele.

OBRAZ 2

INT, NOC, JÍDELNA EVINA BYTU

TOMÁŠ sedí u jídelního stolu a pracuje v rýsovacím programu na laptopu. EVA velmi pomalu vchází dveřmi do jídelny, jde ke stolu a zůstává stát asi metr za TOMÁŠOVÝMI zády.

TOMÁŠ

**Mám téměř hotovo. Je to skvělý návrh. Bude to
nejdelší most na světě.**

EVA se přesunuje ke kuchyňské lince a vytahuje ze skříňky malou lahvičku.

EVA

Mosty jsou symboly strachu, Tomáši. Strachu ze skutečného spojení.

TOMÁŠ odkládá brýle na stůl a mne si unavené oči.

TOMÁŠ

Ne. Mosty jsou symbolem spojení. Jsou důkazem, že dva odlišné světy mohou zůstat oddělené, ale přesto se setkat.

EVA k němu přistupuje a pokládá mu ruku na rameno. TOMÁŠ nepatrně cukne ramenem a dlaň, položenou na stole, sevře v pěst.

EVA

Pojď se mnou dolů. Něco ti ukážu.

EVA odchází z místnosti, TOMÁŠ se pár sekund dívá do monitoru notebooku, pak jej zaklapne a následuje EVU. Je slyšet vrznutí otevíraných dveří a kroky na schodech.

OBRAZ 3

INT, NOC, LABORATOŘ V SUTERÉNU

Dveře do laboratoře se otevřou a chladné halogenové zářivky se rozsvítí. EVA a TOMÁŠ vstupují do laboratoře. Stěny i podlaha jsou pokryté bílými kachličkami, uprostřed místnosti je ocelový odtokový žlábek. U levé stěny stojí široké kovové nemocniční lehátko a stojan na kapačky, u pravé stěny jsou skříně a police s laboratorním vybavením a stůl, na kterém stojí velké akvárium se samiči mořského ďasa.

EVA

Tady to nejvíc miluju.

EVA přistupuje k akváriu a prstem něžně přejezdí po skle. Samice rozsvěcí světelný orgán nad horní čelistí. K jejímu břichu je přirostlých pět samců.

TOMÁŠ

Co...co to je?

EVA

Je to samice mořského ďasa. Fascinující tvor. Ty výběžky na jejím břichu jsou samci.

TOMÁŠ přistupuje blíž k akváriu a dívá se dovnitř. Na břichu samice visí pět atrofovaných, slepých samců. Každý z nich má jen pár centimetrů.

EVA

Ona vypouští enzymy, které ruší hranice mezi já a ty. Samci s ní srostou, krevní oběhy se propojí. Samice je živí a oni jí na oplátku poskytnou spermie. Pokračování rodu. Smysl. Dokonalé spojení.

TOMÁŠ

To je parazitismus! Pohlť je.

EVA

**Ne. To je důvěra. Jsou malí a tma nekonečná.
Když samici naleznou, už ji nepustí. Pevně se
zakousnou. Splynou. Všeho ostatního se vzdají.**

TOMÁŠ se přibližuje obličejem k akváriu, hypnotizován samicí. Ve skle se odráží jeho obličej. Samice šplouchá ocasem ve vodě a otevírá tlamu plnou ostrých zubů. Je neklidná.

TOMÁŠ

Samci ztratí sami sebe.

EVA za TOMÁŠOVÝMI zády tiše sundává víčko z malé skleněné lahvičky a natahuje tekutinu do injekční stříkačky. Šeptá.

EVA

Získají jistotu. Už žádné mosty, Tomáši. Jen fúze.

TOMÁŠ odvrací oči od samice. EVA ho zezadu jednou rukou pevně chytá za hlavu, dlaň přikládá na jeho ústa, druhou rukou mu do krku zabodne injekční stříkačku a rychle vytlačí její obsah. TOMÁŠ se snaží bránit, jeho výkřiky tlumí EVINA ruka. Po pár vteřinách se bezvládně sesouvá na zem. Samice v akváriu se uklidňuje.

OBRAZ 4

INT, NOC, LABORATOŘ V SUTERÉNU

TOMÁŠ se probouzí na kovovém lehátku, v ruce má zapíchnutou kanylu, ve stojanu na kapačky visí sáček se zelenou tekutinou. Vedle něj leží EVA, jsou přitisknutí bokem k sobě.

TOMÁŠ

Co...co...se...stalo?

TOMÁŠ se omámeně rozhlíží kolem sebe, jeho vidění je rozostřené, pohyby pomalé. EVA k němu otáčí hlavu, usmívá se.

EVA

Neboj se. Teď už jsme jen my.

TOMÁŠ zvedá hlavu a dívá se na svůj levý bok. Širokými stehy je přišitý k Evině pravému boku od podpaží až do horní třetiny stehna. Oba jsou od krve a žluté dezinfekční tekutiny. Vedle lehátka je pojízdný kovový stolek pokrytý krví promočenými kusy gázy a chirurgickými nástroji. TOMÁŠ začne křičet. Zkouší se oddáhnout od EVY, nejde to. Stehy se napínají a EVA se posouvá s ním.

EVA

**Šššš, neblázni. Měl jsi pravdu, Tomáši. Mosty jsou
spojení. Byli jsme dva oddělené břehy, ale teď...**

EVA něžně přejeđe prsty přes stehy.

EVA

**Teď srosteme. Jeden dokonalý most. Já budu
svítit.**

TOMÁŠ zarývá prsty do okraje lehátka, s křikem se přitahuje k okraji. Lehátko se převrhává a oba padají na zem. Kachličky praskají pod úderem kovové hrany lehátka. Stolek

s nástroji se převrací, nástroje se sypou na zem. Vedle TOMÁŠE dopadá skalpel. TOMÁŠ natahuje třesoucí ruku, bere skalpel a přikládá ho ke stehům. EVA i TOMÁŠ křičí. Odtokový kanálek se plní krví.

OBRAZ 5

INT, NOC, LABORATOŘ V SUTERÉNU

V laboratoři je slyšet bzučení zářivek a vrčení filtru akvária. Na zemi leží EVA a TOMÁŠ, oba mrtví. Samice ďasa klidně plave v akváriu. Jeden z atrofovaných samců na jejím břiše se odpojí a padá mrtvý ke dnu.

KONEC

Ondřej Lešenar Mexický Herodes

POSTAVY

OTEC QUINN: katolický kněz, padesátiletý obrovitý muž tupého vzezření, které maskuje geniální mysl. Jeden z vedoucích městského sirotčince pro chudé děti.

DON CABRILLO: starosta města. Starý, bezskrupulózní muž s kontakty v podsvětí, s množstvím předchozích zločinů a nepřátel.

DOÑA CABRILLO: čtvrtá manželka DONA CABRILLA. Mladá pohledná žena z chudých poměrů. Tichá a nenápadná osoba.

DÍVKKA: mohla by být Angelito, proslulý nájemný vrah dětského vzezření, mistr převleků.

POLICEJNÍ DŮSTOJNÍK: šéf místní policie, oblečen v uniformě.

OBRAZ 1

EXT., DEN, RADNIČNÍ ZAHRADE

V rozhledlé zahradě s vysokými palmami, na štěrkové cestě vedoucí ke schodišti do radnice stojí neklidný dav lidí, obklopený několika policisty. Mezi obyčejnými měšťany vyniká na první pohled svým lepším oblečením a bledostí ve tváři DOÑA CABRILLO.

Z radnice schází k hloučku zachmuřený OTEC QUINN v doprovodu POLICEJNÍHO DŮSTOJNÍKA. Při pohledu na obrovitého faráře hlouček ztichne.

OTEC QUINN

Všichni, kdo se chápou meče, mečem zajdou.

Souhlasíte, paní Cabrillová?

DOÑA CABRILLO se na QUINNA stydlivě podívá.

DOÑA CABRILLO

Nerozumím vám, padre. Můj manžel nebyl žádný násilník. A jakých mečů se mohly chápát ty nebohé děti?

5

OTEC QUINN

Nebohé děti, samozřejmě. Ovečky boží. Kdo by mezi ovečkami hledal vlka?

DOÑA CABRILLO viditelně znervózní.

OTEC QUINN

Otrava dona Cabrilla a chudých dětí se zdá být bezdůvodným zločinem. Písmo nás však učí, že vše má svůj důvod, jakkoliv podivný.

OTEC QUINN se obrátí na celé shromáždění.

OTEC QUINN

Není mezi vámi jistě nikdo, kdo by neslyšel o Angelitovi, nejznámějším zabijákovi obou Amerik. Rozhodně jej dobře znal don Cabrillo, neboť když mu jeho kontakty donesly zprávu, že se stal Angelitovým cílem, rozhodl se jednat.

OBRAZ 2

INT, NOC, POKOJ DONA CABRILLA

DON CABRILLO se rozčileně prochází u psacího stolu ve svém luxusně zařízeném pokoji. V ruce drží zprávu, do které několikrát nahlédne. Rozezní se telefon na psacím stole, DON CABRILLO zvedá sluchátko.

DON CABRILLO

To je dost. Dobře poslouchej. Ti parchanti z Caracasu na mě poslali vraha. Angelita. Potřebuju, abys hned poslal pár chlapů k mému domu. Další dva chci mít od zítřka pořád u sebe, rozumíš? Zbytek ať hledá Angelita. Prohledejte sirotčince, bordely i chudobince. Ať jsou všichni pořád na pozoru, ten darebák vypadá jako děčko. A teď už jdi, zatraceně!

DON CABRILLO praští sluchátkem, stojí u stolu, přemýšlí. Pak otevře zásuvku a vytahuje velký revolver. Zkušeně vykopí bubínek a kontroluje náboje. Zbraň nedrží v rukou poprvé. Ozve se zaklepání a do místnosti vstoupí DOÑA CABRILLO.

DOÑA CABRILLO

Děje se něco drahý? Slyšela jsem telefon. Proboha, co tu děláš ta zbraň?

DON CABRILLO vrátí bubínek do zbraně a položí revolver na stůl.

DON CABRILLO

To není tvoje starost! Podívej se na sebe! Takhle vypadá žena starosty? A když klepeš na dveře, máš počkat na povolení vstoupit! To tě na venkově nenaučili, ty nulo?

DOÑA CABRILLO *klopí hlavu a tiše snáší přívál urážek. Pak tiše promluví.*

DOÑA CABRILLO

Nezlob se, drahý. Víím, jak těžce pracuješ, abych se měla dobře. Jen mám o tebe starost. Fiesta je za dveřmi a ty se stále něčím trápíš.

DON CABRILLO *vrhne na ženu nasupený pohled, ale místo klení se zarazí a zamýšleně si promne bradu.*

DON CABRILLO

Pravda, fiesta. O fiestě je možné leccos. Dostat lidi k sobě, dobře je poznat. I ty, kteří by se schovávali.

DON CABRILLO *přistoupí k manželce a chytí ji oběma rukama za paže.*

DON CABRILLO

Tvůj první dobrý nápad, drahá.

OBRAZ 3

EXT, DEN, RADNIČNÍ ZAHRAHA

Shromážděním před otcem Quinnem probíhá neklidný šepot.

OTEC QUINN

Vám, paní Cabrillová, nepřišlo divné, že se váš manžel náhle rozhodl uspořádat během fiesty hostinu pro chudé děti našeho města, ačkoliv to nikdy předtím neudělal?

DOÑA CABRILLO */tiše, ale důrazně/*

Kdybyste mého manžela znal, věděl byste, že se často rozhodoval náhle a dokázal být velmi štědrý, ke všem lidem.

OTEC QUINN

Zajisté. Kdo je štědrý, bude požehán, neboť dává ze svého pokrmu chudému. Pokrm dona Cabrilla však nikomu příliš neprospěl.

OBRAZ 4

EXT, VEČER, RADNIČNÍ ZAHRAHA

Hostina před radnicí je v plném proudu. Prostranství je osvětleno loučemi a zaplněno prostřenými stoly. U stolů blíž ke schodišti do radnice jedí prostě, ale čistě oblečené děti.

Přímo pod schody sedí na vyvýšeném místě DON A DOÑA CABRILLOVI. DON působí uvolněně, ale nápadně často si prohlíží děti, sedící u stolů pod ním. Vidíme i OTCE QUINNA, který spokojeně prochází mezi stolovnými a sem tam se s někým dá do řeči.

U stolu s dobrým výhledem na DONA CABRILLA sedí a jí DÍVKA a pozorně ho sleduje.

Schodištěm z radnice přicházejí číšníci se sklenicemi ovocné šťávy, kterou začnou roznášet mezi dětmi. Po jedné sklenici donesou i DONU CABRILLOVI a jeho ŽENĚ.

DON CABRILLO si *otře kapesníkem čelo a povstane se sklenicí v ruce.*

DON CABRILLO

**Milé děti! Když k člověku není spravedlivý osud,
musí mu pomoci jeho bližní. V nejveselejší den
roku připíjím na vás a vaši budoucnost. Na zdraví!**

DON CABRILLO vypije obsah sklenice a opět se usadí. Děti u stolů taktéž popíjejí, pár rozbitých nebo rozlitych sklenic je ihned vyměněno za nové. DÍVKA vyprázdní svou sklenici, nenápadně se zvedne, pak ale zpozoruje, že jí začínají slabě modrat konečky prstů.

Vytřeští oči, ale to už menší dítě naproti ní s nepřítomným pohledem padne na stůl. Vypuká chaos. Všude kolem se u stolů hrouť děti, některé se z posledních sil plazí po zemi. Ozývá se třesk rozbitého nádobí, křik a pláč. DÍVKA se podívá ke stolu starosty, kde DON CABRILLO bezvládně sedí na své židli. DOÑA CABRILLO se pokouší starostu vzbudit, ale sama viditelně ztrácí vědomí.

DÍVKA se zvedá a pokouší se utéct pryč, ale její tělo selhává. Po pár krocích padá k zemi, ale stihne ji zachytit OTEC QUINN, který přispěchal ke stolům. DÍVKA z posledních sil vytáhne podlouhlou dřevěnou krabičku, kterou vtiskne QUINNOVI do dlaně.

OBRAZ 5

EXT, DEN, RADNIČNÍ ZAHRADE

OTEC QUINN vytáhne z kapsy dřevěnou krabičku a ukáže ji shromáždění. DOÑA CABRILLO zareaguje překvapivě rozčileně.

DOÑA CABRILLO

Co se naznačujete, padre? Proč ty tajnosti?

POLICEJNÍ DŮSTOJNÍK

Také vám nerozumím. Co má ta dívka společného s vraždou pana starosty a dětí? Co je ten předmět? Otrávil je Angelito?

OTEC QUINN

Zvláštnost a zároveň obludnost otravy na hostině spočívá v tom, že nevyšetřujeme jeden zločin, nýbrž dva. A klíčem k řešení je tato foukačka.

OTEC QUINN z krabičky vyklopí kovovou foukačku a několik šipek.

OTEC QUINN

Angelitovou hlavní zbraní byl dětský vzhled, ale k vraždám využíval, nebo spíše využívala, foukačku. Angelito neměla důvod používat jed. V případě dona Cabrilla navíc svou oběť fatálně podcenila.

Shromáždění zašumí.

OTEC QUINN

Je to tak. Nejnebezpečnější vražedkyně Nového světa se sama stala obětí vraždy. Obětí masové otravy, kterou naplánoval a vykonal don Cabrillo!

Z davu se ozývají nadávky, pláč a všichni jsou v šoku.

POLICEJNÍ DŮSTOJNÍK

Kdo ale otrávil dona Cabrilla?

OBRAZ 6

EXT, VEČER, RADNIČNÍ ZAHRAHA

Během hostiny přináší číšníci sklenice ovocné šťávy. DOÑA CABRILLO je s úsměvem přebírá a během řeči DONA CABRILLA mu do jeho sklenice nasype velkou dávku jedu. Do své sklenice taky, ale jen malou část.

OBRAZ 7

EXT, DEN, RADNIČNÍ ZAHRAHA

DOÑA CABRILLO upře na OTCE QUINNA pevný pohled.

DOÑA CABRILLO

Jak dokážete, co tvrdíte, padre?

OTEC QUINN

Předpokládám, že jste se s donem Cabrillem nedomlouvala, jakým druhem jedu ho otrávíte. Neměl by být problém dokázat, že byl don Cabrillo otráven jiným druhem jedu než děti. Ovšem stejným, jako vy.

DOÑA CABRILLO se roztřeše vzteky.

DOÑA CABRILLO

Nebudete mě soudit! Vy ne! Neumíte si představit, jaký byl! Co se mnou dělal! Vydíral mého otce, aby si mě mohl vzít. Zničil mi život!

OTEC QUINN

Soudit vás bude nejprve soud a nakonec Bůh. Nejsem si však jist, zda budou shovívaví k někomu, kdo využil vraždu dětí jako krytí pro vlastní pomstu. Náš pán je však milosrdný. Budu se modlit, aby vám odpustil.

OBRAZ 8

EXT, DEN, RADNIČNÍ ZAHRAHA

Policisté zatýkají DOŇU CABRILLO a odvádějí ji ze zahrady. OTEC QUINN se dívá za odcházející ženou a pokřikuje se.

KONEC

Radek Slovák

Dobrodruhem bez rizika

POSTAVY

INFLUENCERKA: Drobná mladá dívka atletické postavy s výraznými očima, zelené vlasy stříh mikádo. Sebevědomá, razantní. Tričko s ekologickou tematikou, tepláky, běžecká obuv. Na předloktí tetování holubice. Při jednání se nuceně usmívá. Do agentury přišla dělat reportáž, proto se o vše zajímá.

SPOLUHRÁČ: Namakaný mladý svalovec, s knírkem, tmavé ulízané vlasy s patkou. Nové maskáče, na boku prázdné pouzdro na nůž. Na kožené vestě má řadu odznáčků. Sportovní hodinky, okované kožené boty. Má vystupování suveréna, kterému nikdo neodolá.

INSTRUKTORKA: Příjemná paní ve středním věku, odbarvená blond, trvalá, výrazné oční stíny, červeně lakované nehty a rty. Nosí dámský přiléhavý kostýmek s výrazným výstřihem.

OBRAZ 1

INT, DEN, VR STUDIO

VR studio, moderní počítačová herna z blízké budoucnosti, je místnost upravená pro simulace ve virtuální realitě. Uprostřed místnosti jsou dva stojany se speciální kombinézou. Slangově ji označují skafandr. Jde o zavěšenou sedačku, v které se lze po připoutání postavit, ruce se upnou do rukávů a nohy do nohavic se snímači pohybu. Nakonec si účastník nasadí přilbu.

INSTRUKTORKA předvádí navlékání a funkčnost skafandrů. Sledují ji dva účastníci, INFLUENCERKA a SPOLUHRÁČ.

INSTRUKTORKA

Vítáme vás ve studiu virtuálních programů. Vybrali jste si: Výlet na Safari. Umělá inteligence bude generovat děj podle vámi zadaných požadavků a bude přizpůsobovat realitu vašemu aktuálnímu jednání. Ve virtuálním prostředí vám nebezpečí nehrozí, přesto pro plynulý průběh simulace doporučujeme, abyste se chovali stejně jako v reálném světě. Nyní si navlékněte kombinézy a nasadte přilby.

INFLUENCERKA

Já jsem ale chtěla být na Safari jedinou turistkou.

INSTRUKTORKA

Budete! Váš kolega si vybral roli Průvodce turistů.

SPOLUHRÁČ

Kdyby něco, budu ti krýt prdel, kotě.

INFLUENCERKA

Raději si hlídejte tu svojí.

SPOLUHRÁČ si sebevědomě sám navléká skafandr. INFLUENCERKA si ho s pohrdáním prohlíží. SPOLUHRÁČ po nandání přilby změní svoje chování. Jedná jako voják v nepřátelském prostředí, jeho ruce svírají imaginární pušku, kterou projíždí okolí kolem sebe i nad sebou. INFLUENCERKA kroutí hlavou. S pomocí INSTRUKTORKY si vleze do skafandru a nasadí přilbu.

OBRAZ 2

EXT, DEN, SAFARI – VIRTUÁLNÍ REALITA

Africká savana, otevřená krajina se zvířaty. Jde o pohled INFLUENCERKY z pozice first person. V jezeře se koupou sloni a nad nimi létají ptáci. Před ní kráčí SPOLUHRÁČ. Je oblečený a vybavený jako průvodce turistů. V ruce drží pušku a s ní míří na zvířata podobně, jako to dělal ve VR studiu. Mimo obraz slyšíme zvuky dalších zvířat, ptáků nebo troubení slona.

Ruka INFLUENCERKY naučeným gestem, pohybem dolů před čelem, vysune průhledné menu. Zvolí vybavení a vybere fotoaparát s teleobjektivem. Potvrdí. Menu zmizí a její ruka svírá vybraný fotoaparát. Vykročí k jezeru, zaostří na brodící se pelikány a dvakrát zmáčkne spoušť. Pár kroků před ní se vztyčí ukrytý lev a podrážděně zavrčí. Do obrazu sebevědomě vstoupí SPOLUHRÁČ. Míří na lva puškou.

SPOLUHRÁČ

Klídek, mám ho na mušce.

INFLUENCERKA se otočí o 180 stupňů, SPOLUHRÁČ i lev se dostanou mimo obraz. INFLUENCERKA se rozběhne k nedalekému autu. Za zády se ozve výstřel, zařvání lva a bolestný výkřik SPOLUHRÁČE. INFLUENCERKA nasedne do auta, ruce sevřou volant a auto odjíždí.

OBRAZ 3

INT, DEN, VR STUDIO

INFLUENCERKA má sundanou přilbu a snaží se dostat z kombinézy co nejrychleji. U vedlejšího stojanu stojí vyděšená INSTRUKTORKA u nehybného SPOLUHRÁČE ve skafandru, třese s ním a měří mu pulz. Jeho bezvládné ruce signalizují, že není při vědomí. INFLUENCERKA je chvíli sleduje. Po chvíli roztřeseným hlasem položí dotaz.

INFLUENCERKA

Kde si mohu vyzvednout svoje fotografie?

INSTRUKTORKA se s nechápajícím výrazem ohlédne.

INSTRUKTORKA

Na stole u vchodu.

OBRAZ 4

INT, DEN, FOTKA S PELIKÁNY

Statický obraz fotky s pelikány ze safari. Na fotce je vidět lev, jak se dívá do objektivu.

INFLUENCERKA /m. o./

Skandál! Zničili jste mi zážitek! Na mé fotce s pelikány vykukuje lev!

KONEC

LITAEROZBORY K LITAERU 5•2025

• První nádherné funkční testy a pak hravé uvolnění s dialogy, které se vytrhly z pantů, pardon z kontextu, často v režimu 1-4-7, bavil jsem se. A nová Hitori!

Adam a Perníková pachuť – taký příbeh krátko po voľbách mi spôsobil mráz na chrbte, to by nám tak ešte chýbalo! **Petr** a Ústní hygiena králíka domácího – pecka! Pod rouškou návodné pohádky pro Tvé děti odpozorovaná zbytečnost nepatříčně použitých, ale draze prodaných umělých věcí, které absolutně nepotřebujeme. Ale abychom na to přišli, stojí další výzkumy další peníze. Jsi tak moudrý nebo jsi ani netušil, že Tvoje podvědomí to všechno ví? **Gábi** a Volba (na námět Hanky) – příběh, který se stále opakuje všude kolem nás, Držím René palce. Ale vlastně i Pavlovi, i pro něj to je šance na změnu. Ale nejvíc Sárince, ať ji rodiče nezatáhnou do nadcházejícího boje. Uf, pardon, psal jsem o víkendu duchovní povídku, literárně se nepovedla, zato jsem ještě teď citlivý a rozhozený...

Daniela - Princip Schrödingerova tučňáka. Co mají pořád všichni s tou kočkou? Možná už si nejsme jistí, jestli jsme živí nebo mrtví (nebo umělí – přečtěte si Nexus od **Gábiny** a pochopíte, co myslím!)

Ondřej a Laskavé a něžné zvíře – o peníze jde až v první řadě. Pokud to zadaptuješ jako scénář, že nebude ublíženo žádné opičce? Jinak ale super text, rozesmál. **Hanka** a Cesta do práce – Hani přesně ten styl, který na Tvých textech miluju! Provozuju Rádio Cynik IV a to Ti posílá písničku!

Honza a Když spadne gilotina – konečně další Hitori! Skvělá! A jak se cítil Von Kajdran? Třeba se to dozvím v dalším příběhu! **Valter** a Žlutý strach – obdiv Tvé fantazii i syrovému zpracování, líbilo.

Tomáš

• **Daniela** má jako vždy originální povídku s nádherně černým humorem. Marat by měl radost – takhle stylovou smrt ve vaně mu málokdo dopřeje. Druhá povídka o Charlottě by si zasloužila vlastní spin-off.

Petr – Vědecký humor jak vyšitý, encyklopedie, kterou by si rád koupil každý manažer, až mu odejde předloktí. Skvělý balanc mezi absurditou a suchou odborností. Co se týče hasiče, tak štr jako aspirant hasiče je prostě žánr, který jsem nečekal, ale o to víc mě pobavil.

Tomáš píše ze svého světa povídku a konečně vím, že ty povídačky, co mi vyprávíš o své práci je jen půlka pravdy. Pivní rytíři jako ultimátní boss fight jsou perfektní pointa. Programátorům bych to dával povinně.

Gabriela – Temné, pohádkové, krásně zlověstné. Stínohra na konci je přesně ten typ obrazu, který uvízne v hlavě ještě dlouho. A že umí Gabriela napsat i hezké a překvapivě realistické sci-fi je překvapení! Levandulová pointa je geniální – to by chtěl do výbavy každý agent.

Ondřej a Mexický Herodes je detektivní jízda se silným finále. Padre Quinn by si zasloužil vlastní krimi seriál – tohle byla lahůdka. A druhý horor je fakt dobrý, přimrazí víc než severský vítr.

Mám rád westerny a ten od **Michaely** se čte jedním dechem. Čekání na Kojota jako název stínohry je výborný tah.

Radku, skvěle vystavený vnitřní dialog! A Edisonův dar, hrátky s historií na jedničku! Pokaždé jiná pointa a pokaždé trefná. Edison by tleskal – pokud by našel vypínač.

Daniela – Dokonalé spojení: Znepokojivé a vlastně strašně krásně napsané. Výborná gradace a famózní závěr! No jo, Daniela.

pozitivní a chválící Honza

• Potřebujem pochválit Perníkovú pachuť. Parádny príbeh. Pokračuj, **Adam. Ondřejův** text o kameni mudrců posloužil jako rébus: najdi pět větších rozdílů. Neuspěla jsem. Ústní hygiena **Petrova** králíka mi připomněla (fakt netuším proč:) výchovné samolepky od zubaře. Vtipné. **Gábi** se pustila do ženské literatury. Uvěřitelný vstup! **Hančino** pečení je solidně nechutné. Obsah, ne text. Z dialogů, vytržených z kontextu, mi ční **Ondřejovo** Zvíře (bez dvou posledních, dle mě navíc, věť) a **Hančini** životem? ometí smrtáči. Reklamovat musím naopak **Hančinu** detektivku. Jméno Atrope už na druhém řádku vyrazuje pointu. Proč, propána? **Evgeny**, zajímavé obrazy:)

Daniela

• **Funkční texty** – všechny jsou veselé, i když některé špatné texty mi přišly ještě vtipnější.

1-4-7 – Střídání přímých řečí všude úžasně funguje, příběhy jsou srozumitelné a lidské. Třeba povídka Nebevzetí od **Daniely** je plná humoru. Její nadsázka a ironie se mnou rezonují.

Mikropovídky – **Hančina** „Smrt přichází po večeři“ se čte s lehkostí, nechybí jí vtip. Smekám.

Honzova „Když spadne gilotina“ neošidí o již oblíbenou Hitori a její tajemný svět. Chtěl bych číst dál.

Jak je slyšet příběh – **Valtrova** nostalgická povídka „Žlutý strach“ má svoje kouzlo. Jde o další nevšední úhel výkladu známého zvukového podkladu.

Radek

LitAero 6/25 podzim

Můj první scénář - 27. listopadu 2025

Autoři: Klačer Tomáš, Lešenar Ondřej, Peterová Daniela, Slovák Radovan,
Vitásková Hana, Vondrák Jan

Sestavil: Mathej Thomka pro literární workshop – Kurz tvůrčího psaní
a scenáristiky. Neprošlo jazykovou a pravopisnou kontrolou.

LitAero J.

POVÍDKA NA PŘÁNÍ

ZADÁNÍ:

Postavy: desetiletá jednovaječná dvojčata, z nichž jen jedno je člověk

Prostředí: střecha obytného domu za úplňku

Výroky: „Důležité je přežít druhu!“ „Chci zpátky svoje tělo!“

Artefakty: KOSTRA, DRÁPKY, SPERMIE, MAGNET, ŽEBŘÍK

Daniela Peterová

Kontrolní vzorek

12.února 2015

Jakub odjel. Tomášek mu mával, dokud auto nezmizelo. Je k zbláznění roztomilý. Táta pá. Osmnáct měsíců a říká věty!

Včera jsme byli v Reprofitu. Všechno domluveno. Až se Kuba vrátí, jdeme na transfer. Náš malý sněhuláček už čeká. Narýhované, zmražené vajíčko. Tomáš vypadal stejně. Teď bude mít sourozence.

Jsem šťastná, že jsme si nechali to druhé embryo. Doktor říkal, že je podle testů naprosto zdravé. Konečně budeme kompletní.

18.dubna 2015

Dva měsíce. Snažím se psát a neprobrečet papíry.

Policajti. Auto. Náledí. Konec. Svět se zhroutil. Tomášek ještě kouká ke dveřím.

Chybíš mi, chybíš mi, chybíš mi! Každý den, každou minutu. Jakube! Lásko.

Dneska další úřední úkon. Nechci mluvit s žádným právníkem! Dědictví, poručenství, já jsem ta, kdo myslí na našeho syna, nikdy bych mu neublížila, nepotřebuju k tomu soudy!

22.dubna 2015

Volal doktor Frank z reprodukční kliniky. Chladný, věcný.

„Legislativa to neumožňuje.“ Chtěl vědět, jak má postupovat s naším embryem. Možnosti: Likvidace. Zavraždění. To neřekl. Ale co je to jiného!

Skladování. Tisíce ročně za něco, co nikdy nesmím použít. Výsměch.

Darování pro vědecké účely. Stát vidí shluk buněk. Já vidím Kubovy oči. Jeho úsměv. Nutí mě zabít poslední kousek mého muže!

25.dubna 2015

Břečím! Ale rozhodla jsem se. Podepíšu likvidaci. Neutáhla bych to. Tom pláče dnem i nocí, přestává mluvit, jen se vzteká. Je mu smutno. Mně taky! Jenže mě nikdo neobejme. Kurva svět!

26.dubna 2015

Došla jsem na kliniku. Ta tichá embryoložka, paní Volejníková, mě odchytila už na chodbě. Jen mi podala vizitku. Bez loga. Institut a telefonní číslo. „Zavolejte tam,“ zašeptala. „Darování pro vědecké účely. Oni neničí. Možná ho mohou zachránit.“

30.dubna 2015

Naděje! Byla jsem v tom ústavu. Málem jsem zabloudila, budova Institutu je schovaná za starou teplárnou. Nemá číslo, ale vevnitř je luxusní. Ředitel věděl všechno. Řekl, že naše embryo může mít budoucnost. Popisoval mi projekt bio-mechanických implementací, významu pro rozvoj poznání a vědy. Nerozuměla jsem všemu. Jakube, potřebuju tě! Taková spousta papírů! Horší než hypotéka. Ale zařídí transfer. Bude to holčička!

Ptal se na vdovský a sirotčí důchod. Napsal sumu na papír. Vyděsila jsem se, tolik nemám.

„Měsíčně. Pro vás!“ Má tak uklidňující hlas. Ne jako ten mizera Frank z Reprifitu. Postarají se o nás. Jen budeme muset častěji chodit na kontroly. Denně, klidně! Naše miminko bude žít!

Rovnou mi napíchali hormony. Začínám to cítit. Stejně jako s Tomáškem. Stojí to za to! Porod prý vyvolají dřív, aby seděla data. Aby nikdo nevěděl, že se to stalo až po Kubově smrti.

1.listopadu 2015

Narodily se. Dvojčátka. Dušičky moje! Nikdo mi neřekl, že budou dvě.

Anička je dokonalá. Maličká, křičí, má hlad. Elinku mi ještě neukázali. Je nestabilní. Inkubace byla komplikovaná. Až prý tam dokážu dojít. Břicho bolí, ale to přejde. Zatím pro ni odstříkávám.

Tomáška malá fascinuje. „Moje sestra.“ Pořád to opakuje a nabízí jí prst k chycení. Jsou k sežrání, oba. Na třetí se těšíme.

4. února 2016

Konečně máme Elinku doma, berušku malou. Moc nevypadá jako Aniččino dvojče. Je tišší a bledší. Jako porcelánová panenka. Dýchá mělce. Mám strach. Je tak křehká. Nepije ode mne, dostává speciální stravu. Má Jakubovy oči.

10. července 2016

Ella je zázrak. Ať žijí týdenní kontroly v Institutu! Dohání Andulku milovými kroky. Kvetě. Tomášek si všiml, že když holky lechtá, Ella se nesměje, ale cuká. Doktor říkal, že jde o optimalizaci senzorické odezvy. Mám být trpělivá.

17. července 2016

Už se chichotají obě. Musím od nich Toma držet dál, ušimral by je.

2. srpna 2017

Hráli jsme s Tomíkem vesmírné pexeso. Elinku to moc zajímalo a napovídala mu. Vyhráli sedmkrát za sebou. Ta moje holčička má snad geniální paměť!

3. září 2019

Klid! Konečně. Holky ve školce, Tomík ve škole. Miluju děti. Hlavně, když jsou na chvílku z domu.

10. října 2019.

Anička přinesla ze školky neštovice. Ella nic. Její imunitní systém je prý robustní. Může to být těmi preparáty z Institutu. Ptala jsem se, proč je nebere i Anna. Prý jsou přísně individualizované.

Jsou moc šikovní, všichni tři. Mám z nich radost.

7. března 2021

Tomáš byl na Ellu zase zlý. Dostal k svátku nové lego Creator. Moc ho chtěl, i když je pro děti od dvanácti. Trápil se s ním. Než dosvačil, Ella mu ho složila. Anička tleskala, Tom praštil do stolu a křičel, že je divná. Musela jsem mu vysvětlit, že Elinka je prostě nadaná. Normálně žárí. Anička ne, chvála bohu.

23. dubna 2021

Výchovná poradkyně nám doporučila, abych zažádala o výjimku a dala Ellu do školy už od září. Prý se ve školce nudí.

Přece nebudu trhat holky od sebe! Anička je v předškoláčích spokojená. Elinka dostala vlastní tablet. S daty. Snad bude klid.

31. srpna 2022

Předškolní kontrola v institutu. Holčičky dostaly školní kufříky. Pastelky, fixy, nůžtičky, voňavé gumy. A každá vlastní tajemství. Andulka se pochlubila mechanickým jednorozcem Tomíkovi hned po příchodu domů. Ella si poklad hlídá a zámek důsledně zamyká.

Dobrá zpráva: odted' budeme docházet na vyšetření jen jednou za měsíc. Ella už je prý autonomní.

7. září 2022

Až moc samostatná! Nesmím jí mýt vlasy, chodit do koupelny, když se sprchuje, dokonce si stříhá sama nehty. Pečlivě si je ošetřuje. Každý den. Je jí šest, propána.

Jako by ani nebyly sestry. Andulka se tulí a Ella si čte o robotech. Tom se plácá mezi láskou a žárlivostí, Aničku chrání, Elinku využívá. Nebo naopak. Vždycky dva proti jednomu. Snad z toho vyrostou.

12. listopadu 2022

Paní učitelka půjde na mateřskou. Povídali jsme si o miminkách, jak se dostanou do břicha. Večer jsem nachytala Ellu v Jakubově bývalé pracovně.

Četla si v New Assisted Reproductive Technologies. Pohádky o spermiiích jsou prý leda pro malé děti. Musela jsem se napít.

17. srpna 2023

Anna přiběhla s pláčem. Našly v kůlně mrtvého kosa. Anička chtěla uspořádat pohřeb. Elinka pitvu. Ela vyhrála. Jako vždycky. Sebrala mi z kuchyně nůž. Potřebovala pořádně prozkoumat kostru. Jestli je organický design efektivní.

Myslím, že Andulka se jí někdy trochu bojí.

21. listopadu 2024

Bavili jsme se o dopisu Ježíškovi. Ella to moc nechápe. Nepoznám ani, jestli se těší. Vysvětlovala jsem jí koncept vcítění. Zapsala si to a zeptala se, jestli je empatie nutná pro přežití.

24. prosince 2024

Svatá noc. Konečně spí. Pohádkové Vánoce. Děti měly z dárků radost, obě holčičky úplně stejnou. Přece jenom jsou to sestry. Shodují se, jako by myslely obě zároveň na totéž. Tomáš se zavřel do pokojíku a paří s kamarády LoL. Tichá noc!

25. prosince 2024

Měla jsem to zaklepat. To byl den! Andulka nastrkala pod mikroskop od Ježíška všechno, co našla. Slupku z cibule, mrtvou mouchu rozebranou na kousky, vlasy, Elliny ostříhané nehty. Zavřeli se s bráchou v pokoji, ticho až podezřelé. Pak nastalo rodeo.

„Tohle je důkaz!“ Tomáš řval na Elinku, v ruce preparát z jejích drápků. „Jsou magnetické! Uvnitř jsou dráty!“

„Nemáš právo se mi hrabat v koši,“ Ella po něm skočila, vytrhla mu sklíčko z ruky a jednu chvíli jsem se opravdu bála, že ho s ním pořeže. Nadávali si, ječeli na sebe, milující se sourozenci. Asi dělám něco špatně.

12. ledna 2025

Šla jsem dát dětem pusku na spaní. Anička už byla v limbu, Ella seděla u ní na pelesti, na klíně kufřík. Spojovaly je měsíční paprsky. Romantika. Když mě Elinka upozorovala, zaklapla víko a popřála mi dobrou noc. Zvláštní sen.

19. srpna 2025

Při pravidelné kontrole v Institutu začal ředitel mluvit o fázi dva. Už se dokážeme domluvit. Ptala jsem se na Elliny drápky, jak on říká, sensorickou saturaci. Prý jen nástroj pro sběr dat. Elinka mluvila ze spaní: „Kalibrace dokončena.“

30. října 2025

Zatracení pubertáci! Vzbudil mě Tomášův křik. „Holky jsou na střeše!“

Běžela jsem na půdu, Tom za mnou. Žebřík byl přistavený ke kominickému výlezu.

Anička se třásla bosá u komína, Ella stála proti ní, klidná, konečky prstů stříbrně lesklé. Úplněk jim svítil na tváře.

„Co to vyvádíte?“ podívala jsem se z jedné na druhou. „Pojďte dolů!“

„Anna je neposlušná,“ ozvala se Ella. „Ruší mi kalibraci.“

5

„Dej mi konečně pokoj!“ křičela Anna. „Pořád mě jen kopíruješ. Kradeš mi všechno! Myšlenky, city, mě! Chci zpátky svoje tělo! Jenom moje!“

Ella naklonila hlavu. „Tělo je irelevantní, Anno. Pouhý nosič.“

Pak se podívala na mě. Stála jsem tam, vyděšená k smrti, a poslouchala Ellino tiché: „Důležité je přežití druhu.“

1. listopadu 2025

Zaplaťpánbůh. Narozeniny proběhly v klidu. Párty se vydařila. Dokonce se mi zdá, že se holky zase uklidnily. Snad to byla jen bouřka ve sklenici vody. Určitě pomohli Tomovi spolužáci, holčičky se chichotaly a předváděly. Normální kokety. Musím se jich zítra zeptat, kdo se jim nejmíc líbil, až se vrátíme z desetileté prohlídky.

2. listopadu 2025

Seděla jsem v čekárně, jako vždycky, než dcerky vyšetří. Ředitel byl tentokrát komisní. Žádné paní Evo, ale Vážená správkyňe jednotek.

„Experiment skončil. Jednotka B dosáhla plné kognitivní převahy. Fáze dvě je připravena. Pro dokončení integrace jsme zajistili kontrolní vzorek k finální srovnávací analýze a následné archivaci.“

„Archivaci,“ vydechla jsem. „Anička je holčička!“

Dveře se znovu otevřely, vešla Ella.

„Projekt skončil, matko. Tvůj požadavek na zachování obou jednotek byl zamítnut. Kontrolní vzorek byl vyhodnocen jako neefektivní.“

Gabriela Ramelb

Parazit

Sci-fi

Střechu pokrývaly kaluže. Zrcadlil se v nich úplněk a hvězdy, které neutronuly v jeho záři. Nad odrazem se jako temné sochy tyčily ozbrojené postavy v ochranných nanooděvech série V-1.

Uzavírají prostor kolem siluety stojící na okraji střechy. Byla stejně drobná jako dítě po Ervenově boku. Společně vykročili od žebříku k postavě u okraje. Voda čvachtala, pak nastalo ticho. Ani hluk z města sem nedoláhal. Od ulice je dělilo přes sto pater.

Erven chlapec položil ruku na chvějící se rameno. „Pamatuješ, co jsme probírali?“

Chlapec přikývl. Skrze plexisklový štít ochranného oděvu bylo patrné, jak pevně svírá rty. „Theo? To jsem já, Leo. Seš tam?“

Silueta se nepohnula.

„Theo, si můj brácha. I když tě to kontroluje, vím, že mě slyšíš,“ naléhal Leo rozechvěle.

Silueta se otočila. Záře měsíce odhalila kudrnaté vlasy, kulaté oči, drobná ústa. Obličje chlapců byly identické, ale Theův pohled byl prázdný. Erven si se zděšením všiml počínajících mutací: náznaků zkroucené kostry pod odhalenou kůží, drápků místo nehtů.

„Odejděte,“ řekl Theo roboticky.

„Theo, copak mě nepoznáváš? Jsem tvůj brácha, tvoje dvojče!“ rozkřičel se Leo. „Před týdnem jsme si kopali na Skaláku. Pamatuješ na ten kráter, který jsme objevili v lese?“

Theo naklonil hlavu ke straně. Když promluvil, jeho hlas zněl nelidsky - příliš pravidelně, bez kolísání, neprostoupený žádnou emocí.

„Pošlete to dítě pryč. Z vašeho genetického klíče jsem vyčetlo mnohé. Přežití druhu je pro vás důležité. Stejně tak pro mě. Dobrovolně se vám nevydám.“

„Tuhle střechu neopustíš,“ řekl důrazně Erven. Chlapec vedle něj polknul, jako by mu v krku uvázla kost.

„Opustím ji dvěma způsoby,“ odpověděl Theo klidně. „Buď odejdete nebo skočím. A tělo mého hostitele už nezachráníte.“

„Co to říká?“ vyjekl Leo.

„Odvedte ho,“ poručil Erven. Doufal, že emocionální pouto dvojčat by mohlo parazita oslabit, ale zdálo se, že entita získala nad Theovým tělem plnou kontrolu.

Už když studoval astrobiologii, považoval panspermii, teorii, že život může být přenášen meteority napříč vesmírem, za okrajovou myšlenku. Jenže pak se tenhle desetiletý chlapec stal empirickým důkazem toho, že i komplexní organismy dokážou přežít průchod atmosférou i následnou adaptaci na cizí biosféru.

Dva z agentů popadli Lea za paže. Snažil se jim vytrhnout, kopal kolem sebe a křičel: „Neměl si k tomu kráteru lézt! Ani na něj šmatat, ty pitomče! A abys věděl, ve stole jsem pod falešným dnem našel tvoje Pokémon karty a jednu jsem dal Thomasovi!“

V Theově tváři se nejprve nic nepohnulo. Pak se jeho spodní ret zachvěl a postupně se roztřásl celý. Chlapec udělal krok vpřed, kolena se pod ním podlomila.

„Chci zpátky svoje tělo,“ vydechl slabě.

Agenti se k němu okamžitě vrhli. Zatímco mu nasazovali magnetická potlačovací pouta tvořená dvěma hladkými kovovými manžetami spojenými pulzujícím jádrem, medička mu vpíchla sedativum. Jakmile kov zaklapl kolem Theových zápěstí a pole se aktivovalo, jeho ochablé tělo sebou šklublo. Organismus v něm se snažil uniknout. Ale tělesná schránka se mu stala vězením.

Erven poplácal Lea, který stále ještě třeštil oči, po zádech.

„Měl bys od Thomase získat tu kartu zpátky. Jistě se po ní bude shánět, až bude zpátky doma.“

Hana Vitásková

Nejlepší máma

Magický realismus s ženským aspektem

Na střešní terase voněl jasmín a muškáty. Connie ležela na lavičce a podřimovala, poslední paprsky zapadajícího slunce jí laskaly tvář. Ráno si našla další šediny. Stávala se z toho denní rutina. Stárla.

V polospánku jí do snů připlouvaly vzpomínky. Mísily se s vrčením aut a křikem dětí z ulice. Dvě malá stvoření, malá klubíčka, jedno růžolící s buclatými prstíky, druhé s chlupatým ocáskem a packami s jemnými drápky – její dvojčata.

PRÁSK.

S trhnutím se probudila a vyskočila z lavičky. Bobi stál u hromádky střepů a vyspané hlíny, oči vykulené v omluvném pohledu: „Mami, promiň, já jsem šel pro deku a zamyslel jsem se a ten květináč byl v cestě...“ sklonil hlavu jako zpráskané kotě. Bobi byl odmalička snílek. Malý pan spisovatel. Connie o něj měla neustále strach. Cožpak Robi, ten se o sebe zvládl postarat, byl to vtípaček, ostřílený světem, magnet na rošťárny. Ale Bobi... Bobi byl jiný.

Vychovala je sama, otce nikdy nekontaktovala. Aby přiznala pravdu, ani si nebyla jistá, který z jejich dávných milenců to byl. Nezáleželo na tom. V jejích očích byli všichni samci stejní – nanicovatí dárci spermií.

„Pojď, pomůžu ti uklidit.“ Pod hlínou ležely poházené papíry – Bobiho poznámkový sešit. Connie smetla střepy a hlínu z dlaždic a posadila se vedle svého syna.

„Píšeš nový příběh, Bobi?“ Ostýchavě přikývl. Miloval knihy, přečetl každý list, co mu přišel pod ruku. V osmi letech začal psát vlastní pohádky. K letošním desátým narozeninám mu Connie ulovila nový sešit a sadu psacích per. Talent se musí podporovat.

„Je to příběh o dvojčatech. Jejich maminku proklel černokněžník a jedno z nich se narodilo jako příšera.“ Connie se sevřela hrudí. Příšera. Takhle o sobě její syn přemýšlí?

„Vydá se s bratrem na velké dobrodružství, aby našli kouzelnou květinu proměny. Hlídá ji kostra černokněžníka, s kterou se budou muset utkat. Budou tam i další protivníci – obří stonožka a létající loupežníci... možná i drak.“

Usmála se na něj a snažila se vypadat povzbudivě, ale starost jí na čele vykreslila temný stín: „Zní to jako krásný příběh. Co udělá s dvojčaty kouzelná květinu?“

„Změní zakleté dvojče tak, aby bylo stejné jako bratr,“ odvětil, jako by to byla naprostá samozřejmost. Connie vyhrkly do očí slzy.

„Mami? Myslíš, že taková květinu někde existuje? Jestli jo, najdu ji. Chci zpátky svoje tělo. To, s kterým jsem se měl narodit. Stejně jako máš ty a Robi.“

Connie se k němu přitiskla. „Dobře mě poslouvej, Bobínku, láska. Máš přesně to tělo, které jsi měl mít, a není na něm vůbec nic špatného, rozumíš?“ Bobi se rozplakal. Přivínila ho k sobě, čechrala mu vlasy a broukala oblíbenou písničku, dokud pláč nepřešel v přerušované vzlyky.

„Napadl mě konec k tvému příběhu.“ Bobi se na ni zvědavě podíval. Tváře měl lesklé od slz, ale v očích zvědavé očekávání. „Co kdyby květina neměnila tělo, ale myšlení? Pak by si dvojčte uvědomilo, že není příšera a nikdy nebylo. Že černokněžníkovou kouzlo byl jen klam a ono je správně takové, jaké je.“

Bobi se usmál a pokýval hlavou. „To by šlo.“

Pohládila ho po tváři.

Žebřík vedoucí na terasu zaskřípal a nahoru se vyšplhal huňatý stín. Robi.

Connie přimhouřila oči. „Kde ses toulal? Před hodinou jsi měl být doma.“ Robi se na ni dotčeně podíval a zamával vábně vonící taškou.

„Tak pardon, byl jsem pro něco k snědku. Nebo snad hodláte hladovět? Přežití druhu není důležité?“ Connie ho plácla po tváři. Vtipálek.

„Přestaň tlachat a ukaž, co jsi přinesl.“ Bylo to vynikající. Losos s krémovou omáčkou.

Po večeři si Robi poslechl pohádku a uznale pokýval hlavou: „Pěkně jsi to napsal, Bobe. Já bych tohle nevyumňoukl.“ Skočil na bratra a začal ho lechtat.

„Tys byl vždycky výjimečný. Umělec, poeta. Rozervaná duše. Tvůj spisovatelský pseudonym bude Boban von Bobbenstein.“

Bobi se rozchechtal, slzy a smutek zůstaly zapomenuty. Robi ho chytil ho za nohu a předstíral, že do ní kouše. Kluci. Jeden z nich chodil po čtyřech a druhý po dvou, ale ve chvílích, jako byla tahle, jí připadali úplně stejní.

Nebe potemnělo a střechy obytných domů rozzářil měsíc, kulatý a třpytivý jako miska s mlékem. Connie roztáhla deku, všichni tři si na ni lehli a pozorovali hvězdy. Robiho oddychování přešlo v tiché chrápání.

Bobi se k ní přitiskl. „Mám tě rád, mami. Jsi ta nejlepší máma na světě.“

Podruhé za dnešní večer se jí do očí nahrnuly slzy. Nebránila jim.

Stočila se do klubička a spokojeně předla.

LitAero 7/25 podzim

Povídka na přání - 27. listopadu 2025

Autoři: Peterová Daniela, Ramelb Gabriela, Vitásková Hana

Sestavil: Mathej Thomka pro literární workshop – Kurz tvůrčího psaní a scenáristiky.

Neprošlo jazykovou a pravopisnou kontrolou.

LitAero 8.

FUNKČNÍ TEXT

Tomáš Kláčer

Nechte nás zpívat

1

Nastoupit s celou třídou do vlaku je stejně kritický manévr, jako start letadla. Povedlo se a rychlík se rozjel.

Zrak kontroloval dění ve voze, ale sluch tlumila sluchátka. Několik žáků přišlo ke mně: „Pane učiteli, co posloucháte?“

„Mišíka. Stará věc, nevím, jestli to znáte.“

„Jak jako stará věc?“ divila se Danka, „Znám od něj všechno, zas tak dlouho nezpívá. Pošlete mi to do džejbíelka?“ Ukázala na reproduktor, který nosila všude s sebou.

„Láska je jako večernice...“ rozněžnil se a Danka se zatvářila překvapeně.

„To určitě není Adam.“

„Vladimír, Danko.“

„Adam je jeho syn. Já znám oba. A Večernici máma s tátou občas zpívají, když děláme na chatě oheň,“ potěšila mne Alena.

Kolem se shromáždila většina třídy.

Nevrlé pohledy spolucestujících signalizovaly, že píseň je ruší.

„Povím vám vzpomínku z mládí,“ vypnul jsem hudbu.

Zašuměl smích. Slovo mládí vždycky funguje.

„Vládla u nás komunistická strana – učili jste se o tom v dějepisu – a já mohl studovat pouze na průmyslovce. Základní škola, kousek od Vltavské, požádala o pár studentů. Potřebovali natřít oprýskané tabule. Byl jsem jedním z určených brigádníků. V prodejně, která se jmenovala Barvy a laky—“

„Byla to Billa!“ zakřičel Tonda.

„Napadlo to debila, barva v Bille nebyla!“ veršovala Alenka bez AI.

„Ani Hornbach, Tondo. Specializovaná prodejna, jsou i dnes. Vyzvedli jsme plechovky s černou barvou a štětce. Cestou nás zastavili policajti, kam prý jdeme. Mobilní telefony ještě nebyly, ověřili si to vysílačkou velkou jako můj kufřík.“

Proč nás podezírali, jsme zjistili až na Vltavské. Silnice tam s tramvajovými kolejemi podjížděla magistrálu. Na betonově šedém pilíři byl černou barvou vyvedený nápis: NECHTE ZPÍVAT MIŠÍKA. Vláda Mišík se tehdy vládnoucím komunistům znelíbil a dostal zákaz. Nesměl koncertovat, v rádiu ani televizi se nehrály jeho písničky.“

„Přece nemohli smazat všechna jeho videa z YouTube,“ namítl Tonda.

„Ne, to nemohli. Nebyl ani internet, natož YouTube!“ Jsou nejen jiná generace, ale i jiná civilizace, napadlo mne. Nedovedou si to představit.

„Šli jsme dál a zpívali Láska je jako večernice, tehdy jsme ji znali všichni.“ Kousek textu jsem opět zaspíval a Alenka se přidala.

„Natřeli jsme tabule, a když jsme se vraceli, nápis byl zatřený černou barvou.“

Nečekal jsem na rebelské reakce, ale předběhl jsem je.

„Ale do rána na tom černém obdélníku bylo NECHTE ZPÍVAT MIŠÍKA napsáno barvou bílou.“

2

Z metra jsme vystoupili na Vltavské. Rozhodl jsem se k Planetáriu pokračovat pěšky.

„Jé podívejte!“ Tonda si všiml první.

„Ještě že neneseme barvy a štětce,“ poznamenala Alenka.

Na jednom z pilířů byl velký černý nápis: NENECHTE ZPÍVAT MIŠÍKA.

„Ale kterého?“ zeptal se Tonda.

„Jestli Adama, tak toho nechám hned teď,“ Danka pustila džejbíelko. „Snad smírím se s tím...“

Šli jsme dál, zpívali a mne zaplavila tichá radost.

Jiná generace, stejná civilizace.

AUTORSKÁ POVIEDKA

Adam Kollár

Platinový domov

„Blahoželáme, v noci ste spali 8 hodín a 0 minút!“

Pri pohľade na displej sa pousmial.

„Zlatko, ty a tie tvoje hodinky,“ ozvala sa z opačného konca nerezového jedálenského stola Lenka.

„Keby si ich nemal, ani nevieš, či si vôbec spal.“

Pavol pozrel na manželku, dolial si kurkumový čaj a v mobile si preletel plán na deň. O deviatej ho čakala schôdzka so šéfkou Petrou. Nazvala ju Nové začiatky a pozvánku obohatila o sprievodný text: „Na zvyšok dňa si nedávaj žiadne úlohy, toto ťa dnes zabaví.“ Po práci posilňovňa, na večeru proteínové cestoviny, pred spaním ešte joga a meditácia.

V pozadí dokonale čistej kuchyne bežal potichu televízor.

„Rodina s chorým synom prišla o byt, banka im odmietla predĺžiť hypotéku,“ hlásil reportér.

„Tieto príbehy pre médiá,“ povzdychla si Lenka. „Nikdy nepovedia, prečo bol syn chorý!“

Pavol mlčky dojedol ovsené vločky obohatené o železo, pobožkal ženu na líce a letmo jej prešiel rukou po bruchu.

„Už čoskoro,“ usmiala sa.

Na chodbe ho z rodičovských myšlienok vytrhla mobilná notifikácia od banky: „Revízia hypotekárneho produktu po dvanástich mesiacoch. Aktuálny stav: Výborný. Udržte si svoje návyky pre zachovanie najlepších podmienok.“

Vydýchol si.

Pri príchode do práce musel pred presklenou centrálou firmy spomaliť. Privítali ho protestné transparenty a výkriky davu: „Vráťte chorým bývanie!“

Hodinky mu zavibrovali: „Nadmerný hluk v okolí, odporúčame dýchanie nosom. Tep 80, zvýšený.“

Zahliadol kartón s nápisom „Nechceme byť skóre!“ a roztrasenými rukami si pípól zamestnaneckú kartičku. S pocitom úľavy prešiel turniketom do vestibulu.

Výťah ho vyviezol rovno do zasadačky, šéfka ho už čakala. Jej modrý kostým bol bez jediného záhybu a na tvári jej žiaril biely úsmev. Vyrobený na mieru. Za presklenou miestnosťou bolo vidieť šed' veľkomesta.

„Ránko, Pavol,“ kývla mu. „Sadni si, nech nezdržujeme tvoje metriky.“

„Akciónári tlačia,“ preklikla na grafy: „Rast sa spomaľuje, banky a poisťovne od nás chcú viac hodnoty. Súčasná forma nášho Indexu stability je super, ale potrebujeme ísť hlbšie.“

Na slide sa objavila usmiata rodina a pod ňou veľký nápis: Chránime budúcnosť vašich detí!

„Toto budeš viesť ty,“ usmiala sa. „Si náš modelový zamestnanec, nikto iný na to nemá. Máš top skóre, žiadne omeškané platby, perfektné zdravie, špičková strava. Banky chcú ľudí ako ty.“

„Takže rodinné dáta,“ prikývol Pavol.

„Režim detí, stabilita školskej dochádzky, možno zdravotné záznamy. Uvidíš, čo vymyslíš. Ak to doručíme do budúceho kvartálu, čísla pôjdu hore. Aj tie tvoje, samozrejme,“ usmiala sa. „Pozerala som, že tvoj interný hypotekárny produkt by sme ešte vedeli vylepšiť.“

„Vonku sú stále protesty,“ poznamenal Pavol a snažil sa nabráť odvahy. „Nemali by sme si dať trochu pozor?“

„To je iba hlučná menšina,“ mávla Petra rukou. „My robíme produkt pre banky, nie sme sociálka. A úprimne, tí vonku by na náš Platinový domov aj tak nedosiahli.“

Zvyšok dňa strávil Pavol zahrabaný v spleti grafov, tabuliek a prezentácií, obkolesený chladným bielym svetlom a machovými stenami. S pomocou umelej inteligencie pripravil prvotný náčrt nového skóre, odoslal ho na interný test presne o 17:00 a podľa plánu opustil kanceláriu.

V byte ho privítala vôňa zázvoru a kuracieho.

„Ako bolo?“

„Produktívne,“ odfúkol si Pavol. „Riešime nový index stability rodín. Banky z toho budú hotové.“

„Aspoň niekto. V rádiu vraveli, že hypotekárne úroky môžu ísť hore,“ prikryla si Lenka rukou brucho. „Dúfam, že nás sa to netýka.“

„S naším profilom sme v top segmente. Nám nemajú prečo zdvíhať úroky,“ upokojil ju Pavol a nabral si na tanier predpisovú porciu proteínových cestovín.

Po meditácii odprevadil Lenku do postele a sám ešte zostal hore s notebookom. Modrým svetlom rozsvietil noc.

Na úvodnej obrazovke ho privítal oznam: „Pavol, ako náš top zamestnanec máte prístup k novému programu Platinový domov (Rodina). Zabezpečte si ešte lepší hypotekárny produkt na trhu. Garantujeme zníženie úroku o 0,5 p. b. a fixáciu na 15 rokov.“

Pod textom sa na neho usmievali zelené ikonky.

„Pripojte účet partnera, zdravotné dáta celej rodiny a aktivujte si preventívne odporúčania. Získajte lepší obraz o vašej finančnej stabilite!“

Pavol sa bezprizorne pozeral na obrazovku.

V rohu videl svietiť aktuálne skóre: „Životný štýl a rodina: 99/100 (veľmi dobré).“

Zaváhal. Zhlboka sa nadýchol a popukal si prsty na rukách.

Doplnil Lenkine údaje a klikol na Súhlasím. Číslo v rohu zmenilo farbu na temne zelenú: Životný štýl a rodina: 100/100 (exemplárny klient).

Pavol zatvoril notebook, odložil hodinky na nočný stolík a na mobile nastavil budík: „Vidíme sa presne o osem hodín.“

Ľahol si a objal Lenku.

Byt sa ponoril do ticha, všetko bolo v norme.

Nerušenú noc prebýjali iba blikajúce kontrolky nabíjačiek, každá v inom rytme.

Daniela Peterová

Prokletije

/úryvek/

Vodu!

Matky je dávno opustily. Otce nepoznají. Ani kdyby na něj náhodou narazili.

Ti z okraje už nepotkají nikoho. Kůže jim vysychá, drobná těla nezadržitelně obrůstá zelená řasa. Sliz nejprve obejmě a konejší, pak je znehybní. Společně ztvrdnou v šedavou krustu.

Šťastnější sourozenci ještě bojují. Derou se k tepajícímu středu. Neztratil naději. Nebo instinkt. Uprostřed je těsno, tělo na těle. Nebyt vysunut na okraj. Přežít za jakoukoliv cenu.

Nepřemýšlejí, ignorují hlubinu pod sebou i hvězdné nebe. Minulost neexistuje a o budoucnost se rvou.

Rozhodne počasí. A štěstí. Jestli nezaprší dřív, než louže úplně vyschne, ani jeden z pulců se žábou nestane.

Kecky

Konečně. Holky jsou slyšet na pár kilometrů, v horách se zvuk nese daleko. Ještě to stihnou dokreslit. Netoužím sdílet akvarely v cestovním deníku. Nesnáším klíšé. A ne, nedám je na insta, co je komu do toho. Zázitky jsou neprenosné. Jsem stará asociální osoba.

Těžce se zvedám ze skalky, přisedla jsem si nohu a tlačí mě zadek. Pečlivě peru štetce a obarvenou vodu z misky vylévám do louže k žabímu potěru. Neplýtvat. Vylepšuju si karmu a směju se sama sobě.

Když zachráníš jediný život, jako bys zachránila celý svět. V Talmudu se mluví o lidech, ne o žábách. Příroda rozhazuje, jedna samice naklade i tisíce vajíček. Kdyby všechny přežily, do pár let nás planeta neunese. Zaháním představu života ve společenství ropuch. Žádná velká změna.

Kamarádky dofuněly do sedla. Rita má na nohách svítivě růžové kecky.

Její milované pohorky ji zradily po prvním ostrém dni. Došlápla na balvan a podrážka se zasmála. Do půlky chodidla. Žraločí tlama. Náhradní obuv zůstala samo sebou dole v autě. Nikdo nevláčí na desetidenní trek dvoje boty.

Svázala jsem ji vysloužilého mrzáčka lanovicí, omotala kouzelnou stříbrnou páskou, slíbila pohlídat všechny tři batohy a odeslala přítelkyně nazpátek do údolí. Já si svých dnešních osm set výškových metrů už nastoupala, vracet jsem se nehodlala.

Čekala jsem na ně v sedle čtyři hodiny, začíná mi být kosa. Dohihňaly se až ke mně.

„Dál nejdu,“ Marta dramaticky padá na travnatý břeh. Je rudá a zpcená, dala si dnešní dávku třikrát.

„Nemusíš. Spíme tady. A dolů jsi nemusela, Rita by to zvládla,“ rýpnu si.

Marta okamžitě protestuje. „Nemůže chodit po horách sama!“

„Jasně, všude jsou tu medvědi. Už se na nás třesou!“

Hrůza

Prokletije je plné obrovských a zákeřných medvědů.

Číhají za každým balvanem. Neslyšně plavou v jezeře, připraveni vynořit se přesně vteřinu poté, co se nahá bílá těla ponoří pod hladinu. Schovávají se za tenounkými kmeny bříz, které by neukryly

ani veverka. Za nocí otevírají bytelné zámky salaší. Baží po lidské krvi. Strašlivé bestie, zvětšené lidskou zlomyslností.

Neživí se lesními plody, neztloustli po mršinách. Vykrmila je slova. U kávovaru, mezi řečí, s každým škodolibým úšklebkem přihodili kolegové Martě tučné sousto strachu. Odkazy na tragické nehody, historky o roztrhaných turistech.

Jsou všude. Temné, nelítostné příšery, pro které fyzikální zákony neplatí.
Živí se strachem.

Gabriela Ramelb Babička

Vítr z mojí dlaně krade okvětní lístky bílé růže. Padají do otevřeného hrobu, na víko rakve. Leží v ní moje babička Eliška.

Z představy, že je v ní zavřená, že v ní její tělo shnije, se mi svírá hrdlo, promočený papírový kapesník už nezachytává slzy.

V životě hraju spoustu rolí. Být vnučkou mojí babičky byla moje nejmilovanější. Nechci se jí vzdát.

„Babi já nechci, aby si umřela,“ řekla jsem jí v osmi letech. Trávila jsem u ní každý rok prázdniny v Jindřichově Hradci.

„Ale prosím tě,“ zasmála se. Ozvěnu toho smíchu slyším i teď. O dvacet let později. Babičku jsem právě viděla naposledy. Propadlé tváře, nažloutlá kůže, kostnaté prsty. Tělo se zvláště smrkne, když ho opustí život. Je to jen schránka. Duše je pryč.

Odstupuji od hrobu. V kapse mám tři kaštiny, přehazuju je sem a tam, ten nejmenší musí vždy skončit uprostřed.

Následující týdny jsou jako v mlze. Jsem vyčerpaná, ale neklidná mysl mi nedovolí spát. Na lehký spánek mám až moc těžké myšlenky. Každé ráno sleduju, jak obloha bledne.

Představuju si smrt jako černou prázdnotu. Stejnou, v jaké jsem dlela před narozením, a ve které teď spočívá babička. Je mi úzko. Kdybych věřila, že je v nebi nebo se reinkarovala, bylo by mi líp.

Utíkám do minulosti, navštěvuju svoje oblíbené vzpomínky.

Jako šestiletou mě rodiče poslali na tenisový tábor. Stýskalo se mi, utekla jsem odtamtud za babičkou. Máma se přes telefon zlobila, chtěla, aby mě děda dovezl zpátky. „Já si jí tu nechám,“ prohlásila babička a obejmula mě. Nikdy jsem se cítila tolik v bezpečí.

V šestnácti mi vyšla první knížka. To babička dotáhla celý proces do konce a propagovala fantasy o válce bílých a černých andělů ve všech senior klubech v Hradci.

Když mi bylo dvacet pět, uvědomila jsem si, v kolika drobných podivnůstkách mojí babičky poznávám sama sebe. Nad tabulkou Milky jsme si povídaly hodiny.

Po smrti dědy se všechno zhoršilo. Alzheimer přišel nenápadně. Zprvu to byly věci, nad kterými jsme se usmáli. Triko naruby, popletená slova, protéza v lednici. Jenže postupně se z té nemoci stal zloděj, který oběť oloupil o to nejcennější - čas a vzpomínky.

Moje babička byla samostatná a emancipovaná žena, inženýrka, která se ještě v důchodu pustila do studia psychologie. A najednou si začala plést ovladač s telefonem. Na procházkách se ztrácela, neuměla si odemknout. Realitu vnímala zkresleně.

„Už ti sundali sádku, Jarko?“

„S kým to mluvíš, babi?“

„Tady s paní,“ ukázala na šaty visící na ramínku. „Už vám to sundali?“

Než jsem opět odletěla z Česka, zajistili jsme pečovatelky a nainstalovali kamery do obýváku a do kuchyně. Máma, taky Eliška, trávila v Hradci každý víkend. Přes týden jsme na monitorech sledovaly každý babiččin krok. Máma ze své kanceláře v Praze, já z Havaje.

Jenže sledovat někoho ze vzdálenosti dvanácti tisíc kilometrů byla zvláštní bezmoc. Babička chodila spát v pět odpoledne, snídala v osm večer, koukala na televizi do rána. Marně jsem se ji přes reproduktor v kameře snažila přesvědčit, aby šla zpátky do postele.

Opět jsem se vrátila do Česka s úmyslem se o ni postarat.

Dávala jsem jí léky, nutila jsem ji se hýbat, víc jíst a hrát člověče nezlob se. Ale chuť do života se vytratila.

V průběhu života člověk hromadí více a více vzpomínek, až minulost dostane větší váhu, než budoucnost.

Babička si pamatovala hlavně mládí, říkala mi Eliško. Přestala jsem ji opravovat, hlavně když jsme prohodili pár srozumitelných slov. Většinu času jsem jí nerozuměla, i když jsem tolik chtěla. Chyběly mi naše konverzace, její nevyžádané rady do života. Tolik bych si jich vážila.

Všechno se zhoršovalo. Brýle v mikrovlnce, časté pády, každé ráno pomočené povlečení, plenka na zemi.

„Ani ty, ani pečovatelky, už na to nestačíte. Pro babičku už v domě není bezpečno,“ rozhodla máma.

Babičku přijali v Alzheimer centru v Kamenici nad Lipou, městečku na Vysočině. Sestry nás poprosily, abychom přivezli pár fotek z jejího života, které jí budou ukazovat a povídat si s ní o nich.

Prošly jsme s mámou šuplíky plné fotografií a dvacet z nich zasunuly do alba se srdíčky. Babičky dlouhý život se smrsknul na dvacet momentek.

Jezdila jsem za ní každý den. Pečovatelské centrum ve mně vyvolávalo úzkost. Babičky spolubydlící byla na hadičkách, sama dýchat nedokázala. Po chodbách běhala drobná stařena a zpívala: „Kde se pivo pije, tam se dobře žije. Pijme ho, pijme ho, až do rána bílého.“ Pořád dokola.

Pohledy většiny zely prázdnotou. Skončili. Pod lítostí ve mě klíčila další emoce - vděčnost za to, že nejsem na jejich místě. Že mám ještě čas.

Chtěla jsem, aby ho měla i babička. Snažila jsem se ji probudit k životu. Nosila jsem jí Milku, zpívala jí, chodily jsme na procházky nebo do cukrárny. Ale jen co jsme dosedly, babička se hned zvedala.

„Kam pořád tak pospícháš?“

„Do hrobu, Eliško.““

Musela jsem odletět zpátky na Havaj. Po pěti letech v Americe jsem žádala o občanství. Splněný sen. Daní byla neustálá nervozita. Tolik jsem se bála, že babička odejde bez toho, aniž bych ji ještě viděla, obejmula ji, dala jí pusku.

„Musíme babičku pustit. Ona tu už nechce být,“ říkala mi máma během telefonátů.

„Jak tohle můžeš říct? Pak už bude pryč napořád.“

Když jsem po půlroce opět přistála v Praze a zeptala se na babičku, máma mlčela.

Druhý den jsem jela do Kamenice. Otevřela jsem dveře, vstoupila do pokoje. Babička spala. Tolik zhubla. Ale když otevřela oči, usmála se na mě.

„Tak už jsi zpátky, Gábi.“

Poznala mě. Rozbrečela jsem se. Čekala na mě.

Následujících sedm dní bylo tím nejcennějším darem, který mi mohla dát.

LITAEROZBORY K LITAERU 6 a 7 • 2025

• 6: Klobúk dole pred **Ondřejovým** scenárom, ja mám problém napísať aj dva odstavce, a už vôbec nie niečo takéto. Zároveň som mal pocit, že čítam Márqueza. Pochvalu si však určite zaslúži aj **Hanka** a **Radek**, máte môj rešpekt, že sa vám podarilo pretaviť texty do úspešných scenárov.

• 7: Bol som zvedavý, aký príbeh vymyslí **Danka**, keďže prišla s nápadom dvojčiek. Nesklamala! Akurát premýšľam, či sa to dalo celé napísať kratšie. Cením **Hankin** príbeh v príbehu, veľmi prefikovaný spôsob, ako naložiť so zadaním.

Adam

• *Scénáre nesnášim, proto je nečtu. U **Hančina** mne pobavilo, jak se podle své nůtury vypořádala s mými postavami.:*) **Ondřejova** Heroda bych si dala na usínání. Ty dloooooouhé dialogy by mne zaručeně uspaly. **Radek**ův klip mi přijde pořád vtipný.

• Parazit od **Gabriely** mne vede do fantaskního světa, kam bych se bez její pomoci nedostala. Ale opravdu nejvíc jsem si užila **Hančiny** kočičiny. Něžné, neotřelé, vtipné. Laskavé. Když zrovna nevráždíš, dojmáš mne.

Daniela

• **Hanka** a její Dokonalé spojení je krásná romantická jednohubka pro lidi, kteří si u Disneyho říkají: „Nemohlo by to být víc děsivé?“ Mosty už nikdy nevidím stejně a mořské d'asy už vůbec a to jsem je měl tak rád. Gradace jak na horské dráze a pointa tak silná, že jsem si šel zkontrolovat, jestli na mě doma někdo nešije stehy. Luxusní psycho!

Mexický Herodes od **Ondřeje** mi připomíná Vraždy podle abecedy, musel jsem se na ně jít kouknout. Padre Quinn je chodící detekční pes na zločiny a měl by dostat vlastní seriál Padre & Poison: Jedovaté případy otce Quinna. Tempo skvělé, ostré dialogy a závěr? Moc povedené!

VR výlet od **Radka** je přesně důvod, proč se já držím klasických dovolených, kde mě maximálně kousne komár. Influencerka má level „sarkasmus 100“ a spoluhráčův způsob hraní připomíná člověka, který si plete safari s Call of Duty. A super suchá pointa.

• Kdyby existoval manuál k rodičovství v dystopii, tak ho určitě psala **Daniela**. Silná, nepříjemně vtahující povídka, která se čte jedním dechem. Výborná práce s deníkovou formou.

Parazit od **Gabriely** je světlé sci-fi, parádní nápad a skvěle vystavěná gradace. Tomu říkám realistická záchranná akce.

Hanka má konečně příběh, který ukazuje, že rodičovství je stejné peklíčko, ať má dítě buclaté prstíky nebo očásek. A to říkám jako otec dvou bezocáskových dětí, holčiček. Moc hezká atmosféra!

pozitivní a chválící komentáře od Honzu

• Kontrolní vzorek – **Danielo**, další text, který se mi zapsal do emoční části mozku. Možná i vzhledem ke své práci, kde vidím zblízka nejen zneužívání technologií, ale i neochotu mu bránit, protože je často v zájmu byznysu, mne příběhy s etickým hazardem dostávají a tenhle je skvělý.

Parazit – **Gábino**, hezký nápad, jak silně může mít brácha emoční pouto s kartou Pokémonů. V dané situaci je to jeho záchrana, ale ve druhém plánu – chceme, aby zrovna takové karty byly to, na čem naším dětem nejvíc záleží? I tady je etický hazard, i když skrytý... Možná i před Tebou samotnou. (?)

Ještěže mne, **Hanko**, Tvoje Nejlepší máma svou přirozenou moudrostí a něhou vrátila naději. Právě díky takovým maminkám to se světem nakonec dopadne dobře.

A nakonec velký obdiv ke všem adoptovaným scénářům v Litaeru 6! Jste borci, je to spousta práce i té tvůrčí i té formální. Smekám.

Tomáš

• **Hanka** – Dokonalé spojení. Vlastně se mi nechtělo do tohoto morbidního příběhu znovu zabřednout, ale povedlo se ti udržet mou pozornost. Hltal jsem nové detaily, představoval si scény z popisů. Satisfakcí za moji výdrž mi byl spravedlivý konec.

Ondřej - Mexický Herodes. Dokonalá mluva otce Quinna, dramaticky a přesvědčivě popsany děj. Jsem potěšen, že předloha deseti vět tímto byla povýšena na poctivou krimi. Malá poznámka na okraj, chronologicky řazené obrazy by mi přišly srozumitelnější, ale oni si s tím na place poradí.

• **Daniela** – Kontrolní vzorek. Po prvním pokusu jsem se musel vrátit, protože u deníků šidím čtení datumů a zde doba mezi událostmi hraje. Opravdu povedený příběh téměř bez přímých řečí a nevšední námět, prostě super.

Gabriela – Parazit. První dvě věty mě chytily jako kapra na udici a nepustily. Dvakrát jsem udici cuknul, když si kopali „něco“ ve Skaláku a nevím nic o Pokémonech, snad jen, že je to sběratelská vášeň. Na pocit z kvalitní sci-fi to vliv nemělo.

Hanka – Nejlepší máma. Ty máš magnet na slovní hříčky, daří se ti zakomponovat povinné věty a slova s takovou lehkostí, že to ani v nejmenším nenaruší Tvůj příběh. A ten se mi ohromně líbil pro svou něžnost, kterou jsem u tebe nečekal. Bravo!

Radek

• Moc se mi líbil **Ondrův** scénář, i přes velké množství dialogů si zachoval napětí a dobře se četl. Travičské příběhy patří mezi mé oblíbené, zajímalo by mě, jaké druhy jedu byly použity a jestli Ondra promyslel i tento detail. U **Radkova** scénáře by se mi líbilo, kdyby influencerka byla ještě víc klišé, ale takovým tím typicky influencer stylem. Napíchané rty, perfektní make up a hlavně influencer by nikdy nefotil samotné pelikány - udělal by si s nimi selfíčko.

• **Danky** povídka o dvojčatech pobavila, pointa bylo jen malinko too obvious. Líbí se mi, že byl příběh vyprávěn formou zápisů do deníku, dodalo to lepší gradaci a pomohlo udržet pozornost.

U **Gabči** povídky se mi líbí, že přidala odkaz na jeden ze svých předchozích textů a závěrečné rozuzlení s Pokémon kartou bylo originální a pobavilo.

Hanka

• Klobouk dolů, **Hanka, Ondra a Radek**, že jste se pustili do scénářů. Scénář k Dokonalému spojení je stejně dokonale děsivý jako předloha, kterou se povedlo věrohodně převést. U **Ondrova** Heroda mě bavilo střídání časových linek. Tvoje mikropovídka byla super, ale detektivce větší prostor rozhodně prospěl. Stejně tak skvěle převedl svojí povídku i **Radek**. Postava influencerky je dobře vykreslená - její ignorance a sebestřednost scénáři dodávají humor a současný nádech. Akorát si neodpustím vtípek nakonec - jak ti spojení namakaný svalovec prošlo Mathejovou revizí?

U **Danči** povídky mě bavila deníková forma, textu to dodalo na čtivosti. U Elly je výborně zvládnutý vývoj postavy, je to skvěle dávkované, Ella je stále mechaničtější a mění dynamiku v rodině. Mám ráda povídky typu Chápeš (T. Chang), a tohle mi to na daleko menším prostoru v něčem připomnělo.

Hanka umí skvěle vykreslit atmosféru. Jak je mi při čtení jejich hororových textu nepříjemně (samozřejmě v dobrém slova smyslu), tak jsem se u čtení Nejlepší mámy uvolnila, jako bych se na terase při zapadajícím sluníčku vyhřívala já. Bavilo mě hraní si s perspektivou a zapojení mini-pohádky.

Gábi

LitAero 8/25 podzim

Pojď si napsat scénář/povídku - 4. prosince 2025

Autoři: Klačer Tomáš, Kollár Adam, Peterová Daniela, Slovák Radovan, Ramelb Gabriela, Vitásková Hana, Vondrák Jan,

Sestavil: Mathej Thomka pro literární workshop – Kurz tvůrčího psaní a scenáristiky. Neprošlo jazykovou a pravopisnou kontrolou.

LitAero 9.

AUTORSKÝ SCÉNÁŘ

Radek Slovák

Máma na zkoušku

POSTAVY

OLGA: Třicetiletá maminka Martinky. Pankerka s oranžovými vlasy, úměrně tomu ustrojená. Rozvedená, dva roky dceru neviděla, nedávno se vrátila z vězení za krádež a stojí o opětovné navázání vztahu. UVědomila si, že po dvou letech odloučení je pro ni tím nejdůležitějším být zase s dcerou.

MARTINKA: Šestiletá dívka s baťůžkem, oblečená na výlet. Ví, že se má setkat s vlastní mámou. Zazlívá jí, že byla dlouho pryč. Zároveň cítí, že ji potřebuje. Žije s tátou, jeho novou družkou a ročním nevlastním bratrem.

FRANTIŠEK: Spolužák Martinky a její kamarád. S tatínkem jsou náhodou také na farmě.

PAVEL: Třicátník, tatínek Františka. pár kilo navíc. Hladká tvář, brýle. Košile a džíny.

OTEC: Třicátník, tatínek Martinky. Sportovní postava. Husté, kudrnaté vlasy, plnovous. Maskáčové triko, ošoupané džíny.

Poznámka: Prostedí ekofarmy je inspirováno Toulcovým Dvorem v Praze

OBRAZ 1

INT, DEN, V AUTOBUSU

OTEC sedí s MARTINKOU u dveří v poloprázdném jedoucím autobusu. OTEC je nervózní, MARTINKA smutná.

MARTINKA

Tati, já nikam nechci.

OTEC

Bohužel musíš, Martinko! Teď když se vrátila, u soudu rozhodli, že v sobotu budeš muset být s ní. Navíc mám práci. Stačí, když tvoje máma zase něco zvorá a víckrát tě neuvidí.

Autobus dojíždí k zastávce. Otec vykoukne z okna a uvidí Olgu.

OTEC

Koukej, támhle stojí! Prosím tě, buď statečná! Odpoledne tě tady vyzvednu. Pa.

OTEC políbí MARTINKU na tvář a popostrčí ji ke dveřím. MARTINKA neochotně vystoupí. Dveře autobusu se zavírají, MARTINKA smutně zamává. Autobus odjíždí.

OBRAZ 2

EXT, DEN, ZASTÁVKA PŘED FARMOU

MARTINKA stojí na zastávce a sleduje odjíždějící autobus. OLGA dosud stála na kraji zastávky, nyní přistoupí k MARTINCE.

OLGA

Ahoj Martinko! Pamatuješ si mě ještě?

MARTINKA se k ní otočí, ale neodpoví a kouká do země.

OLGA

Já jsem tvoje máma. Ty jsi mi ale vyrostla!

OLGA je najednou zmatená, MARTINKA nereaguje, dívá se do země.

MARTINKA

Já chci tátu.

OLGA

**Táta musel na šichtu. Mám pro tebe překvapení,
bude se ti líbit.**

MARTINKA zvedne oči.

OLGA

**Chci ti ukázat farmu. Pracovala jsem tady, a teď
tu vypomáhám. Chováme tu koně, kozy, ovce,
prasátka a králíky.**

MARTINKA vytáhne z baťůžku plyšáka.

MARTINKA

Tohle je kozlík Mazlík. Chodí se mnou do školy.

OLGA

Ten je krásný! Určitě bude chytrý!

MARTINKA

**Mazlíka mi dala Marie. Táta říká, že je moje nová
máma. Stará se o brášku.**

OLGA

**Slyšela jsem. Ale ty si moje dcerka. Dlouho jsme
se, mojí vinou, neviděly. Ale to se změní.**

OLGA si dřepne k plyšákovi, kterého drží MARTINKA.

OLGA

**Ahoj Mazlíku, já jsem Olga, Martinky skutečná
máma. Chci vám ukázat, jak si hrají kozy. Chtěl
by ses podívat?**

MARTINKA kývne kozlíkem na souhlas. Olga se na něj a MARTINKU usměje.

OLGA

Račte za mnou.

OLGA vykročí vedle MARTINKY a vede jí od zastávky k EKOFARMĚ.

OBRAZ 3

EXT, DEN, KOZÍ OHRADA

Ohrada má dřevěný plot a na protější straně je kozí chlívek. V ohradě jsou tři kůzlata a koza. Koza se krmí sama. OLGA krmí kůzlata, MARTINKA natažená přes ohradu jim ukazuje svého plyšového kozlíka. Přizene se k ní velká koza.

MARTINKA se lekne, upustí plyšáka do ohrady. OLGA ho zkusí vytáhnout, ale nedosáhne na něj. Zbytek trávy odhodí stranou, aby odlákala kozy. Rozhlédne se a přeskočí ohradu.

Z chlívku vyleze velký kozel a rozeběhne se k OLZE.

OLGA popadne plyšáka a rychle přeskočí ohradu zpět. Špatně dopadne na nerovný terén. Natáhne si pravý nárt a chytí se za něj. Zanádává bolestí.

OLGA**A do prdele!**

OLGA se drží za nohu. MARTINKA se na ni zamračí.

MARTINKA**To se neříká!**

OLGA se nadechne a polkne. Podívá se na kozlíka.

OLGA

**To jsem nechtěla říct. Víš Mazlíku, to nařiká
moje nožička, špatně jsem na ni šlápla. Hlavní je,
že jsme tě zachránily!**

Podá plyšáka MARTINCE. Ta si ho vezme, pohladí a schová do baťůžku.

MARTINKA**Bolí to?****OLGA**

**Jen trošku. Ten kozel je divoch. Koza opatruje
kůzlata a kozel hlídá celou ohradu!**

MARTINKA

**Oni jsou jejich pravý rodiče. A ona je nikdy
neopustí.**

OLGU to zasáhne a přísně se podívá na MARTINKU. Ta si stojí za svým, nic špatného neřekla. OLGA si to uvědomí a změní výraz na provinilý.

OLGA

**I pravá maminka může udělat chybu, za kterou se
stydí. A chyby se musí napravovat. Máš pravdu,
pravá máma, když může, od dětí se nehne.**

Návštěvy dalších ohrad dnes raději vynecháme.

Chci se ti pochlubit, co jsem namalovala.

OLGA chytne opatrně MARTINKU za ruku, usměje se a obě vykročí. OLGA kulhá.

OBRAZ 4
INT, DEN, KERAMICKÁ DÍLNA

HUDBA
ENYA – ORINOCO FLOW

OLGA ukazuje MARTINCE malované hrníčky s veselými postavičkami. OLGA něco vysvětluje, hrníčky vrací do políček nad sebou a sundává nové. MARTINKA pozorně naslouchá, vše ji zajímá, ukazuje na hrníčky. Vypadá šťastně. Olga kulhá na pravou nohu.

OBRAZ 5
EXT, DEN, PŘED KERAMICKOU DÍLNOU

OLGA s MARTINKOU odcházejí od domu s nápisem KERAMICKÁ DÍLNA. OLGA pajdá.

OLGA
Příště můžeme jít malovat na zed'! Mám nové barevné spreje.

MARTINKA
Čmárat po zdech se nesmí!

OLGA
Jasně že ne tam, kde se to nesmí.

MARTINKA
Já nechci, aby tě zase zavřeli!

OLGA se zastaví a pohlédne MARTINCE do očí. Hledá v nich, kde to vzala. MARTINKA svírá pěstičky a mračí se. Olga si dřepne k MARTINCE a jemně ji chytne za obě ruce.

OLGA
To už se nikdy nestane. Věř mi! Vím o místech, kde je malování po zdech dovolené.

Zazní hlasité zakvákání a MARTINKA se překvapeně otočí.

OLGA
Zajdeme se podívat na mokřad, chceš? Žabáci zrovna lákají žáby svým kvákáním.

MARTINKA
Najde si každá žába svého žabáka?

OLGA se postaví a usměje se. Vezme MARTINKU za ruku a vykročí. Olga kulhá.

OLGA
Většinou ano. Doskáčou si za tím nejhlasitějším.

MARTINKA
A ty někoho máš?

OLGA se usměje a zakroučí záporně hlavou.

OLGA
Nemám. Vybrat si toho pravého je těžší než u žabáků. Jedni křičí moc a druzí nejsou slyšet.

5

MARTINKA

Ale táta je pravý.

OLGA

Ale on už ženu má. Pro mě je hlavní, že mám tebe.

OBRAZ 6

EXT, DEN, MOKŘAD

OLGA a MARTINKA stojí uprostřed metr široké dřevěné lávky přes mokřad. Drží se za ruku a hledí do vody. Lávka je na dřevěných pylonech. Kolem nich z vody roste rákosí, řídce i stromy. Na pozadí se ozývá kvákání žab.

OLGA

Mokřad je malé vodní království. Hranici vodní plochy stráží Olše, z vody roste rákosí – hlídá čistou vodu.

MARTINKA kouká na rákosí a vodní hladinu, všude, kam ji OLGA ukáže.

OLGA /m. o./

My lidé jsme tu jen na návštěvě. Musíme být potichu a chodit jen po lávce. V mokřadu žije mnoho druhů zvířat. Ze žab to jsou skokani a kuňky. Ty zrovna slyšíme kvákat. Mokřad si oblíbili ptáci, jako třeba lysky a ledňáči ...

MARTINKA

Hele, tenhle žabák se nafukuje jako náfuka.

Na lávku vyleze žába a OLGA si k ní dřepne. Martinka ji opatrně obejde a dřepne si z druhé strany.

MARTINKA

Nebo to je zakletý princ.

OLGA

Tak mu dej pusinku a uvidíme.

OLGA se zasměje, MARTINKA se zašklebí odporem. Žába skočí k MARTINCE.

MARTINKA

Já tě nechci líbat!

MARTINKA se lekne, postaví se a uskočí vzad do prázdna. Přepadne z okraje lávky a ponoří se do mokřadu. OLGA za ní pohotově skočí. Zapomene na bolavou nohu. Hloubka je jen po kolena. Zmáčenou a vyplašenou MARTINKU posadí na lávku.

OLGA

To nic. Víím, kde se můžeme převléct. Věci nám zatím oschnou. Pak se nadlábneme. Prima tu vaří, pochutnáš si.

MARTINKA natahuje, vytáhne Mazlíka z baňušku, teče z něj voda. OLGA ji odvádí z lávky, MARTINKA v druhé ruce drží plyšáka, ze všech tří kape voda. OLGA již nekulhá.

OBRAZ 7

INT, DEN, JEZDECKÁ ŠATNA

HUDBA

BEATLES - HELP

OLGA a MARTINKA se utírají do ručníku, převléknou se do pracovního oděvu, který je MARTINCE příliš velký. MARTINKA ve veliké košili chodí jako bílá paní, OLGA ji zakládá rukávy, společně ždímají mokré šaty i plyšáka. Smějí se, fénují sebe i plyšáka a zhasínají.

OBRAZ 8

INT, DEN, STŮL V RESTAURACI ZDRAVÁ JÍDELNA

OLGA s MARTINKOU sedí v suchém půjčeném oblečení u stolu s jídlem, culí se na sebe a cpou se.

OLGA

Že jsi skončila ve vodě se nesmí tatínek dozvědět, to by byl průšvih.

MARTINKA

**Budu mlčet jako myška! Aje je! Musím se skrýt!
Támhle je můj spolužák FRANTIŠEK.**

MARTINKA se lekne příchozího FRANTIŠKA. Se svým otcem PAVLEM si nesou tácy s jídlem. MARTINKA zvedne prázdný tác, aby si zakryla obličej, ale je pozdě. FRANTIŠEK přichází k stolu a sedne si naproti ní.

FRANTIŠEK

Ahoj Marťo! Já tě hned poznal.

PAVEL

Dobrý den, můžeme si přisednout? Já jsem Pavel, Františkův táta.

OLGA

Samozřejmě. Olga.

FRANTIŠEK si prohlíží MARTINKU.

FRANTIŠEK

Co to máš na sobě? Ty tady pracuješ?

MARTINKA

To mám půjčený. Zkoumaly jsme v mokřadu žáby. Jednu zakletou jsme málem vysvobodili. Já jsem kvůli ní spadla do vody. A máma mě zachránila. Normálně jsem se topila, protože neumím plavat. Co tu děláš ty?

OLGA dojatě MARTINKU sleduje, jak o ní mluví.

FRANTIŠEK

My jsme byli s tátou u koníků.

MARTINKA

Tam půjdeme jindy. My jsme byly u koz. Jenže mi do ohrady spadl Mazlík. Když ho máma před velkým kozlem zachraňovala, zlomila si nohu.

FRANTIŠEK žasne. MARTINKA září. OLGA si utírá slzy. PAVEL si toho všimne.

PAVEL

Co máte s nohou?

OLGA

Už nic. Srovnalo se to při záchraně Martinky. V té kaluži jsme se zmáchaly jako žáby.

OLGA se tomu zasměje a PAVEL se přidá.

MARTINKA

Příště půjdeme malovat po zdech!

OLGA

Ale jen po těch legálních.

FRANTIŠEK se prosebně podívá na PAVLA. Ten pochopí jeho přání a obrátí se na OLGU.

PAVEL

Ehm. Mohli bychom se příště přidat?

FRANTIŠEK a MARTINKA jásají. OLGA si PAVLA prohlíží. Zvažuje, jestli to pro ně není risk.

OLGA

A neprozradíte, co jsme zažili v mokřadu?

FRANTIŠEK

Nikommu nic neřekneme. Slibuju.

MARTINA

Domluveno. My budeme žáby a vy naši žabáci.

Kvůli utajení. Ruku na to!

MARTINKA položí ruku dlaní dolů doprostřed stolu, na ní položí ruku FRANTIŠEK. Následuje dlaň šťastné OLGY a vše zakryje dlaň PAVLA.

KONEC

Hana vitásková Vánoční brigáda

POSTAVY

JOSEF: dvacetiletý student, hledá si brigádu, nezkušený a trochu naivní, ale učenlivý, práci z finančních důvodů potřebuje. Nosí otrhané džíny, Martensky a flanelové kostkované košile.

MANAŽER: vedoucí obchodu s kosmetikou v nákupním centru v Praze. Ještě mu není třicet, ale vypadá o dvě dekády starší, prořídle vlasy nosí sčesané na stranu do patky, nosí pracovní uniformu (černá košile, černé společenské kalhoty, stříbrná pracovní zástěra a kravata.) Je oddán firmě, jeho mimika a pohyby jsou teatrální a křečovitě, téměř robotické.

ZÁKAZNICE: upravená padesátnice, bohatá žena. Má perfektní a moderní make up a účes, nalakované nehty, stylové oblečení, drahou kabelku a několik luxusních papírových tašek s nákupy.

OBRAZ 1

INT, DEN, OBCHOD

JOSEF sedí v zadním rohu prodejny kosmetiky u malého kulatého stolku, naproti němu sedí MANAŽER. MANAŽER má před sebou papíry, v ruce drží propisku. Prodejna je plná regálů s černými kelímky a lahvičkami. V centru prodejny, na dohled od stolu, u kterého sedí JOSEF a MANAŽER, je velký regál, na kterém je vystavený nejdůležitější produkt – parfém v průhledné lahvičce s názvem Soul Fairy. Duhově se leskne a v jeho tekutině se jako vír prohání stříbrný třpyt.

Na horní polici regálu je velká cedule ve tvaru zlaté pečeti s nápisem No.1 bestseller. Police s produktem jsou poloprázdné, nejsou doplněné. U regálu stojí ZÁKAZNICE a hypnotizovaně si prohlíží produkt.

MANAŽER

Pokud u nás chcete pracovat, Josefe, musíte pochopit, že v naší firmě nemáme zaměstnance. Máme oddané členy komunity.

ZÁKAZNICE u regálu s produktem vydává hlasitý vzrušený povzdech. MANAŽER se křečovitě usmívá a nespouští z JOSEFA oči. JOSEF se pokouší úsměv opřevzat. Je ale nervózní a ZÁKAZNICE ho rozptyluje. Pokradmu se po ní dívá.

MANAŽER

U nás nejde o prodej. Jde o přerod. Zákazník musí odejít jiný, než přišel. Vůně naší značky – to je vůně smyslu života.

ZÁKAZNICE čichá k testeru produktu, oči zavřené, usmívá se.

ZÁKAZNICE /septem/

Ten pocit! Jakoby na mě volal!

ZÁKAZNICE si vkládá dva parfémy do košíku. MANAŽER se naklání přes stolek k JOSEFOVI.

MANAŽER /tiše/

Unikátní ingredience je dar. My jsme její pokorní služebníci. A naší nejvzácnější ingredienci si vyrábíme na speciálním stroji přímo v skladu.

JOSEF

Opravdu?

MANAŽER se na JOSEFA upřeně dívá. Usmívá se, působí to skoro výhružně.

MANAŽER

Budete mít možnost vidět to na vlastní oči! Pamatujte, náš produkt není pouze na prodej. Musíte jím žít. Naše výrobky převyšují jakoukoliv kosmetiku. Mají duši. Jsou nositelé štěstí. Jak přispějete ke štěstí firmy vy, Josefe?

JOSEF

Jsem svědomitý a... Rychle se učím!

MANAŽER se na JOSEFA bez mrkání dívá a po pár vteřinách ticha zvedá obočí.

JOSEF

Udělám vše pro to, abych... pomohl zákazníkům přinést... kouzlo vašich produktů?

MANAŽER posouvá papíry a propisku směrem k JOSEFOVI.

MANAŽER

Našich produktů, Josefe. Vítejte v rodině.

JOSEF bere propisku a rychle podepisuje smlouvu, aniž by si ji přečetl.

OBRAZ 2

INT, DEN, SERVISNÍ CHODBA PŘED SKLADEM

Dveře do skladu se nacházejí v servisní chodbě v zázemí obchodního centra. Chodba je úzká, s vysokým stropem, pod kterým vede změť trubek a kabelů různých průměrů a barev.

Stěny chodby jsou šedé, ve stěnách jsou pravidelných intervalech rozmístěné dveře. Chodba je osvětlena nazelenalým světlem. Ani na jedné straně nejde vidět její konec. Dveře do skladu jsou šedé stejně jako zeď, ale na spodním okraji je po celé délce asi 10cm široký stříbrný pruh. Vedle dveří je cedulka s číslem 1912.

MANAŽER a JOSEF přicházejí po chodbě ke dveřím do skladu, MANAŽER kráčí důležitě a slavnostně, JOSEF jde za ním a nejistě se rozhlíží. MANAŽER ceremoniálně vytahuje z kapsy hranatý pochromovaný bezpečnostní klíč, který se ve světle zářivek stříbrně třpytí.

MANAŽER zasunuje klíč do zámku. Než odemkne, otáčí se důležitě k JOSEFOVI.

MANAŽER

Josefe, pamatujte: Nevyrábíme kosmetiku. My tvoříme prožitek. A za těmito dveřmi se vytváří jeho nejdůležitější část.

MANAŽER otáčí klíčem, otevírá dveře a JOSEFA zahálí tma ze skladu.

OBRAZ 3

INT, DEN, SKLAD V ZÁZEMÍ

Sklad je velká temná obdélníková místnost. Ve skladu je tma, světlo dopadá otevřenými dveřmi z chodby, osvětluje pouze nejbližší regály. Jsou v nich vidět obrysy krabic. V zadní části skladu, se zalesknou kovové části stroje na výrobu speciální ingredience. Odlesk stroje vypadá jako svítící oči. MANAŽER mlčky stojí na prahu, vydává hluboký, téměř toužebný, povzdech a teatrálním gestem sahá na jeden z vypínačů vedle dveří a rozsvěcuje zářivky.

Místnost se rozzáří ostrým bílým světlem. Sklad je zaplněný regály se zbožím. Šumivé koupelové bomby ve tvaru koulí, Santové a sněhuláci, lahvičky s barevnými sprchovými gely a dárkové balíčky. Na stropě vede po celé délce potrubí. Jsou na něm umístěné protipožární sprinklery. U dveří vede potrubí ze stropu dolů podél zdi a je na něm páka s nápisem Hlavní uzávěr vody. Vedle potrubí vedou dlouhé zářivky. Zdi skladu jsou bílé, podlaha je šedá, betonová. MANAŽER udělá pár kroků dovnitř, otáčí se a povzbudivě se usmívá na JOSEFA.

JOSEF vstupuje do skladu.

MANAŽER

Pojďte dál, Josefe. Tady vzniká magie. Když je svět příliš, je tu naše firma. Náš produkt. Naše jedinečná ingredience.

MANAŽER pokyne směrem do zadní části skladu. JOSEF pomalu kráčí hlouběji a za vysokým regálem se sprchovými gely se vynořuje stroj. Stroj je obdélníkový, dva metry vysoký kvádr z lesklého chromovaného kovu. V centru stroje je průhledná válcová komora, v které se vznášá stříbřitá substance. Vypadá jako kombinace mlhy a tekutiny. Vedle komory je panel s různobarevnými kontrolkami. Z bočních částí stroje vedou spletené hadice. Vypadají jako cévy a ústí do nerezových nádrží. Svítí na nich firemní logo v podobě třpytivé stříbrné kapky. Nádrže jsou umístěny podél stěn, na jedné straně stroje stojí hudební reproduktor. s logem

*Z horní části stroje vystupuje do prostoru široká roura, jejíž vyústění je lemováno tenkými kovovými segmenty. Vypadají jako mechanické čelisti. Na boční stěně stroje je vyražen firemní slogan: **Šťastní lidé vyrábějí šťastné produkty.***

JOSEF se zastavuje vedle regálu se sprchovými gely a s otevřenými ústy zírá na stroj. Substance v komoře stroje se začíná pohybovat a vířit. MANAŽER tiše přistupuje zezadu k JOSEFOVI a pokládá mu ruku na rameno.

MANAŽER /šeptem/

Neptej se, proč to děláme. Ptej se, jak můžeš sloužit. Jak můžeš dát do práce celé srdce.

JOSEF hypnotizovaně zírá na stroj. Stříbřitá substance naráží zevnitř do stěn komory. Dveře od skladu se s duněním zaklapnou. MANAŽER odešel. Zámek cvakne. Zvuk vytrhne JOSEFA z letargie. Zmateně se rozhlíží po skladu.

JOSEF

Haló? Ha-haló? Pane?

Reproduktor vedle stroje zapraská, JOSEF se vyleká a začne zrychleně dýchat.

JOSEF

Haló? Tohle fakt není vtipné!

Substance v komoře stroje víří obrovskou rychlostí. Z reproduktoru začínají hrát úvodní tóny písně „Last Christmas“ od skupiny Wham. Kontrolky se rozblíkají, roura na vršku stroje se třese, kovové segmenty se vysouvají a zasouvají. Připomínají otevírající se čelisti. JOSEF s hrůzou běží ke dveřím a pokouší se je otevřít. Lomcuje klikou. Buší do dveří pěstmi. Vráží do nich ramenem. Ale bez efektu. Dveře jsou zamčené.

JOSEF /křičí/

Otevřete, prosím! Prosím!

Hudba se zesiluje a zazní první sloka písně:

HUDBA

„Last Christmas, I gave you my heart...“

Stroj se rozjíždí. Z jeho útrobu se ozývá temné dunění. Vibruje. Roura začíná nasávat okolní vzduch. Komora stroje se rozjasňuje, jakoby se v ní rozsvítila vánoční světýlka. Nasávání se zintenzivňuje, regály se třesou a krabice klouzají po policích směrem ke stroji. JOSEF zoufale buší na dveře a křičí.

JOSEF

Pustte mě ven! Pomoc! Pomooc!

Roura se otáčí k JOSEFOVI. Začíná nasávat věci.

JOSEF s křikem klouže po podlaze směrem ke stroji a k rouře. Chytá se regálu se sprchovými gely a zoufale se ho snaží udržet. Bere jeden z gelů a hází ho po stroji.

Láhev s gelem se při dopadu na stroj roztříští a potřísní ho zelenou tekutinou. Ale stroj jede dál a roura se natahuje k JOSEFOVI. JOSEF popadá červený gel, ale než ho hodí, roura se přiblíží příliš blízko. Z JOSEFOVY ruky vysaje proud stříbřité tekutiny.

JOSEF nesrozumitelně křičí, jeho ruka se scvrkává a šedne. S obrovským vypětím sil odtrhává ruku od roury. Hází do roury další lahvičku. Od roury se láhev odráží, zasahuje sprinkler. Ten začne stříkat vodu. Voda zasahuje reproduktor stroje.

HUDBA

„(Merry Christmas,) I wrapped it up...“

Reproduktor zapraská, zajiskří a přestane hrát. Stroj utichá, nasávání ustává, substance v komoře přestává zářit. JOSEF sedí udýchaný a otřesený vedle regálu s gely, kterého se stále drží zdravou rukou. Dívá se na svrastělou zašedlou ruku a tiše sténá. Je slyšet dvojitě zavibrování a JOSEF sáhne do zadní kapsy kalhot a vytáhne z ní svůj telefon.

Na displeji je zobrazena notifikace od aplikace Spotify „Christmas hits playlist just dropped!“ JOSEF se dívá na stroj. Substance v komoře jemně víří, jakoby na něj mávala. JOSEF se zvedá, přechází k potrubí vedle dveří a zatahuje hlavní uzávěr vody.

OBRAZ 4

INT, DEN, SKLAD V ZÁZEMÍ

Ve skladu je ticho a prázdno. Zámek u dveří cvaká a dveře se pomalu otevírají - dovnitř vstupuje MANAŽER, na tváři má křečovitý úsměv. Vystřídá ho údiv a zděšení. Vidí spoušť v zadní části skladu. Promočené krabice, voda na podlaze, kouřící reproduktor, zbytky sprchových gelů na stroji a na stěnách, prasknutý sprinkler, z kterého odkapává voda.

MANAŽER

Co? Jakto?

MANAŽER stojí strnule na místě. Nedokáže zpracovat, co vidí. Zpoza regálu za dveřmi se vynořuje JOSEF. V rukou drží velký dárkový balíček. MANAŽER se nemotorně otáčí. JOSEF se zuřivým výrazem zdvihá balík nad hlavu a udeří ním MANAŽERA po hlavě. MANAŽER padá na podlahu, je v bezvědomí. JOSEF ho za nohy odtahuje ke stroji. Tam nechá MANAŽERA ležet. JOSEF ve svém telefonu pouští vánoční playlist. Nastavuje píseň Last Christmas od Wham. Odchází ke dveřím, na pár vteřin zastaví a podívá se na bezvládného MANAŽERA ležícího před strojem.

JOSEF

Šťastní lidé vyrábí šťastné produkty! Co uděláte pro štěstí firmy vy, pane manažere?

Z telefonu zazní první tóny Last Christmas, kontrolky na stroji se rozsvěčují, substance v komoře divoce zavíří, ozve se hučení, roura začíná sát. JOSEF s úsměvem odchází ze skladu.

OBRAZ 5

INT, DEN, SERVISNÍ CHODBA PŘED SKLADEM

JOSEF se opírá zády o dveře do skladu a zhluboka oddychuje. Vyhrnuje rukáv a dívá se na scvrknutou ruku. Má stále šedou barvu, ale žíly na ní se teď třpytí stříbřitým třpytem.

JOSEFOVA ústa se roztahují do křečovitého úsměvu. Zevnitř skladu se ozývá hukot a o pár vteřin poté děsivý křik MANAŽERA.

OBRAZ 6

INT, DEN, OBCHOD

Obchod je prázdný, je těsně před otevřením. Prodejna je perfektně uklizená, regály jsou plné krásného zboží - šumivých koupelových bomb ve tvaru koulí s cesmínou, Santů a sněhuláků, pestrobarevných sprchových gelů a dárkových balíčků se zlatými, zelenými a červenými stuhami.

JOSEF má na sobě černou košili, kalhoty a stříbrnou kravatu se stříbrnou zástěrou. Doplnuje do velkého regálu uprostřed obchodu hlavní bestseller - Soul Fairy. V produktu víří stříbřitá tekutina, jasně září a třpytí se.

JOSEF teatrálními pohyby doplní do police ještě jeden kus parfému, přejde ke kulatému stolků, u kterého absolvoval pohovor. Vezme z něj plakát, který tam leží.

Přechází k výloze obchodu a vylepuje plakát na sklo. Na plakátu je vánoční motiv a velkým písmem napsáno: HLEDÁME VÁNOČNÍ BRIGÁDNÍKY! PŘIDEJTE SE K NAŠÍ RODINĚ!

JOSEF přechází k vchodovým dveřím, otevírá je, dovnitř vstupuje ZÁKAZNICE. Ihned míří k regálu s produktem. JOSEF se křečovitě usmívá a v očích se mu zaleskne stříbřitý třpyt.

KONEC

LitAero 10.

25 SLOV

Daniela Peterová

Co vím o mužích

Fascinace

Rád by se byl mazlil víc. Tajně toužil po něze. Zkoumal blízkost. Medvídka miloval tak moc, až mu vykroutil oko a utrhnul tlapku. Princip neobjevil.

Risk

Angličák mu sjel do kanálu. Spláchnul ho proudem slz. Tak skvělé auto už nikdy mít nebude. Ledaže sleze dolů. Do tmy a smradu. Jako chlap.

Adrenalin

Všechno zvládnul, všechno. Jel na doraz. Kolegové mu poklepávali po rameni, holky by se rády přivinuly. Zastavit se bylo těžké. Co když už se nepohne.

Glazura

Odešla a on zamrznul. Nezaznamenal varování. Fungovali, nehádali se. Hutné, lepkavé ticho mezi nimi rostlo. Nebylo o čem. Je tolik jiných žen. Jenže voní jinak.

Izolace

Všichni se mýlili, pouze on znal pravdu. Kompromis je pro slabochy. Nikdy neustoupil, nikdy nepřiznal chybu. Vybudoval dokonalý svět. Nikdo jiný v něm žít nechtěl.

Lhůta

Bílo všude kolem. Pouze ošetřovatelky byly barevné. Upovídaná zrzka mu dopnula knoflík pyžama a seřídila kanylu. „Hotovo,“ usmála se, „už můžou přijít.“ On nikoho nečekal.

Emoce

Poslední paprsky olizovaly parapet. Už se nemusel přetvařovat. Šeptal do prázdné místnosti, možná tomu stínu v rohu: „Měl jsem být laskavější. Hlavně sám k sobě.“

NA JEDNO PÍSMENO

Daniela Peterová

Noční nádraží

Neduživého, nemluvného neurotika Nikolaje nikde nechtěli naverbovat. Nikdy neříkej nikdy.

Nenalezli náhradu. Narukoval.

Náčelník neustále nadával: „Nemehlo! Nulo!“ Nikolaj neposlouchal. Nenáviděl násilí. Nesnášel nábojnice, noční nálety. Ničení nikoho nectí. Nahlas neříkal nic. Neprovokoval.

Nakonec Nikolajovy nervy nápor nevydržely. Navečer nakládali nálože na nákladák. Nikde nikdo. Nikolaj nechal na nástupišti nápis: „Neválčím!“ Naskočil na návěs. Najde novou naději. Někde, nějak.

Napětím nedýchal. Nálož neviděl.

Najednou nádraží neexistovalo. Nic neexistovalo.

Nezasloužené nebe.

Peníček Pondráků

Peprná Pavlína

Pavla pobaveně pohupovala pánví, přičemž přívětivě přistoupila přímo před Petra.

Půvabná, polonahá pohladila prsty Petrovy paže.

Polkl, protože Pavlínina přitažlivost působila pekelně příjemně.

Pavla pobídla Petra: „Pojď, pusinko.“

Pomalu přešla pohledem po Petrově postavě, pozastavila průzkum při Petrových přikrytých partiích.

Petr promluvil. Peprné poznámky pochvalně podtrhávaly Pavlinu půvabnou prdýlku, plná prsa.

Pobaveně přistoupila, políbila Petra, příjemně přitiskla připravené partie provokativním pohybem.

„Petře, pojď popovídat, prosím.“

Představa příjemného pokračování poblíkala Pavle po pozadí, příslibovala pořádné pornopotěšení.

Posléze postel poskočila, peřiny přelétly přes polštáře. Protagonisti perverzности partnersky propletení pobořili pelest při posledním přírazu.

STORYCUBES

Daniela Peterová

Spodní proudy

HOLUBICE, MUCHOMŮRKA, JEHLA, TANEČNICE, BANÁN, HROBEČEK, ZLODĚJÍČEK, MAJÁK, HVÍZDAT, PÍSEK

Dan dožvýchal banán a slupku hodil přes dva náhrobky rovnou do otevřeného kontejneru. Tiše zahvízdal a přehlédl prázdný hřbitov. Pozorovala ho jen betonová holubice s ošklivě vykrouceným krkem.

Elektrické svíčky v majáku osvětlovaly hromady hraček. Plachetnici, auta, bagr s pásy ještě od písku. Kolekci Avengers a trpaslíka s muchomůrkou.

„Pořád potají, jako nějaký ubohý zlodějíček,“ ušklíbl se Dan a jedním pohybem smetl z mramoru celou tu vynucenou sbírku. Vytáhl z batohu pomuchlanou tanečnici. Neobratně jí urovnal šifónovou sukýnku nad štíhlými nožkami s růžovými střevíčky na jehlách.

Pečlivě naaranžoval figurku doprostřed hrobečku: „Promiň, brácho, oni doteď nepochopili, že jsi byl ségra.“

OMEZENÁ ABECEDA

Daniela Peterová

Kotě tě omotá

omezená abeceda: MATHEJKO

Tma. Jekot.

„Hej, Majo,“ hejká máma. „Tam k jámě! Tahej!“

Kojot Majo maká.

„Mámo, je to měkké!“

„Moje kotě!“

To kojota mate. Jak to? Jeho matka má kotě?

Máma ho meje. Majo taje. „Má amok. Koj ho!“

Mok je O.K. Matka je O.K. Kotě je O.K.

Kojot je tatam. Jeho tématem je tma.

Jeníček Vondráků

Jonek a drak

„Nekecá, opravdu má draka!“

Jarda jde k drakovi a drak couvá.

Na dvoře vane vánoční vánek.

Jonek ničí runu a drak odejde do noci.

Jarda křičí: „Dráčku!“

Kráčí nocí a drak nikde.

Kapr čeká ve vaně a večer končí.

A Jonek a Jarda vědí, co je čeká.

Dárky.

A dárky dodá drak.

20 SLOV - CO VÍM O ŽENÁCH

Honza Vondrák

Ticho šéfa

„Kdo je tady šéf?“

Podívala se na mě láskyplně.

„Já myslel, že já.“

Ona se usmála.

Má mě prostě ráda.

POVÍDKA NA PŘÁNÍ

ZADÁNÍ:

Postavy: desetiletá jednovaječná dvojčata, z nichž jen jedno je člověk

Prostředí: střecha obytného domu za úplňku

Výroky: „Důležité je přežití druhu!“ „Chci zpátky svoje tělo!“

Artefakty: KOSTRA, DRÁPKY, SPERMIE, MAGNET, ŽEBŘÍK

Radek Slovák

Návštěva ze Skal

Centrální tržiště ožilo. „Má dorazit správce,“ šuškalo se, „to proto ty kontroly u bran!“

Prodavači nakvap přerovnávali vystavené zboží.

Sib to zneklidnilo. Na trhu měla stánek s čaji a léčivými bylinkami, žádné nepovolené zboží. Na stůl vyndala vzácný čaj na dlouhověkost a schovala ten s nápisem „Proti zapomětlivosti.“

Na tržišti se objevil správce s doprovodem. Obhlížel prodejce, svou tlustou rukou kynul lidem, rozdával úřednické úsměvy. Už byl téměř u stánku Sib, když ji asi desetiletý chlapec zalezl pod stůl.

Někdo leknutím vykřikl. Tržiště ztichlo. Zástupem přihlížejících se dral shrbený poutník s holí. Na jejím vršku se zaleskla půl sáhu dlouhá dýka.

Správce vyděšeně couvl. Nestál proti němu chromý stařec, ale odhodlaný útočník.

Co se semlelo pak, Sib sotva stačila sledovat.

Z davu vyskočil snědý mužík, podrazil nohy útočníka a povalil ho na zem. Ten se nehodlal snadno vzdát a přetočil se na záda. Chytl svou hůl.

U zmitajících mužů se najednou zjevila krysa, možná velké morče, a začalo kousat. Útočník zařval a pustil dýku. Ale to se už vzpamatovali strážníci, vrhli se na zápasící muže a oba je odvedli. Zvíře někam zmizelo. Správce chráněn ozbrojenci pádil k paláci.

Sib si odfrkla, dnes už obchod neudělá. A znepokojoval ji chlapec. Cítila, jak se pod jejím stolem třese.

Tržiště ožilo, hlučelo dohady a povídačkami o útoku.

Sib vytáhla chlapce zpoza stolu. V ruce svíral velkou brašnu a vzlykal. Zkušenosti stařenku naučily obezřetnosti.

„Nebul, už odešli. Jez. Jistě máš v břiše hladového skřítka,“ snažila se být přívětivá a podala chlapci chléb.

Neušlo jí, že kluk kousek odlomil a strčil ho do brašny. Jen na chvílku zahlédla tlapku.

„Říkají mi Sib,“ zazubila se stařenka, „Ty nejsi odsud, že ne?“

„Dnes jsme s tátou dorazili ze Skal. Já jsem Norbert. Táta je kovář. Pomáhal trpaslíkům hledat rudu. Chtěl si na trhu najít práci. V horách už není bezpečno.“ Chlapec mezi slovy polykal kusy chleba. Brašnu posunul hlouběji pod stůl.

5

Sib se pohotově sehnula, ale zahlédla opět pouze drápký nějakého tvora. Brašna se zavlnila.

„Kam odvedli tátu?“ zakryl ji výhled Norbert.

„A který byl tvůj táta? Zabránil útoku, nebo byl útočník?“

„Zachránce! Odvedli ho a nic špatného neudělal!“

„Pokud je nevinný, tak ho pustí,“ souhlasila Sib. „Znám se s velitelem stráží. Léčila jsem jeho matku a matku jeho matky. Zjistím, co se dá dělat.“

Chlapec s brašnou ji zaujali. Na tajemství měla nos.

„Ehm, brzo se stmívá. Na ulici zůstat nemůžeš, máš kde spát?“

Kluk zakroutil hlavou.

„Vím o klidném místě, jestli chceš, zavedu tě tam.“

Z torny se ozvalo krátké zapísknutí. Norbert přikývl. Sib zabalila zboží a vyrazili. Aby se dozvěděla víc, potřebovala soukromí.

Sib vylezla po žebříku na rovnou střechu svého domku. Chlapec jí následoval. Z přístřešku v rohu střechy vymetla prach, tělíčka hmyzu i kostru myši, která se kdysi lapila do pasti. Měsíc ozářil Norbertovo nové, nehostinné, ale bezpečné útočiště.

Sib vycítila pravou chvíli: „Chlapče, řekni mi pravdu. Co skrýváš v brašně?“

Norbert se zamračil, neochotně vyndal zvířátko a položil ho na zem.

Sib ho poznávala. Byl to malý účastník bitky.

Vycházející měsíc mu posvítil na chloupky. Zvíře se začalo kroutit a růst.

„Sigma pumpa!“ zaklela Sib a úlekem se posadila.

Zvíře se proměnilo na útlou dívku.

„Já jsem Dana. A když nejsem člověkem, jsem daman,“ přiznalo děvče již v lidské podobě.

„Je to moje dvojče,“ zahlásil Norbert. „Dana na trhu ucítila železo skryté v holi a řekla to tátovi.“

„Ucítila?“

„Moje damaní vousky jsou přitahovány železem podobně jako magnet!“ uculila se.

„Táta se snažil ohlásit strážím, že stařec na trhu má ukrytou zbraň, ale vysmáli se mu. Sám toho muže sledoval. A nás s bratrem požádal, ať zůstaneme v bezpečí.“

„A ty jsi tátu neposlechla,“ zamračil se na ní bratr. Dana mu oplatila šklebem.

Sib se poškrábala na bradě: „Norberte, ty se také umíš proměnit v toho damana?“

„Já ne, já jsem pouze člověk, po tátovi.“

„Máte to pěkně namíchané, v té vaší rodince. Proč vlastně není máma s vámi?“

Norbert posmutněl: „Před dvěma týdny nás rozdělila písečná bouře.“

„Pěkná šlamastika! Teď musíme vymyslet, jak osvobodíme vašeho otce.“

Sib po střeše kráčela sem a tam. Měsíc ji na tváři kreslil stíny. „Rozhodně by váš otec neměl vyprávět historku s magnetickými vousky. Ani vaší povedenou rodinkou. Město kouzlům nevěří. Mohl by váš táta tu zbraň odhalit sám?“

Norbert zalovil v brašně a vytáhl zavřenou sklenici s kapalinou. „Když je táta v dolech sám, na hledání železné rudy používá tohle. Půlka jehly je z magnetovce. Jehla se na hladině otáčí za železem. Damaní jsou ale mnohem citlivější.“

„Ha! A jak tuhle hračku doručíme tátovi? Strážím řeknu, že si to schoval u mne na stánku. Snad se s ní obhájí. Počkejte tady. Budu zpátky dřív, než pětkrát bez chyby řeknete čaj nezapomětlivosti!“

Děti už schouleně spaly, když se Sib vrátila zpátky. A přivedla tatínka. To bylo radosti!

„A pak jsem jim vysvětloval detektor železa. Ať pomocí magnetických jehel postaví kontrolní bránu. Vždy zacinká, když skrze ni přejde něco železného. A oni mi nabídli práci!“ chlubil se dětem tatínek.

Sib se uculila: „A velitel stráží navrhne vašeho tatínka na cenu Občanské chrabrosti! Že zachránil správce život a zneškodnil toho vrahouna!“

Do noci zaznělo dlouhé zavrčení. Sib chtěla říct, že na střeše jsou v bezpečí, ale po zdi se začalo něco drápat.

Děti se přikrčily za tatínka. Popadl dřevěnou tyč a Sib koště. Nikdo ani nedutal.

Přes hranu střechy se přehouplo zvíře. Dopadlo na střechu a zařvalo: „Chci zpátky svoje tělo!“

Sib byla připravena bojovat, ale všichni propukli v jásot. Byl to daman a začal se měnit na ženu!

„To byla moje transformační formulka,“ objímala svoje děti máma, než vše vysvětlila.

„Slyšela jsem, co se dnes na trhu odehrálo,“ vysvětlovala maminka. „Tak odvážný je pouze můj manžel. Zašla jsem se podívat ke strážnici. Odtud mě tátova pachová stopa zavedla sem. Já už jsem ve městě týden.“

Tatínek maminku políbil. „Paní Sibylo, pro nás je důležité přežití druhu. Před lety došlo v dolech k výbuchu, a od té doby se damanům ze Skal přestali rodit kluci. Proto zakládají smíšená manželství s normálními lidmi.“

Sib, která stále všemu nerozuměla, jen přitakala: „Hlavně když se spermie dostanou tam, kam patří.“

LITAEROZBORY LITAERA 8•2025

• **Tomáši**, z toho se nevykecáš, jsi citlivý chlap. O cynických hyenách pietně pomlčíme:)

Adam, tvoj platinový domov mi ukazuje model života, ktorý fakt nechcem vidieť. Dobře napísané a totálne beznádejné.

Gabi, jsem ráda, že ses aspoň trochu vypsala. Babička zůstane v srdcích.

Daniela

• **Tomášův** funkční text mě moc bavil. Je čtivý, sálá z něj nostalgie. Líbí se mi, jak je vykreslena propast mezi generacemi, hudba je mostem.

Platinový domov má precizně vykreslenou, mechanickou atmosféru. Těhotenství je skvěle použito - poslední lidský prvek v jinak robotickém životě. Na konci jsem čekala pochyby/zvrat, ale **Adamova** pointa je daleko lepší - Pavol se v systému ještě více uvěznil.

Ochutnávka **Dančina** Prokletije rozhodně neuspokojila můj apetit, těším se na zbytek! Bavilo mě, jakým způsobem je podáno zveličování aneb medvědi vykrmení slovy.

Gábi

• **Tomáš** – Nechte nás zpívat. Na povídce se mi líbí vyprávěčský styl, dějem proplouvám bez škobrtání. Popis mladé generace mi přijde věrohodný. Cením si celkového vyznění díky (pro mne) nové pointě – stejná touha žít bez zákazů.

Adam – Platinový domov. Pro moji bublinu jsi začal nešťastně. Také zahajují den hodnocením kvality spánku. No líbí se mi tvůj humor i sociální nadhled a povídku jsem dočetl. Rozhodně jsem udělal dobře. Pointa ti vyšla, honíme se za co nejlepším skóre a nevidíme, jak nás to připravuje o svobodu. A u tebe hrdina dokonce připravil o svobodu i manželku, a to bez jejího vědomí.

Daniela – Prokletie. Líbí se mi forma – samostatné atraktivní úryvky, mozaika, do které, věřím, bude vyskládaná celá novela. Co mě dostalo je zhodnocení ke stravě medvědů – Vykrmila je slova. To je tak výstižné a univerzální, až to mrazí!

Gabriela – Babička. Mistrovsky zvládnutá autobiografická povídka o láskyplném vztahu a jeho zániku. Asi bude v každém zrcadlit jiný příběh, ale v podstatě stejný. Nejvíce mě dojal závěr. Děkuji za sdílení.

Radek

• **Tomáš** - Nechte nás zpívat. Tomáši, tenhle text má vlastní rytmus, člověk si ani nevšimne, že mu podupává noha. Atmosféra, která voní minulostí i pubertálním chaosem. Příběh zpívá stejně dobře jako Mišík. Ocenil jsem, jak přirozeně ti fungují dialogy. Jako bys jen zapnul diktafon.

Adam - Platinový domov. Máš dar psát věci, které působí chladně moderně, ale je v nich i lidskost. Takové kombo fakt nemá každý. Vypadá to, jako by se ti v hlavě potkávala poezie s chladnou logikou. A obě strany na to kývly.

Daniela – Prokletije. Že je Daniela už hotová umělkyně víme dávno. A ty twisty jsou jasnou známkou vlivu Matěje. Prokletije je super! A Hrůza je super vystavěná. V nejlepší chvíli ti podrazí židli.

Gabriela – Babička. Strašně mě to chytlo za srdce, kdo z nás se někdy takhle necítil. Člověk má pocit, že čte vzpomínku, která je jeho. Je to psané s obrovskou něhou Gábi!

Pochvaly posílá Honza

NA ZÁVĚR

Valter

Masaryk a já

Staletý dub stojí na Bachmačském náměstí.

Pod jeho větvemi sedí muž na lavičce za sochou TGM.

Dvě dívky se odtrhnou od svojí party a hledají zelený kout, kde by se mohly v klidu vyčůrat.

Muž na lavičce za sochou se otočí a usměje se.

„Nevadí vám to?“ zeptá se odvážnější z dívek.

Z nočního ticha je zřejmé, že ne.

„Jste skvělý,“ přidá druhá.

Je slyšet neklidné ptactvo v koruně stromu.

„Jsme,“ kovový hlas zazní jako ozvěna zvonu nedalekého kostelu.

LitAero 10/25 podzim

Závěrečná lekce - 11. prosince 2025

Autoři: Peterová Daniela, Slovák Radovan, Ramelb Gabriela, Valter Evgeny, Vondrák Jan.

Sestavil: Mathej Thomka pro literární workshop – Kurz tvůrčího psaní a scenáristiky.

Neprošlo jazykovou a pravopisnou kontrolou.

